

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 7 (1566) 1980 VASARIS - FEBRUARY 14 • LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

30 ct.

Laisvės jėga

Gyvename keistus laikus — laisvės šimtmetyje dar vyrauja nelaisvė. Kai Vakarų įtakos pasaulyje viena po kitos buvusios kolonijinės tautos gauna pilną laisvę bei nepriklausomybę, tai Rytų orbitoje plečiasi vergijos karalystė, kurion pastaruoju metu pateko Afganistanas. Kiti kaimyniniai kraštai laukia savo eilės. Taigi iš naujo susiduria laisvės ir nelaisvės karalystės. Viena ir kita turi savo pajėgas. Laisvės šalininkai remiasi visų pirma žmogaus prigimtimi, kurioje glūdi nenumaldomas laisvės troškimas, o nelaisvės šalininkai skelbia socialinį žmonių suligimą, jų suklektivimą, paremtą išorine imperialistine jėga. Laisvės karalystės žmonės organizuoja policines ir karines pajėgas laisvei išsaugoti bei apginti, o nelaisvės skelbėjai jas panaudoja vergijai stiprinti bei plėsti. Tai dvi žmogaus gyvenimo sampratos, dvi filosofijos, kuriomis šiandieną gyvena pasaulis. Ne tik tai gyvena, bet ir dėl jų kovoja, ypač dviejuose frontuose — idėjiniame ir kariniame. Idėjiniame fronte aiškiai vyrauja laisvės šalininkai, demokratijos nešėjai, o kariniame — nelaisvės skelbėjai bei diktatūros stiprintojai, nes vergija gali būti išlaikoma tikrai karine bei policine jėga. Tai esminis vergijos pagrindas. Be tos jėgos vergija griūtų tuojau pat. Karinė bei policinė jėga stiprinama neva tvarkos dėlei, bet iš tikrųjų tokioje tvarkoje dingsta laisvas žmogus.

TOJE dabarties pasaulio laisvės-nelaisvės sankryžoje yra atsidsūrusi ir Lietuva. Ji jau 40 metų vergauja nelaisvės karalystėje drauge su daugeliu kitų tautų bei valstybių. Jos gyventojai yra priversti dalyvauti netgi vergijos plėtimo, siųsti savo žmones talkinti sovietiniams pavergėjams Čekoslovakijoje, Kuboje, Afganistane ir kitur. Tai tragiška būklė: tauta, kuri ištisus šimtmečius kovojo už savo ir kitų laisvę, tos laisvės neteko ir dargi turi talkinti vergijos nešėjams į kitus kraštus. Juk tai daroma prieš giliausią tautos troškimą bei neišblėsinamą įsitikinimą. Tauta tokią būklę skaudžiai išgyvena. Dėlto nenuostabu, kad atsiranda tautiečių, kurie, pagauti tragiško jausmo, pasirenka ugnies liepsnas, kaip Romas Kalėdų naktį. Herojiškos tai pastangos, siekiančios savo protestu pakeisti tragišką būklę, tačiau neveda į visuotinio pobūdžio sprendimą. Taip gali aukotis vienas kitas tautietis, bet to negali padaryti visa tauta, nes tuo būdu save sunaikintų ir tragiškąją būklę tik neatsaukiamai pagilintų. Tautos kelias iš tragiškos būklės į laisvę bei nepriklausomybę turi būti kūrybinis. Net ir sunkiausiose sąlygose tauta turi kurti, o ne naikinti, stiprėti fiziškai ir dvasiškai, gausėti skaičiumi ir neprarasti vilties. Tikrai kūrybiniu būdu laisvei paruošiami keliai. Jie kartais būna labai ilgi, bet tikri.

MINEDAMI Lietuvos laisvės bei nepriklausomybės dieną, kartais klausime, ar tai dar turi prasmės, ir tarytum susvyruojame savo viltyje. Juk jau 40 metų viliamės, bet tos viltys vis neišsipildo. Taip, mūsų laukimas ilgas, vergija slogi, o jėgos palyginti silpnos. Tačiau neužmirškime, kad laisvės jėga yra nenugalima. Ji gali būti kuriam laikui užslopinta, bet negali būti sunaikinta. Vergija remiasi karine galybe, kuri šiandieną yra didelė, bet rytoj gali sunykti, spaudžiama vidaus ir išorės jėgų. Iš viso karinė jėga yra viena trapiusių pasaulyje — ji švysteli tam tikrais laikotarpiais ir išnyksta. Tuo tarpu laisvės jėga, glūdinči žmogaus prigimtyje, yra nemari, kaip ir pats žmogus. Kolektyvinio savo pavidalu laisvės jėga gali tapti armijomis, naikinančiomis vergiją visame pasaulyje. Jai pažadinti reikia stipraus sukrėtimo. Bet kartą pažadinta ji žygiuoja į tuos plotus, kur tautos laukia laisvės. Be to, laisvės žygiai prasideda ir ten, kur vergija ima braskėti. Taigi keliai į mūsų tautos laisvę yra tikri, viltingi. Jų neturėtume užblokuoti savo abejingumu bei apatiškumu. Ypač mūsų užjauja turėtų gyventi tvirta laisvės viltimi, nes jos neslegia vergijos našta, kurią vėlka tautiečiai Lietuvoje. Gyvendami laisvėje, stiprinkime tuos, kurie gyvena nelaisvėje. Skleiskime visur ne laisvės iliuziją, o laisvės viltį, kuri yra pagrįsta nesugriauinama dvasine jėga. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

Ištrėmė diplomatus

Kanada iš Sovietų Sąjungos ambasados Otavoje sausio 21 d. ištrėmė tris jos karinius pareigūnus, įsivėlusius į špionąžą prieš JAV. Kaip ir buvo galima tikėtis, Maskva atsilgyino kanadiečių plk. H. Goldo ištrėmimu, taip pat apkaltinusi jį špionąžu, bet nepateikusi jokių įrodymų. Kanados užsienio reikalų min. F. MacDonald dabar paprašė Sovietų Sąjungos ambasados Maskvoje išsiųsti vieną savo pareigūną iš komercinio skyriaus. Šia proga pastebėtina, kad Kanados ambasada Maskvoje turi tik 38 pareigūnus, o Sovietų Sąjungos ambasada Otavoje — net 64. Jeigu kyla atsilgytinimo veiksmai dėl sugautų sovietinių šnipų, logiškiau būtų sovietams ambasadoje taip pat palikti tik 38 pareigūnus. Tada Maskva nebandytų keršyti už savo šnipus nekaltų diplomatų ištrėmimu.

Toronte lankėsi Kanados ambasados Irane išgelbėti keturi amerikiečiai diplomatai — J. Staffordas su žmona Kathleen ir M. Lijekas su žmona Cora. Jie buvo pakviesti dalyvauti rytinėje CTV televizijos tinklo programoje "Canada AM". Kvietimą priėmė, nors šiuo metu turi daug kitų įsipareigojimų, norėdami pareikšti savo padėką Kanadai. Abi diplomatų poros lig šiol niekada nėra buvusios Kanadoje. Didžiausia jų padėka teko Kanados ambasadoriui K. Taylorui, suteikusiame rizikingą globą, šaltakraujiškai planavusiam jų slapta išvežimą iš Irano. Tą pačią dieną ši keiverčiukė grįžo Vašingtonan. Dar originalesnė padėka min. pirm. J. Clarkui ir visiems kanadiečiams atvežė Detroito WIDV televizijos stoties pareigūnas G. Tayloras. Prie jos buvo pridėta (Nukelta į 10-tą psl.)

Jūrininko šuolis į laisvę

Prancūzijos spaudos balsai apie Simo Kudirkos filmą

S. m. sausio 22 d. Prancūzijos televizija rodė filmą apie Simo Kudirkos dramą. Jo rodymas beveik sutapo su Sacharovo ištrėmimu iš Maskvos ir Gorkio miesto. Tai suaktualino filmą, kuris tuo būdu susilaukė platesnio dėmesio.

Po filmo rodymo buvo surengtos diskusijos, kuriose dalyvavo S. Kudirka ir keli rusų disidentai. Apie jas rašė didieji dienraščiai — "Le Figaro" sausio 23 d. laidoje ir "Le Monde" sausio 24 d. laidoje.

Pasak minėtų dienraščių, diskusijų tema buvo "Laisvas žmonių keliavimas". Kalbėjo: S. Kudirka, rusų fizikas, negalis sulaukti savo žmonos, istrigusios Maskvoje, buvęs rusų laivo kapitonas žydų tautybės ir kiti. Į pokalbį buvusi kviesta ir Sov. Sąjungos ambasada Paryžiuje, bet atsisakiusi. Buvęs kviestas ir prancūzų kompartijos gen. sekretorius G. Marchais, bet irgi atsisakęs.

Kudirkos pareiškimas

"Le Monde" bendradarbis Claude Sarraute, priminęs Sacharovo ištrėmimą, rašo: "Štai ga diskusijos pagyvėjo, jų įtampą dar labiau padidino dokumentinis filmas, ejęs įvadą, dalyvaujant pačiam jo herojui — lietuviui jūrininkui, kuriam Vašingtonas 1970 m. lapkrityje at-

sisakė pripažinti pabėgėlio teises".

Pradedant diskusijas po filmo rodymo, pirmieji klausimai buvo nukreipti į S. Kudirką. Apie tai "Le Monde" rašo: "Žinoma, jis buvo klausinėjamas, ar visa tai, kas buvo parodyta, yra tiesa. Jis užsimėrkė ir pradėjo pasakoti. Būtų galėjęs kalbėti rusiškai arba angliškai. Jis betgi pasirinko savo gimtąją kalbą, kad galėtų perduoti jaudinantį savo kreipimąsi, neapkęntos pilną šauksmą prieš 'Kremliaus gangsterius' ir išreikšti melė savo broliams, savo kančios draugams. Pritrenkiantis išpuolis".

Mažiau išpuodingas buvęs rusų fiziko telefoninis pokalbis su Maskvoje istrigusia savo žmona, jau treji metai negaunanti leidimo išvykti. Esą televizijos darbuotojams pavyko prisiskambinti numerį Maskvoje ir išgirsti graudų žmogaus balsą. Su ja kalbėjęs vyras guodęs tuščiais pažadais. Prancūzijos vyriausybė atsisakiusi padėti, tad jis apeliuojas tiesiai į prancūzų visuomenę, kuri sekusi pokalbį.

Kitų mintys

Diskusijose dalyvavo ir buvęs prekybinio rusų laivo kapitonas, dabar gyvenęs Izraelyje. Apie jį "Le Monde" rašo: "... jis kalbėjo įtikinančiai ir pri-

slėgtai apie žydų diskriminaciją Sov. Sąjungoje. Tenai, nesvarbu iš kur kilęs arba kas esi, — visur būsi laikomas žydu. Neįmanoma asimiliuotis, o puoselėti savo tapatybę uždrausta. Tikrai užburts ratas".

"Buvo prisiminti ir Helsinkio susitarimai", — rašo "Le Monde", — bet niekas nežino, ką jie reiškia. Taip pat buvo pasakyta prieš keista, absurdišką nuomonę, dar labai išplitusią (Sov. Sąjungoje, Red.), kad išvažiuoti reikiama išduoti. Juk galima mylėti savo tėvynę ir kartu norėti išvykti, keliauti, lankyti kitas šalis ir net jose apsigyventi. Pagaliau žmogaus teisė laisvai keliauti yra tik plepalas (Sov. Sąjungoje, Red.). Keista, kad Voltero, Dantonio ir Robespjero šalyje trečiojo tūkstantmečio išvakarėse dar reikiama tuos dalykus aiškinti".

Komunistų laikysena

"Le Figaro" bendradarbis Andre Frossard, aprašydamas disidentų bei rezistentų diskusijas, sako apie sovietų ambasadą: "Sov. Sąjungos ambasada buvo prašyta atsiųsti vieną ar daugiau atstovų į šią programą, bet atsisakė. Gaila. Yra atvejų, kur nedalyvavimas yra viena didžiausių blogybių, galinčių paliešti visą diplomatiją. Juk nie-

Pasaulio įvykiai

VILTIES AMERIKIEČIŲ DIPLOMATŲ ISLAISVINIMUI TEIKIA Irano prez. A. Bani-Sadro griežtesnė laikysena prieš studentus, užėmusius JAV ambasadą prieš 100 dienų. Tuos studentus jis pavadino vaikais, kurie nežino, ką jie iš tikrųjų daro, antrąją valdžią dabartinėje Irano vyriausybėje. A. Bani-Sadras taipgi uždraudė Irano radijui ir televizijai transliuoti įkaltus pagrobusių studentų pranešimus. Atrodo, jam įtakos turėjo informacijos ministro N. Minachio suėmimas, inspiruotas studentų, ir jo apkaltinimas ryšiais su amerikiečių CIA žvalgybos agentūra. Suimtas buvo paleistas iš kalėjimo tiesioginiu prez. A. Bani-Sadro įsakymu. Iraną revoliucijos metinių proga pasveikino sovietų kompartijos vadai L. Brežnevas. Prez. A. Bani-Sadras, atsisakydamas į sveikinimo telegramą, perspėjo L. Brežnevą.

va nesikišti į Irano reikalus, gerbti jo teritorinę neliečiamybę bei nepriklausomybę. Prez. A. Bani-Sadras, šias pareigas oficialiai pradėjęs eiti praėjusią savaitę, yra ir revoliucinės tarybos pirmininkas, tačiau pagrindiniu Irano diktatorium ir toliau liko ajatola R. Chomeinis, širdies priepuolio paguldytas ligoninėje. JAV prez. J. Carteris, tikėdamasis įkaltų išlaisvinimo, sustabdė numatytas prekybines sankcijas prieš Iraną. Spėjama, kad JAV diplomatai greičiausiai bus perduoti Jungtinių Tautų sekr. K. Waldheimui ir kad bus sudarytas tarptautinis tribunolas šacho M. R. Pahlavio nusikaltimams tirti.

Naujas skandalas

Ameriką sukrėtė naujas politinis skandalas, atskleistas FBI saugumiečių. Kyšių ėmimu buvo apkaltinti penki demokratai atstovai rūmuose ir vienas demokratas senatorius. Saugumiečiai suvadino neegzistuojančio šeiko K. A. Rahmano atstovus, būnėtuosius politikus prašydami įvairių paslaugų. Už jas politikai priėmė dideles dolerių sumas. Jų nusikaltimai buvo įrašyti į televizijos vaizdo juostas. Šį klausimą dabar turės ištirti JAV kongreso komisija, kuri greičiausiai pasisakys už viešą suktų kyšininkų teismą.

Neteiks globos

JAV prez. J. Carterio nutarimas registruoti karinei prievolei jaunus vyrus ir moteris vėl priminė Vietnamo karo metus, nors ši kartą registracija tėra diplomatinis spaudimas Sovietų Sąjungai dėl invazijos į Afganistaną. Vietnamo karo laikotarpįje Kanada buvo užplūde apie 70.000 amerikiečių dezertyrų ir karo prievolės vengėjų. Didžioji jų dalis grįžo į JAV, kai prez. J. Carteris paskelbė amnestiją. Kanada iš tos balių armijos neturėjo jokios naudos — jie tik atėmė darbus jų stokojantiems kanadiečiams. Užsienio reikalų ministrė F. McDonald iš anksto perspėjo amerikiečius, kad šį kartą tokie bėgliai nebus išleidžiami. Kanadon jie galės atvykti tik kaip eiliniai imigrantai įprastine tvarka. Jų įvažiavo vizų svarstymas bus nukeltas į laukiančių amerikiečių sąrašo galą.

Grasino ginklu

Gorkin ištremto A. Sacharovo žmona užsieniečiams žurnalistas Maskvoje įteikė antrąjį savo vyro laišką, kuriame rašoma, kad į jų butą buvo įsiveržę du ginkluoti vyrai. Atrodo, jie buvo KGB agentai, nes tik jiems Sovietų Sąjungoje leidžiama turėti ginklus. Įsiveržėliai grasino ginklais ir netgi uždarymų psichiatrinėje ligoninėje. Žmonos pranešimu, A. Sacharovas sausio 30 d. buvo pakviestas į Gorkio prokuratūrą ir oficialiai perspėtas, kad jo laukia naujas ištrėmimas, jeigu jis nenutrauks ryšių su užsieniečiais. Dienraštis "Sovetskaja Rosija" pradėjo pulti A. Sacharovą ginantį disidentą L. Kopelevą, vokiečių literatūros specialistą, pašalintą iš Rašytojų Sąjungos 1977 m. Jam pažerama priekaištų, kad jis reguliariai lankosi V. Vokietijos ambasadoje, iš jos gauna maistą už antisovietines savo paslaugas. L. Kopelevas šiuos kaltinimus paneigė — sakosi niekada nebuves V. Vokietijos ambasadoje. Pagrindinė nepagrįstų jo kaltinimams KGB, matyt, įšėjo L. Kopelevo atsiminimų knygos. Paskutiniaiis karo metais jis aprašė sovietų karių savivaliavimą Karaliaučiaus srityje, nuolatinius girtavimus, žiaurų moterų prievartavimą. Dėl tų atsiminimų L. Kopelevas susilaukė karo lauko teismo ir 1945-54 m. buvo uždarytas koncentracijos stovykloje, kur jam teko kalėti kartu su A. Solženicinu.

Masinės žudynės

Bostone leidžiamo dienraščio "The Christian Science Monitor" korespondentas E. Girardetas, remdamasis afganistaniečių pabėgėlių Pakistanan duomenimis, paskelbė pernai balandžio 20 d. įvykusias masines gyventojų žudynes Keralos kaime. Jose dalyvavo apie 200 afganistaniečių karių bei milicininkų ir 20 sovietų patarejų. Tame kaime buvo sušaudyta 1.170 vyrų dėl pramos teikimo partizanams. Lavonai buvo žemėmis suverstai į bendrą kapą, stebinti raudančiomis moterims ir vaikams. Egzekucija buvo įakyta Afganistano karininko uniformą dėvinčio karinio sovietų patarejo.

Šiame numeryje:

Laisvės jėga

Lietuva tarp pasaulyje vyraujančių laisvės ir nelaisvės jėgų

Jūrininko šuolis į laisvę

Simo Kudirkos filmas Prancūzijoje ir spaudos balsai

Vasario šešioliktoji ir išeivija

Prof. Vyt. Vardys apie esminius mūsų dabarties klausimus

Dabarties įvykiai ir Lietuva

PLB visuomeninės komisijos kreipimasis į visus lietuvius

Prūsijos lietuvininkų likimas

Istorinis žvilgsnis į Prūsijos lietuvių gyvenimą

Neužmirštama diena

Lietuvos pogrindžio spauda apie Vasario šešioliktoją

Mano ir jūsų generacija

Jaunosios kartos atstovė, kalbėjusi Vasario 16 proga

Be namų

Rašytojo Vyt. Tamalaučio novelė apie benamį žmogų

Blekaičio poezija "Rudens ritmu"

Pr. Naujokaitis žvelgia į naująjį autoriaus rinkinį

Lenkiškas Vilniaus vakaras

Lenkų kultūros savaitėje specialus renginys Vilniaus tema

TEVIŠKES ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisymsi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Jūrininko šuolis į laisvę

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kas negalėjo sukludyti televizijos žiūrovui manyti, kad sovietinių atstovų nedalyvavimas reiškia tylų patvirtinimą viso to, ką filmas vaizduoja ir ką tremtiniai kalbėjo apie sunkumus patirti bent kiek žmoniškumo iš sistemų.

Kompartijos sekretoriaus atsisakymą dalyvauti diskusijose "Le Figaro" taip pat komentuoja, primindamas jo pareiškimą išvakarėse, kad tai esanti antikomunistinė programa. Esą jis, išgirdęs per radiją apie minėtą programą, pareiškė žmonai: "Paruoški lagaminą, važiuojam!" Dienraščio bendradarbis primena, jog yra šalių, kur negalima prašyti žmoną, kad paruoštų lagaminą, nes leidžiama išvažiuoti. Tenai net per radiją esą negalima iškirsti kitos partijos šefo, nes kitų partijų nėra. "Tos šalys yra socialistinės, vienintelės pasaulyje, kur pilietis neturi teisės paspausti savo durų mygtuko". Esą prancūzų kompartijos vadas pasirinko nedalyvavimą, o kiti — laisvę.

Kiti laikraščiai

Apie S. Kudirkos filmą rašė ir kiti Prancūzijos laikraščiai. "Tele Star" gana plačiai informavo skaitytojus dar prieš filmo rodymą sausio 15 d. laidoje ir pridėjo porą iliustracijų. Populiarus dienraštis "France — Soir" jau sausio 22 d. išspausdino ilgą reportažą apie S. Kudirką ir jį apibūdino šiuo sakiniu: "Po ketverių metų gilų lietuvių jūrininkas gyvena laisvas Niujorke". Prie reportažo prijungė gyvai kalbančio Kudirkos nuotrauką.

Po filmo rodymo tas pats dienraštis sausio 23 d. išspausdino savo bendradarbio J. J. Jonas rašinį "Laisvės šauksmas". Jame autorius sako, jog skelbtų diskusijų po minėto filmo rodymo nebuvo, nes visi dalyviai buvo vienos minties. Vienas televizijos žiūrovų pateikęs kartų klausimą Kudirkai, būtent, kodėl jis pabėgo iš savo tėvynės. Kudirka su ašaromis akyse aiškino pabėgęs ne iš mylimos tėvynės, bet iš sovietinės vergijos, nes negalėjęs atsispirti laisvės šauksmui.

Nemažai vietos skyrė S. Kudirkos filmui ir Prancūzijos katalikų dienraštis "La Croix" (Kryžius) sausio 24 d. laidoje, pabrėždamas laisvės temą "chère liberté".

Lietuvių informacija

Prancūzijos Lietuvių Bendruomenės pirm. kun. J. Petrošius atsiuntė informaciją, kurioje sakoma, kad sausio 21-24 d. d. Paryžiuje lankėsi Simas Kudirka. Kelionės tikslas — dalyvauti prancūzų televizijos programoje. Po filmo sekė diskusijos apie laisvą žmonių keliavimą. Jose su Simu dalyvavo: A. Goldberg, amerikiečių delegacijos pirmininkas Belgrado konferencijoje, M. Eidelman, Latvi-

jos žydas, iš Sov. Sąjungos emigravęs Izraelin, prof. E. Lozanskis iš Ročesterio, JAV, L. Kozlov su žmona, dabar gyveną JAV, J. Poperen, prancūzų socialistų partijos atstovas, ir viena pabėgėlė studentė čekoslovakė, Programa truko nuo 20.40 iki 23.30 valandos.

PrLB valdyba buvo paruošusi ir vienu kitur išsiuntinėjusi informacinės medžiagos apie Lietuvą ir S. Kudirką. Atsiliepė milijoninio tiražo dienraštis "France — Soir", kurio korespondentas J. J. Jonas atvyko pasikalbėti su Kudirka.

Sekancią dieną S. Kudirka buvo pakviestas į "Radio Liberty". Pokalbį lietuviams tėvynėje pravedė kun. J. Petrošius. Svečias papasakojo apie savo dalyvavimą prancūzų televizijoje, pokalbį su "France — Soir" korespondentu ir pareiškė savo nuomonę apie sovietų smurto išdavus paskutinių įvykių raidoje (Afganistanas, Sacharovas, olimpiada Maskvoje).

S. Kudirkai pagerbti PrLB valdyba suruošė vaišes Lietuvių Katalikų Misiijoje. Paryžiaus lietuviams tai buvo graži proga susipažinti su tauriu Lietuvos sūnumi, jį pagerbti ir jį išgirsti. Nors buvo darbo diena (vidurdienis), į vaišes atvyko, palyginti, gausus būrelis tautiečių ir svečių: PrLB tarybos pirm. R. Bačkis su žmona, PrLB valdybos nariai — P. Klimas, A. Mončys ir kun. J. Petrošius, Sorbonos profesorius J. Matore, dr. E. Aleksandravičienė iš Mulhouse ir kiti. Atsakydamas kun. J. Petrošiaus sveikinimą, Kudirka kreipėsi į visus pobūvio dalyvius jautriu žodžiu: "Nepasimeskim, mielieji! Dėkui Dievui, esame laisvi. . . . Niekas mūsų neareštuoja, niekas mums nesako: "Nutilk, deportuosim!" . . . Vakarai — laisvės simbolis! Labai gailla, kad tas laisvės simbolis daug kur neįvertinamas. . . ."

Tos pačios dienos vakare (sausio 23) S. Kudirkai priėmimą suruošė prof. J. Baltrušaitis. Simą Kudirką kelionėje lydėjo žmona Genė. Abu mieli svečiai su Paryžiumi atsisveikino sausio 24, išvykdami Vokietijon aplankyti savo dukros. M.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA.
P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Okulistas

S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas
531-4251

Pacientai priimami
susitarus telefonu

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Vasario šešioliktoji ir išeivija

Vytautas Vardys

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

LAISVĖS LIUDYTOJAI

Ištikimybė valstybinio nepriklausomumo ir tautinės laisvės idėjai buvo įvairiškai paliudyta per sovietų valdymo laikotarpį. Pirmiausia ji buvo paliudyta partizanų aukomis per 8 metus užtrukusį miško brolių karą 1944-52 m. Trečiojo JAV prezidento Tomo Džefersono žodžiais — kiekviena generacija laisvės medį turi aplaistyti savo krauju. Anoji karta savo pasiaukojimą laisvės idealui paliudijo mažiausiai 30,000 kritusių partizanų auka. Lietuvos partizanų tragedija įvyko mažai kam žinant, kadangi buvo turima reikalo su jokių moralės principų nepažįstančiu Kremliumi. Vakarų pasaulyje porą kartų mažesnės alžierių aukos Alžėrijai laimėjo nepriklausomybę. Bet lietuviškasis partizaninis karas, geležinės uždangos atskirtas, buvo Vakarams tolimes. Jis tačiau paliko neišdildomą ženklą pačios Lietuvos visuomenėje. Dar ir dabar partizanų kapai puošiami, kur randami, nors už tai lengviau nei už ką kita patekti į kalėjimą.

Ištikimybė Lietuvos laisvės idėjai vėliau paliudyta ne kokie "buržuaziniai nacionalistai" ar "dvarininkai", bet Lietuvos intelektualai, kūrėjai, naujos generacijos darbininkija ir kaimas, nekaltant apie mokslus einantį jaunimą. Čia tinka prisiminti 1956 m. Vėlinių demonstracijas Kaune. Jos solidarizavo su Vengrijos revoliucija. Pagal amerikiečių pranešimus, mieste sujudimas buvo toks didelis, kad vietiniai komunistų vadai rengėsi bėgti. Reikia čia paminėti ir valymus, kuriuos vykdė Antanas Sniečkus su jo draugai. 1958-1959 m. jie "apsvarino" Vilniaus universitetą, išmesdami iš jo eilę dėstytojų, net patį universiteto rektorių, už įvairius tautinio savitumo pasireiškimus laisvame dėsime ar reikalavime, kad universitete vyrautų lietuvių kalba.

Negalima pamiršti ir kitų Sniečkaus valymo pastangų, kurios palietė ne tik inteligentus, bet ir pačią komunistų partiją, jos narius, net centrinių komitetų, iš kurio keli buvo išmesti už vadinamąjį "buržuazinį nacionalizmą". Čia neįmanoma aprašyti visų Lietuvos kūrėjų pastangų kovoj už tautinės kultūros ugdymą. Egzistuoja Lietuvoje ir reikšmingas, vadinamas tautiniu komunizmu, kurio tikslas tarnauti visų pirma savo tautai, ne Maskvai.

Nemirė rezistencijos dvasia nė pačių sovietų auklėtoje kartoje. Tai ypač dramatiškai parodė 1972 m. gegužės 14-16 dienų Kauno įvykiai, prasidėję jauno, paskutinės klasės gimnazisto, lankiusio vakarinę vidurinę mokyklą, susidėginimu. Romas Kalanta sąmoningai tapo degančiu fakeliu, reikalaujanti, kaip jis sakė, "laisvės Lietuvai". Romas užaugo komunistinėje šeimoje, bet jo krūtinėje plakė lietuviška širdis. Kur Markso-Lenino teisybė? Mirtie, kur tavo geluonis? Tūkstančiai jaunimo kėlė lietuvišką trispalvę, giedodami Lietuvos himną. Jie žygiavo Laisvės alėja, tartum simboliškieji Biliūno žiburio jaunuoliai, nebija pavirsti akmenimis, kad ju bent vienas pasiektų ant augšto kalno šviečiantį laisvės žiburį.

Tą patį tautos siekimą paliudija ir nuo maždaug 1968 m. Lietuvoje prasidėjęs vadinamasis disidentinis taikos opozicijos judėjimas. Šis judėjimas prasidėjo kaip protestas prieš religijos persekiojimą ir žmogaus teisių paneigimą. Šiandien šis pogrindis leidžia ne tik visiems žinomą "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką", bet ir eilę kitų žurnalų: "Aušra", "Dievą ir Tėvynę", "Rūpintojėlį", "Perspektivas", "Varpą", "Laisvės Šauklį", "Alma Mater", "Tiesos Kelią" ir kitus leidinius. Paskutiniojo dešimtmečio kovotojai mums paliudijo ne tik gyvą laisvos Lietuvos idėją, bet ir išryškino visuomenines savo pažiūras.

Iš pogrindžio leidinių matyti, kad naujoji Lietuvos rezistencija pina tautos laisvės idealą su žmogaus laisvių principais, tuo suvisuotindama Lietuvos teisių reikalą ir pasisakydama už demokratine valstybės filosofiją. Svarbu pažymėti ir tai, kad, iš tos spaudos sprendžiant, Lietuvių rezistentų tarpe yra labai mažai tautinių šovinistų. Pogrind-

dininkai laisvės principą taiko visiems, be tautybės ar tikybės skirtumo. Jie bendradarbiauja su rusais liberalais, su žydais, ukrainiečiais, su visais, kuriems rūpi laisvėjimo pastangos pačioje Sovietų Sąjungoje ir laisvės principų pergalė komunistiniame pasaulyje. Tuo Lietuvos pogrindis rodo pavyzdį išeivijai: neužkietėti siauro nacionalizmo kiaučie ir nepasiduoti tautinio šovinizmo pagundai bei iš jos sekančiai neapykantai.

Iš savilaidos spaudos taipgi matyti, kad Lietuvai laisvės siekdami, jungiasi ir karštai tikintieji, ir netinkitys, nors valdžia skleidžia oficialų ateizmą, jį panaudodama Lietuvos visuomeninės minties ir lietuviškojo — žmogiškojo charakterio deformacijai. Iš tų pačių šaltinių taipgi matyti, ne tik kaip kietai (moderniomis priemonėmis, nebe stalinistiniais kumščiais) Maskva persekioja Katalikų Bažnyčią, bet ir kaip katalikybė įkvepia bei stiprina lietuviškumą. Bažnyčiai šie laikai yra daug sudėtingesni nei tai buvo, vyskupo Valančiaus metais. Valančius ugdė lietuvių tautą, formavo jos identitetą. Šių laikų Bažnyčia saugo ir ugdo tautiškumą, ištikimybę lietuviškajai tapatybei. Taip yra ne dėlto, kad Bažnyčia tapo nacionalistine, kaip tai skelbia oficialaus ateizmo skleidėjai Lietuvoje, bet dėlto, kad Bažnyčia yra arti liaudies. Arti jos būdama, ji negali neatšviesti visuomeninių liaudies pažiūrų.

LAISVĖS LAIDAS

Pagrindinis Lietuvos laisvės laidas ir yra toji nemirštanti Lietuvos dvasia, nes laisvė gimsta tik savųjų jėgų stiprybėje, ne svetimos užuojautos šaltinyje. Paskutiniojo dešimtmečio įvykiai rodo, kad Lietuva ne tik nėra mirusi, bet netgi persunkta kaitros ir fakelo šviesų. Užsienio stebėtojams 1972-73 m. atrodė, kad Lietuva tapo parako statine, galinčia užsidegti iš mažos žiežirbos. Žinome, kad dėl to ypač buvo susirūpinusi vidurinė, Sibiro mokyklą išėjusi Lietuvos karta, bijodama antirezistencinės represijos prarasti jaunimą, o taip pat bijodama 1941 m. vasaros įvykių pasikartojimo, kurių metu aistros ir neapykantos persunkti dažnai brolis žudė brolį, kai iš esmės dėl visų negerovių ir žiaurumų buvo kalta Maskva.

Pagaliau verta prisiminti ir vieno amerikiečio neperseniai Sovietų Sąjungoje sutiktą rusą studentą, kuriam atrodė, jei šiuo metu Lietuvoje būtų plebiscitas, mažiausiai 90% visų gyventojų, įskaitant ir nelietuvių ateivius, pasisakytų už Lietuvos atsiskyrimą nuo Sovietų Sąjungos. Iš Maskvos orbitos, anot jo, dabar nebūtų įmanoma pabėgti. Bet lietuviai norėtų būti bent tiek suverenūs Vilniuje, kiek lenkai yra Varšuvoje.

Kaikurie vakariečių stebėtojai mano, kad Baltijos kraštuose separatizmo dvasia esanti mirusi, kad politinio separatizmo idėjos pasikeitusios ir politiškai nepavojingas kultūrinės autonomijos mintis. Tie stebėtojai, de ja, galvoja vakariečių šokis savigomomis, kur reikalavimus galiama statyti nuolatiniams demonstracijoms. Sovietų Sąjungoje tai nėra įmanoma, ir kažin ar be ypatingos konkrečios priežasties verta. Laisvės troškimas gyvena širdyje, ir jį išduoda beveik visa oficialioji Lietuvos grožinė literatūra — gana patikimas esamos aplinkybės visuomenės balsas. Lietuvos žmonės yra išmokę gyventi sovietinėje sistemoje ir kalbėti jos kalba, bet didžioji dauguma nėra užmiršusi, kad gyvena savo tautai. O viešam separatizmui pasireikšti reikia kitokių, negu esamos, tarptautinių sąlygų.

II

ISEIVIJOS VAIDMUO

Lietuvai gyvai esant, pozityvų vaidmeni gali suvaidinti ir tautos šaka užsienyje, išeivijoje. Nors išeiviai yra įstatymiškai susirišę su savo pilietybės valstybėmis, kurioms priklauso pirminis išeivių lojalumas, tačiau ne tik jie, bet ir užsieniuose gimusios kartos turi teisę ir pareigą dalyvauti tautinėje bendruomenėje. Kanada tą teisę pripažįsta net specialiais įstatymais.

Tautinio identiteto pajautimas reikalauja — mažų mažiausiai — neužmiršti Lietuvos. Šiais tautinės valstybės ir etnikumo laikais Lietuvos užmiršimas būtų lygus tam tikra pras-

me gimtajai nuodėmei. Juk ir pati lietuviybė nėra vien tik prigimtinis — ji yra ir išpareigojimo reikalas. Tautybė nėra kilusi tik iš kraujo — ji susidaro iš bendravimo, iš komunikacijos. Tikras lietuvis nėra būtinai tas, kuris gali įrodyti, kad dešimtyje (ar mažiau) jo protėvių kartų nebuvo svetimo kraujo, bet tas, kuris ar savo kalba ar komunikacija, dvasia, pasiaukojimu dalyvauja lietuviybėje kaip savo tiesioginėje bendruomenėje. Lietuviybė nesudaro iš gimimo pažmėjimo, bet iš lietuviybėje dalyvavimo.

Apie išeivijos vaidmenį dažnai kalbame. Lietuviai nevienodai jį vertina. Yra pažiūra, kad išeivija, girdi, esanti tik traša savo kilmės kraštui, jam be sąlygų viską turinti atiduoti. Nežiūrint kokios tame kilmės krašte būtų politinės sąlygos. Tai rezignacinė mintis. sutampanti su bolševikų siekimais. Išeivija negali akiai sekti savo tautos valdovų, kas jie bebūtų, nes yra vertybių, didesnių už etninius tautinius žmonių ryšius. Todėl išeivija turi reikštis ne kaip krašto valdovams pataikaujantis, bet kaip tautos dvasia išskaitantis, o taip pat atskiras, savo vertybių skalę nustatęs ir savo kraštui įtakos darąs veiksnys.

Kaikam atrodo, kad išeivija silpna ir maža, jokios įtakos padaryti negalinti, todėl jai reikia būti labai kukliai ir planuose, ir darbuose. Nerealistiška būtų skelbti išeivijos galingumą, tačiau istoriškai išeivijos vaidmens nuvertinimo negalima dokumentuoti. Ir mes išeivijos pajėgos nenuvertinkime.

Kiekvienai tautai, ypač mažai, yra gera ir paranku turėti savą išeiviją, ypačiai jei tauta yra svetimos rankos valdoma. Taip yra ne tik todėl, kad Vakaruose isikūrusi ji gali ekonomiškai pagelbėti giminėms ar draugams, juos moraliai palaikyti, — bet ir todėl, kad išeivija gali kalbėti už svetimųjų valdomą savo kraštą. Išeivija tampa Lietuvos balsu pasaulyje. Tas balsas yra girdimas ir Vakaruose, ir pačioje Lietuvoje.

Lietuvoje tas balsas turi dvejopą atgarsį. Ar kam patinka ar ne, vyksta nuolatinis išeivijos dialogas su Lietuvos valdovais, panašus į vaikystės pasakoje skaitytą raganos-pamotės ir tikros motinos ginčą dėl vaiko gyvybės bei gerovės. Valdantieji komunistiniai sluogsniai reaguoja į išeivijos darbus ir veiklą. Čia ne vieta minėti pavyzdžius, parodančius, kad įvairi išeivijos iniciatyva pagelbėjo išgauti Maskvos aprobatą vienai ar kitai Lietuvos kultūrinių autonominei, grynai lietuviškai akcijai. Ne vieta minėti ir politinio per JAV, Kanados ar kitas vyriausybes spaudimo teigiamas Lietuvai rezultatus, kurių nebūtų be išeivijos.

Išeivija sudaro ryšį ir Lietuvos žmonėms. Lietuvos visuomenė godžiai gauda žinias apie savo išeivius, laukia jų apsilankymų. Šiandieną jai laukia ne tik ekonominės paramos, bet ir asmeninio ryšio, idėjų, komunikacijos. Ta ryši reikia palaikyti. Neįsivaizduojame ypačiai Lietuvos inteligentijos, manydami, kad ji neturi duonos, kad besirūpindama kasdieninės duonos saugumu ji užmiršo, kad "ne vien duona žmogus gyvas".

Sovietinė valdžia bijo tokio ryšio su Vakara. Kai Maskvai paaiškėjo, jog kartu su reikalingais doleriais išeiviai atveža ir Vakarų pasaulio dvasios (kaip kitaip gali būti?), privačių vizitų laikas Lietuvoje buvo sutrumpintas į penkis dienas. Paskutiniaisiais metais vietinė spauda vedė propagandą net ir prieš tokius vizitus, nors sovietinis noras susirinkti dolerių nesumažėjo. Išeivija turėtų reikauti, kad už kiekvieną Lietuvon nuvežamą dolerį būtų Lietuvos įleidžiama lietuviška neencenzūruota knyga.
(Bus daugiau)

• Laisvos spaudos siekis — laisva Lietuva

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvii Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Mirus buvusias Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo
Komiteto pirmininkui iškiliam visuomenininkui

A+A

JONUI MATULIONIUI,

jo žmonai dr. ANICETAI, dukrai dr. JUDITAI ir jos
šeimai nuoširdžių užuojautą reiškia —

dr. Kęstutis Valiūnas
ir šeima

A+A

JONUI MATULIONIUI

mirus, jo žmonai dr. ANICETAI, dukrai dr. JUDITAI,
žentui inžinieriui E. ČUPLINSKUI, vaikaičiams, broliui
ANTANUI ir seserims reiškiamo gilią užuojautą —

Genė, Stasys, Elena,
Liudas Vaštakai

Buvusiam Kanados Lietuvių Bendruomenės

Hamiltono apylinkės valdybos nariui

A+A

PRANUI LESEVIČIUI

mirus, jo žmonai EUGENIJAI ir visiems giminėms
bei artimiesiems nuoširdžių užuojautą reiškia —

KLB Hamiltono apylinkės
valdyba

A+A

ANDRIUI SUPRONUI

staiga ir netikėtai mirus,

jo tėvą ANTANĄ SUPRONĄ ir artimuosius giliai
užjaučiame —

Toronto Lietuvių
Golfo Klubas

A+A

ANDRIUI SUPRONUI

staiga mirus, tėvams, močiutei, seseriai ir giminėms
reiškiamo gilią užuojautą —

A. B. Kerniai
A. A. Kocėnai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

YONGE MEMORIALS LTD.

2044 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 1Z9
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

Lietuvos nepriklausomybės akto tekstas ant žemėlapių lietuvių Šv. Kazimiero kolegijoje Romoje, primenantis istorinę dieną

Dabarties įvykiai ir Lietuva

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vadovybės kreipimasis į pasaulio lietuvius

1980 m. sausio 26 d. Čikagoje, JAV, buvo susirinkusi Pasaulio Lietuvių Bendruomenės visuomeninių reikalų komisija, kuri svarstė Sovietų Sąjungos agresiją Afganistane ir pasaulio lietuvių laikyseną šiuo metu. Skelbiame komisijos sutartas išvadas ir prašymus.

Sovietų Sąjungos agresija prieš afganistaniečių gyventi siekiančią afganistaniečių tautą sukrėtė viso pasaulio taiką ir laisvę mylinčius žmones, įskaitant ir Trečiojo Pasaulio tautas. Lietuvių tauta šį naują imperialistinę sovietų veiksmą ypatingai pergyvena ir reiškia simpatijas afganistaniečių tautai, nes prieš 40 metų lietuvių buvo to paties sovietų imperializmo aukas.

Sis rimtas pasikėsinimas į pasaulio taiką reikalauja iš mūsų visu stiprios reakcijos, todėl PLB visuomeninių reikalų komisija, apsvačiusi susidariusią padėtį ir tautos interesus, kreipiasi į visus pasaulio lietuvius, tiek užsienyje, tiek ir tėvynėje, su šiais prašymais:

1. Visame pasaulyje, kur tik gyvena lietuvių, turi būti reikiamas protestas prieš sovietų agresiją Afganistane. Prašome atitinkamais žygiais (demonstracijomis, laiškais, telegramomis, telefonais, asmeniniais pasikalbėjimais ir t. t.) reikšti šį protestą per kraštų valdžios įstaigas, spaudą, radiją, televiziją ir kitas institucijas kartu su visais laisvę gerbiančiais žmonėmis ir organizacijomis. Būtina pasauliui priminti, ypatingai Vasario 16 dienos proga, kad ir Lietuva prarado savo laisvę bei nepriklausomybę prieš 40 metų dėl Sovietų Sąjungos agresijos; reikalauti, kad sovietinė kariuomenė būtų atitraukta ne vien tik iš Afganistano, bet ir iš Lietuvos bei kitų pavergtų kraštų.

2. Šiuo metu vienas veiksmingų būdų sovietiniam agresoriui nubasti yra rėmimas daugelio kraštų reikalavimo išskirti olimpinę žaidynės iš Maskvos ar jas atidėti, kol agresija tęsis. Kviečiame ypač pasaulio lietuvių sportininkus šia linkme įtaigoti savo gyvenamų kraštų olimpinis komitetas, vyriausy-

bes ir visus lietuvius atsakyti dalyvauti ar betkokių būdų remti olimpiadą Maskvoje.

3. Kiek tai liečia išeivijos santykius su lietuviams okupuotoje tėvynėje, pabrėžiame, kad lietuvių tauta nėra atsakinga už sovietinio imperializmo veiksmus. Todėl būtų klaidinga jai taikyti betkokią sankciją, nes Lietuva yra tokia pat imperializmo aukas, kaip ir Afganistanas. Išeivijos pareiga yra toliau remti lietuvių tautą įvairiausiais būdais šiais jai pasunkėjusiais laikais. Turėtume atsiriboti nuo siūlymų savo veiksmams izoliuoti pačią pavergtą lietuvių tautą, lyg ji būtų atsakinga už sovietų agresiją. Turime skirti okupantų nuo okupuoto lietuvių.

Santykiuose su pavergtoje Lietuvoje gyvenančiais tautiečiais kviečiame ir toliau laikytis visu išeivijos veiksmų bendrai sutartų išvadų 1974 metais White Plains, Niujorke, įvykusioje Lietuvos laisvinimo darbo konferencijoje, kur sakoma: „... visa lietuvių išeivija protestuoja prieš okupanto vykdomą pagrindinių žmogaus teisių pažeidimą Lietuvoje, ypač prieš religijos persekiojimą ir lietuvių žmonių bendravimo su kitais kraštais varžymą. Kiek įmanoma okupacinio režimo varžtų ribose, laisvojo pasaulio lietuviams tikslinga puoselėti ir plėsti ryšius su pavergtoje Lietuvoje gyvenančiais tautiečiais išeivijos tautiniam tapatumui su savo tauta išlaikyti ir solidarumui su ja ugdyti. Tuos ryšius mezgiant ir palaikant, išeivijos lietuviams tenka vadovautis savo sveika nuovoka, sąžinės jautrumu ir tautiniam sąmoningumu, vengiant betkurių veiksmų, kurie galėtų pakenkti Lietuvos valstybiniam testinimui ar lietuvių tautos pastangoms išlikti ir išsivaduoti iš okupacijos.“

Vytautas Kamantas,
PLB valdybos ir PLB visuomeninių reikalų komisijos pirmininkas

Saulius Kuprys,
PLB valdybos ir PLB visuomeninių reikalų komisijos vicepirmininkas

Lietuvos liaudies skulptūra, vaizduojanti kovotoją šv. Jurgio kovą su slibinu

Prūsijos lietuvininkų likimas

P. LELIS

Mažosios Lietuvos poetas kun. Kristijonas Donelaitis savo poemoje „Metai“ Prūsijos lietuvininkų 18-to šimtmečio buitį aprašė vaizdžiai ir su resignacija: „mes lietuvininkai vyžoti, mes nabagėliai...“

Šiandien Donelaičio lietuvininkų buities ir aplinkos vaizdavimas įgyja tam tikrą romantišką atspalvį, nes toji išsivajota Mažoji Lietuva dingo rusiškojo potvynio bangos nuplauta. Bet tai nereiškia, kad ir mes, didliečiai, tos bangos paliesti, savo brolių mažlietuvių bei jų gražaus krašto atsižadėtume ir jų gyvenimo neprisimintume.

Prūsijos karalystėje iki Bismarko laikų Mažoji Lietuva sudarė atskirą administracinę vietinę, pavadintą Littauen, vėliau Preussisch Litauen, kuris apėmė kairiąją Nemuno pusę, siekė Prėglius ir Deimonos upių krantus. Tame plote gyveno apie 350.000 gyventojų, iš kurių du trečdaliai, t.y. apie 230.000, lietuvių.

Kaip žinome iš mūsų istorijos, senųjų laikų Prūsijos gyventojai buvo lietuvių giminaičiai prūsai, iš kurių vardo vėliau atsirado ir viso krašto pavadinimas Prūsija. Mažovijos kunigaikščio Konrado kvietimu tame krašte įsikūręs vokiečių kryžiuočių ordinas 1231-82 m. prūsus paverė ir daugumą jų išnaikino, tik augstesnis prūsų luomas, gavęs tam tikrą privilegiją, prisitaikė ir suvokietai. Kadangi tame krašte senųjų prūsų mažai beliko, tai kyla klausimas, iš kur vėl ten atsirado šimtai tūkstančių lietuvių?

Pagal istorikų aiškinimą šiuo metu Prūsijos dalyje buvo likę neišnaikintos lietuviams artimesnės gentys — nadruviai ir skaliai, bet jie nebuvo gausūs ir nesudarė gyventojų masės. Lietuvių kamieną Mažosioje Lietuvoje sudarė lietuviai, atsikėlę iš Didžiosios Lietuvos, ypač iš Zemaityjos ir Suvalkijos, kurios ribojosi su Prūsija. Vykdamas vėlesnių Prūsijos valdovų kolonizacijos planus, siekiančius užpildyti tuščius Rytprūsio plotus, buvo kviečiami vokiečiai iš Vokietijos, Austrijos, Šveicarijos, bet jie nenorai vyko į šį laukinį kraštą, tik salbzbergiečių didesnis skaičius, apie 15.000, buvo atgabentas ir įkurdinti. Antireformacijos metu persekiojami protestantai, kalvinistai, hugenotai, neturėdami kitokio pasirikimo, irgi vyko į Prūsiją. Tokie būdai ir vokiečių, ir kitokių ateivių skaičius Mažosioje Lietuvoje žymiai padidėjo. Donelaitis skundėsi, kad jie: „Viežlybus lietuvininkus išpeikti nesigėdį, ir juos subara: „Ar ne galėjot ten pasilikti, kur jus neperejo. Ir varles bei rupuizės jus est pamokino““

Kryžiuočių ordinas, užėmęs prūsų kraštą, įvedė baudžiavą, kuri truko apie 300 metų, bet paskutinis magistras Albrechtas Hohenzolernas, 1525 metais tapęs Prūsijos kunigaikščiu, priėmė Liuterio tikėjimą, panaikino ordiną ir baudžiavą. (Jis buvo DLK Zigmanto-Augusto pusbroliu).

Iki 1620 m. Prūsijos kunigaikščiai buvo Lietuvos-Lenkijos valstybės globoje (vasalai) ir iki to laiko, apie 100 metų laikotarpyje, mažlietuvių ramiai gyveno, nes tai buvo taikos metai. Atvykusių iš Vilniaus universiteto auklėtinių Mažvydo, Bretkūno ir kitų dėka, o taip pat vietinių mokytų lietuvių, kaip Kulvietis, Rapalionis, Kleinas, Šulcas ir kitų, — lietuvių kalba įsigalėjo šventovėse, mokyklose ir net valdžios įstaigose. Tie mokyti lietuvių rašė ir spausdino pirmas lietuviškas knygas, sakė pamokslus gimtąja kalba. Pirmieji keturi buvo Karaliaučiaus un-to profesoriai. Albrechtui mirus, baudžiava vėl buvo įvesta, ir mažlietuvių vargai vėl padidėjo, ypač po to, kai Prūsijos kunigaikštija 1620 m., pagal paveldėjimo teisę, buvo įjungta į Brandenburgo hercogiją, kurią valdė Hohenzolernai.

Brandenburgas įsikišo į švedų-lenkų karą 1625 m. Švedų karaliui Gustavui-Adolfui užėmus Rytprūsius ir Klaipėdos kraštą, sodybos buvo sudegintos, maistas atimtas, ir mažlietuvių pateko į didelį vargą. Su laiku pasikeitė Prūsijos politinė padėtis. Pasinaudojęs švedų-lenkų 1655 m. karu, didysis kurfiurstas Fridrichas Vilhelmas galutinai nusikratė Lenkijos globa, o jo sūnus Fridrichas

I 1701 metais Karaliaučiuje vainikavosi kaip pirmas Prūsijos karalius. Jo sūnus Fridrichas Vilhelmas I (1688-1740) sustiprino Prūsiją kariškai ir ekonomiškai (iš visos Europos jis rinko augšto ūgio vyrus savo gvardijai). Nors didelis militaristas, bet daug kuo padėjo Mažosios Lietuvos gyventojams. Devynis kartus jis lankėsi iš tolimo Berlyno Mažosios Lietuvos „sostinėje“ Gumbinėje (ten buvo administracijos centras). Įvairius savo potvarkius ir įsakymus rašė ir skelbė lietuviškai, mažlietuvių tarne, gotiškėmis raidėmis. Vieną tokių įsakymą, kiek sutrumpintą, čia pridėdu. Jis parodo tuometinės mažlietuvių kalbos stilių ir jų valdovo mentalitetą.

KARALISZKA GROMATA

Mes Pritszkus Willus, iz Dievo Malonės Karalus Prusu žemėje, Margrawas Brandenburge, Swentos Rimoniszkos Karalystės Wyrausesis Kamarninkas ir Ercikis (toliau kiti titulai).

Kiekvienam Sze Gromata žinne duodam jog nuog pirmos dienos paskutlėkio szo 1724 Meto rokuojant, ne wiens szoje Karalystėje daugiaus Wyžas ant sawo kojų, bet kurpes, szo žemėje darytasias, turėti. Kada bettaig taczau po apsykto czeso tam prieszais kas darytų, bey su wyžomis ing miesta atteitų, tas pats tojau per budejį abba kada ten tokio nebutu, per berna miesto tur ant subinės plaktas buti. Kaip ir Mes del to Regimentams jau paliepėm ant to gerat daboti. O jeyb ne wiens Sawe užtartu abba sakytu jog tatau ne žinojės, tada Musu Malonigaus paliepimas ir wale esti, jog Szi Atwira Gromata tojau wisur Wokiszkoj, Lenkiszkoj bey Lietuwiszkoj Kalboj iszspauszta, beygi nuog Kozelnyczų paskaityta ir wisur karczamosa bey kitosa wietosa butu prisiegta. Koki tai su Karaliszku Musu pzewczimui pastiprinom. Pirmoj dienoj Ruggpjates menses Tuskstancame Sekname Szimzame bey dwideszimzame ir Ketwirtame Mete.

PRITSZKUS WILLUS

Siaurės kare besiruminačios švedų, rusų, sakų ir lenkų kariuomenės nutrypė laukus ir sunaikino pašėlius. Mažosioje Lietuvoje, kaip ir kitose gretimose šalyse, kilo bėdos, o jo didysis maras, kurį rašytoja Jieva Simonaitytė aprašė savo romane „Aukštųjų Simonijų likimas“. Po to maro Mažosios Lietuvos gyventojų skaičius sumažėjo beveik per pusę.

Neužmirštama diena

Lietuvos pogrindžio „Aušra“ 15-tame numeryje apie Vasario 16-tąją 1979 m. vasario mėnesį

Tarp daugelio iškilių ir garbingų istorinių datų, kurios nešildomai įrašytos į lietuvių tautos istoriją ir jos samone, ypatingos reikšmės yra 1918 m. vasario 16-oji — Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo diena.

Kadaise lietuviai šią dieną džiaugsmingai minėdavo. Dabar jau beveik 40 metų, kai ši diena, kaip ir tą dieną paskelbta Lietuvos nepriklausomybė, yra paneigta ir sutrypta.

Nors neturime nepriklausomybės, bet Vasario 16-oji visoms lietuvių kartoms minės didį Lietuvos Priskilimą laisvam gyvenimui po ilgai trukusios vergovės. Tiesa, prisikėlė gyventi ne koks nors gigantas, bet maža, kukli tauta. Juo nuostabiau, kad pakilo gigantų mindžiata ir marinta tauta, išsagausi tautinę gyvybę, savitumą ir kūrybines galias!

Vasario 16-oji apvainikavo darbus ir aukas visų tų, kurie kovojo ilgus amžius už garbingą Lietuvos ateitį, už jos laisvę. Tai visu tautos švietėjų, knygnešių, lietuviškos „vargo mokyklos“, Kražių didvyrių, sukilėlių, Lietuvos dainių, visuomenės veikėjų siekių ir svajonių išsipildymo diena! Tai lietuvių gyvybingumo, dvasinio tvirtumo šventė! Tokia jos istorinė prasmė.

Dabar, šiai dienai atėjus, lietuvis liūdnai atsidūsta. . . Bet tą dieną dar ir dabar Tėvynėje vienu kitu suplevėsuojama nepriklausomos Lietuvos trispalvė vėliava, suruošiami slapsti paminėjimai. Daugelis tą dieną su gyvu susidomėjimu priglusta prie radijo aparatų, kad tokiu būdu galėtų dalyvauti tos šventės minėjimuose su laisvame pasaulyje gyvenančiais ir už Lietuvos laisvę kovojančiais lietuvišiais.

Ramiai ir garbingai gali ilsėtis kapuose tie Lietuvos sūnūs ir dukros, kurie atliko savo pa-

Po minėto Pričkaus Viliaus Prūsiją valdė jo sūnus Fridrichas II Didysis 1712-1786. Jis buvo Kristijono Donelaičio (1714-1780) bendraamžis. Nors tas karalius įsivainavo 18-to šimtmečio prancūzų švietėjų ir humanistų dvasią, davė tikėjimo ir spaudos laisvę, bet buvo nemažesnis militaristas už savo tėvą. Jo gobšumo politika sukėlė septynerių metų karą (1756-63), kur vėl svetimos kariuomenės trypė Prūsijos laukus. Šį kartą rusai užėmė Rytprūsius ir plėšė jos gyventojus. Tik carienės Elzbieta mirtis tą karą sustabdė ir išgelbėjo Prūsiją nuo visiško sunaikinimo. 1807 m. Napoleonas, sumušęs rusų ir prūsų kariuomenes prie Friedlando ir Pr. Eilau, dar kartą tą nelaimingą kraštą nualino.

Nors tie karai labai vargino mažlietuvių, bet jis dar turėjo šokią tokią savo kalbos, rašto ir papročių laisvę. Laimėjus vokiečiams karą su prancūzais 1871 m. ir Bismarkui įsteigus Antrąjį Reichą, prasidėjo stipri germanizacija, mažlietuvių kalbos ir tautinės dvasios slopinimas. Lietuvių kalba buvo išgiuota iš mokyklų ir įstaigų, tik šventovėse leido lietuviškai melstis ir pamokslus skaityti.

Tokia padėtis truko iki I D. karo, kai rusų kazakai, įsiveržę į Rytprūsius, vėl tą kraštą nuterėjo. Pasitraukdami rusai daug mažlietuvių (jų tarpe ir patriarcho Martyno Jankaus šeima) ištrėmė į Sibirą, kur jie visą karą metą ten išvargo.

II D. karo metu rusišką potvynį vėl užliejo Mažąją Lietuvą ir baigė naikinti kas dar nebuvo sunaikinta. Jie pakeitė net lietuviškus vietovijų pavadinimus rusiškais, kad niekas nebeatpažintų, kad šį žemę priklausė prūsų lietuviams.

Kai sovietinis rusų milžinas sugrius, visų pavergtų tautų žmonės sugrįš ir savo tėviškes, tada ir Prūsijos lietuviai atras savo kraštą.

Romėnų senatorius Katonas, baigdamas kiekvieną savo kalbą, vis kartodavo žodžius: „Manau, kad Kartagena turi būti sugriauta“ (Ceterum censeo Cartagenam esse delendam). Ir neužlejo toji išdidi Kartagena su 1 mil. gyv. buvo sugriauta iš patatų. Sovietinio imperializmo pavergtieji irgi turi nuolat kartoti: „Sovietinis rusų milžinas turi būti sugriautas“.

reigą Tėvynei. Ypač tie, kurie net gyvybę paaukojo!

Rami sąžinė tų, kurie dėl jos kenčia kalėjimuose, lageriuose, tremtyje.

O mes visi turime rimtai save klausiti: ar esu sąmoningas, doras lietuvis? Ar nedarau gėdos savo Tėvynei? Ar netalkininkau okupantams į nautantinti, subiedievinai, doroviškai sužlugdyti? Ką esu paaukojęs ant jos laisvės ir garbės aukuro?

Kiekvienas lietuvis tėvas, kiekviena lietuviė motina turi paklausti save: ar žinau aš ir mano vaikai Vasario 16-osios prasmę? Ar pažįsta jie bent šiek tiek Lietuvos istoriją, jos didvyrius? Ar ne pro okupantų uždėtus akinius jie žvelgia į savo tautos praeitį ir dabartį? Juk jie metų metais verčiami žavėtis lapkričio 7-tąją, gegužės pirmąją, net liepos 21-ąją. . . Juk jiems pristatomi Lietuvos pavergėjai, išdavikai ir net budačiai kaip tikrieji Lietuvos patriotai ir didvyriai! Ar žinoms jiems tikrųjų Lietuvos patriotų aspiracijos, kovos ir kančios?

Vasario 16-oji todėl turi būti ir paskatinimo diena gyviau domėtis savo tautos praeitimi, dar daugiau dirbti Lietuvai, dar atkakliau ginti laisvės ir teisingumo principus bei žmogaus teises.

Vasario 16-oji pagaliau yra mums tvirtos, neblėstančios vilties diena:

Lietuva bus laisva!

“Merkelis Giedraitis” -

nauja knyga apie šį didvyrį ir jo nuostabius laikus; gaunama pas platintojus ir tiesiai iš leidyklos:

Amberland Publishing Co.,
1813 Larchwood Ave.,
Troy, Mi. 48064.

Kaina: \$7.00 minkštais viršeliais, \$11.00 — kietais.

Vėliavos įteikimas aštuonioliktajai šaulių rinkinei Biržuose 1938 m. rugsėjo 8 d. Kairėje — Lietuvos Šaulių Sąjungos vadas plk. Pr. Saladžius, krašto apsaugos min. gen. K. Musteikis, vėliavą priimantis plk. Michalauskas, Biržų komendantas

Mano ir jūsų generacija

Skirtingi Vasario 16 pergyvenimai — skirtingi požiūriai

IRENA LINKEVICIŪTĖ -
McKENNA

Aš ir mano generacija yra užaugusi krašte, kur laisvę yra kasdieninis ir nereikšmingas dalykas. Kanados žemėje yra daugybė rasių, tautybių, religijų, partijų, ideologijų žmonių, bet visi mes galime savo gyvenimą tvarkyti kaip mums atrodo geriau ir prasmingiau. Nepatinka viena valdžia, verčiame ir vėl naują renkame balsavimo keliu. Kaip dauguma nubalsuoja, tokia valdžia turime.

Mums nėra draudžiama kalbėti betkuria kalba, laisvai vaikus mokyti, į norimas mokyklas juos leisti. Mano sūnelis eina į šeštadienį lietuvių mokyklą, bet pas mane dar neatėjo nei RCMP, nei kitokie valdžios pareigūnai apklausinėti kodėl jis ten leidžiamas lietuviškai mokytis.

Mes meldžiamės, demonstruojame, streikuojame, keliaujame kur norime, jei tik pinigų turime kišenėje.

O ką jūsų generacija pergyveno, kai 1940 m. birželio 15 d. Raudonoji Armija užplūdo Lietuvą? Maskva pastatė į valdžią savo paruoštus žmones, kurie tik pavergėjams tarnautų.

Netrukus buvo uždarytos visos tautinės ir religinės organizacijos bei partijos. Sovietai užgniauzė laisvą spaudą. Pastaroji pasidarė propagandos įrankiu komunistui garbinti. Atėjo į Lietuvą teroras. Buvo pilni kalėjimai nekaltų piliečių. Prasidėjo atskirų žmonių, o vėliau masinės deportacijos iš Lietuvos į Sibiro koncentracijos stovyklas.

Sovietų Sąjunga nuleido geležinę uždangą, kad pasaulis nieko negalėtų žinoti ką jie daro su pavergtais Baltijos tautų žmonėmis.

Ant Lietuvos užgriuvo sunkus kryžius, geriau sakant, „geležiniai pančiai“. Mes nesame to pergyvenę, mums kartais yra sunkiau suprasti kodėl jų širdyse dega tokia gili meilė savo kraštui, kalbai ir papročiams. Jūs žinote, kad pagrindinės žmogaus teisės — tiesa ir laisvė yra brangiausias žmogaus turtas.

Dar neseniai, jei pastebėjote spaudoje, Amerikos prezidentas Jimmy Carter, kuris pasitiekė sovietais, norėdamas taikingai gyventi, derėjosi su jais. Kai Raudonoji Armija pradėjo žygiuoti į Afganistaną, Carteris labai nustebo. Jam, matyt, dar neteko gyventi po raudonu batą, ir mažai apie juos težinojo.

Man irgi neteko gyventi po raudonu batą. Gal ir neturėčiau teisės kalbėti apie pavergimą, bet galiiu jus prašyti, kad pasakytumėte mano generacijai, taip pat ir vaikičiams, ką reikčia būti laisvų žmogumi ir kas atsitinka, kai tauta yra pavergta komunistams.

Sustiprinti ateities vilčiai grįkime truputį į mūsų praeitį, kuri buvo įdomi ir garbinga. Jau prieš 5000 metų mūsų protėviai gyveno prie Baltijos ir vadinosi aisciais. Jie turėjo bendrą kultūrą, kalbą ir pagonišką religiją. Tuo metu aisciai neturėjo pavojingų kaimynų, savo reikalus tvarkė kaip norėjo ir gyveno taikingai.

Vienuoliktame šimtmetyje pradėjo aiscius užplūdinėti švedai, danai ir kiti. Trylikame šimtmetyje karalius Mindaugas pradėjo jungti gentis į didesnius vienetus, kad galėtų gintis nuo užpuolėjų. Tai ir buvo pradžia Lietuvos kūrimosi.

Po Mindaugo mirties Lietuvos valstybė nebesuėjo — ji stiprėjo, atlaikydama kryžiuočių puolimus ir plėsdama savo ribas į rytinius slavų kraštus.

Keturioliktame šimtmetyje Gediminas Lietuvos ribas nukėlė toli į rytus. Vidaus tvarka buvo tvirta. Lietuva buvo stipri jėga Rytų Europoje. Gedimino sūnus Algirdas net pareiškė: „Visa Rusija turi priklausyti Lietuvai“.

Keturioliktame šimtmetyje pabaigoje ir penkioliktame pradžioje — Vytauto Didžiojo laikais Lietuva tapo didžiausia, stipriausia Europos valstybė, nusitęsusi nuo Baltijos iki Juodosios jūros. Po Vytauto mirties prasidėjo Lietuvos silpnėjimas Maskvos naudai.

Šešioliktame šimtmetyje, po ilgų karų su Rusija, Lietuva pasidarė antraeilė valstybė. Aštuonioliktame šimtmetyje Rusija pasiryžo priėti prie Baltijos jūros. Caras Petras Didysis pareiškė, kad „Baltijos krantas bus Rusijos langas į Vakarus“. Įvyko didysis Siaurės karas, kuris truko 7 metus. Kiek vėliau įvyko pirmas, antras ir trečias Lietuvos padalinimas.

Devynioliktame šimtmetyje Lietuvai prasidėjo „juodas amžius“. Vienos kongrese caras Aleksandras I pasidalino Lietuvą ir Lenkiją. Kiek vėliau Lietuvoje įvyko sukilimas, kuris buvo nesėkmingas; liko uždaryta Vilniaus universitetas, panaikintas Lietuvos statusas ir įvestas rusiškasis.

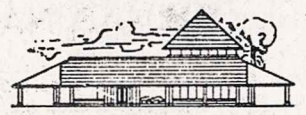
Caro Aleksandro III valdymo metu rusai uždraudė patriotiškas dainas ir demonstracijas. Buvo uždrausta lietuviška spauda, panaikintos lietuviškos mokyklos, įvestas rusiškasis švietimas.

Dvidešimtam šimtmetyje, baigiantis I D. karui, vokiečiai traukėsi iš Lietuvos. Į jų vietą veržėsi rusai, vėl norėdami pavergti kraštą. Lietuviai matė, kad tėvynę pavojuje, stėjo savanoriai ginti savo naujai atstatytas valstybes. Kova buvo laimėta, ir per sekančius 22 metus sušvito Lietuvos laisvė. Po II D. karo Lietuvai nebuvo lemta išsivaduoti iš raudonosios okupacijos, kuri nėra pasibaigusi ir šiandieną.

Kol bus lietuvių, kurie neužmirš savo kalbos, pasakos savo istoriją ir kovos už tautos laisvę, Lietuva nepažus. O valstybė, kuri yra pastatyta ant Sibiro ir Gulago vergų kaulų, kuri neturi laisvės viduje, kur visas gyvenimas yra kalėjimas, — viena diena subyrės.

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario
Tel. 533-7954

Turner & Porter

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

JAUNUOLIŲ TRAGEDIJA

Marius Augulis "Tiesos" 11 nr. aprašo Kauno rajono "Draugystės" kolchozo vairuotojo S. Ambrazevičiaus ir Vilkių gyventojos A. Andriejūnaitės šeimos istoriją. Tėvams Emilijai ir Stasiui nuėjus miegoti, sūnus Gintautas Ambrazevičius su seserimi Kristina sugalvojo pasivažinėti tėvo "Žiguliais". Abu jie tebuvo paaugliai, neturintys vairuotojo teisių. Pasivažinėję po Ceikiškės gyvenvietę, užsuko gegužinėn Pajlesio kaime. Čia kiti paaugliai, gegužinė pasibaigus, emė prašyti Gintautą, kad juos parvežtų namo. Automobilin susėdė net 10 keleivių, raginusių važuoti dideliu greičiu. Teisme G. Ambrazevičius prisipažino pasiekęs 90 km greitį: "Posūkyje nesuvaldžiau mašinos, ir, nuriudėję nuo kelio sankasos, apvirto..." Visam gyvenimui invalide liko Tatjana Andriejūnaitė, kitas jaunuoliai buvo lengviau sužeisti. Nepilnametis vairuotojas G. Ambrazevičius laukia ilgoką bausmę pataisos darbų stovykloje. Jis buvo jaunas specialistas, neseniai baigęs profesinę technikos mokyklą Zarasuose, sąžiningai dirbęs kolchoze.

RASYTOJOS PALIKIMAS

Leonardas Aleksiejūnas "Gimtojo Krašto" sausio 17 d. laidoje bei pilietybės palkimui klausima, skusdamas išseivijoti skeldžiamais šmeižtais bei melagystėmis. Tai, žinoma, liečia daugelio mūsų tautiečių apsisprendimą testamentu vykdymą patikėti vietiniams bičiuliams, kurie su velionių gimimėmis Lietuvoje atsiskaito už beverčius rublius gerokai vertingesniais siuntiniais ir automobiliais. Šį kartą L. Aleksiejūnas netgi pasiūlo įrodyti, kad ir užsienio tautiečiai gauna palkimus iš Lietuvos. Vienintelis pavyzdys, kurį jis pasirenka 1978 m. Vilniuje mirusią rašytoją I. Simonaitę. Nors ji testamentu nepalikė, visas jos turtas buvo pripažintas Montrealyje gyvenančiai seseriai Marijai Šiliauskienei — JAV pilietei. Tą palikimą sudarė rašytojos namas Priekulėje, automobilis "Volga", biblioteka, baldai, namų apyvokos daiktai, suvenyrai, rankraščiai, teisė į autorinį honorarą. Pusę velionės turto norėjo gauti I. Simonaitės namų šeimininkė, teisme reikalaujusi ją pripažinti rašytojos išlaikytine. Vienintelė I. Simonaitės palikimo paveldėtoja teismas betgi pripažino motinaitę M. Šiliauskiene.

PADOVANOJO ISTAIGOMS

L. Aleksiejūno teigimu, pasinaudodama "Tėviškės" draugijos kvietimu M. Šiliauskiene 1979 m. pabaigoje su dukra atvyko Lietuvon ir gavo paveldėjimo teises liudijimą valstybinėje notarinėje Vilniaus kontoroje. Toje pačioje kontoroje vėliau buvo pasirašytos sutartys, kurių dėka M. Šiliauskienei savo velionės sesers I. Simonaitės namą Priekulėje atidavė kultūros ministerija, asmeninę jos biblioteką padovanojo Respublikinei Vilniaus bibliotekai, rašytojos baldus, suvenyrus, asmeninius daiktus, dailės kūrinius — Lietuvos literatūros muzėjui, asmens dokumentus, laiškus, fotonuotraukas

ir rankraščius — centriniam literatūros ir meno archyviui. Name Priekulėje bus įsteigtas memorialinis I. Simonaitės muziejus. Esą šiomis dovanojimo montrealietė M. Šiliauskiene norėjo pagerbti savo sesers atminimą. Neaiškus lieka sovietinės "Volgos" likimas. Pasak L. Aleksiejūno, "M. Šiliauskiene atsisirino ypaci brangias asmeniniam prisiminimui I. Simonaitės knygas, fotonuotraukas, relikvijas vežtis į Kanadą, dalį paveldėtojų rašytojos daiktų padovanojo giminiams". Kitose vietose prasi-tariama, kad už dalį palikimo "pirmo bilietus grįžti į Montrealį, dovanas giminiams, o dalį pinigų persivėdė į Kanadą". Tie doleriai jai tikriausiai buvo pervesiti pagal juokingai sovietinė rinkoje išpūstą absurdišką rublio vertę. Taigi, iš tokio sesers I. Simonaitės palikimo M. Šiliauskienei beveik nieko nelaimėjo, išskyrus "Tėviškės" draugijos kvietimą ir beveik mėnesį trukusią viešnagę. Bent jau rašytojos namą Priekulėje galėjo nusipirkti ir už jį M. Šiliauskienei atsiųgti sovietinės Lietuvos kultūros ministerija, nestokojanti valdiškių lėšų.

JAUNIMO STOVYKLA

Tarptautinė jaunųjų žemdirbių stovykla antroje sausio pusėje buvo surengta Druskininkuose. Ja pažymimos dvi sukaktys — 110-tasis V. Lenino gimtadienis ir sovietinės Lietuvos keturiasdešimtmetis. Stovyklon buvo pakviesti gamybos pirminiai ir socialistinio lenktyniaimo nuolatėjai ne tik iš Lietuvos, bet ir iš R. Vokietijos Erfurto apygardos, Vengrijos Haidu Biharos srities, Lenkijos Balstogės, Lomžos ir Suvalkų vaivadijų. Dalyviai lankėsi pramonės įmonėse, kolchozuose, susitiko su vadovaujančiais kompartijos, komjaunimo veikėjais, rengė tarptautinius vakarus, sportines varžybas.

1979 METŲ BALANSAS

Respublikinės automobilių inspekcijos pranešimu, 1979 m. Lietuvoje įvyko 6.410 automobilių nelaimių, kuriose žuvo 799 žmonės, buvo sužeista 4.929. Skaudžiausia nelaimė įvyko gruodžio 27 d. tiesiam Kau-nas — Gardinas plento ruože. Centrinės Alytaus ligoninės sunkvežimio, vairuojamas Romualdo Sudeikio, kaktomušom susidūrė su šiaulių autotransporto įmonei priklausiančia "Latvija". Trys automobilio keleiviai žuvo, šeši, įskaitant ir vairuotoją, buvo sunkiai sužeisti. Kaltininku laikomas R. Sudeikis, nesilaikęs saugaus atstumo nuo priekyje važiuojančio automobilio, pasukęs į kairę kelio pusę, kuria važiuo "Latvija".

AUTOBUSŲ STOTIS

N. Metų išvakarėse Lazdijų centre darba pradėjo naujoji autobusų stotis, turinti erdvią keleivių salę, bufetą, motinos ir vaiko kambarį, bagažinę, radiofikuotą informaciją, didelę aikštę autobusams. Iš šios stoties kasdien išvyksta apie 100 autobusų. Lazdijų rajono gyventojai dabar nepersėdė gali pasiekti ne tik didžiulius Lietuvos miestus, bet ir Gudiją bei Kaliningradu pavadintą Karaliaučiaus sritį.

V. Kst.

Sault Ste. Marie,

NAUJA APYLINKĖS VALDYBA. Š. m. sausio 19 d. senoji apylinkės valdyba sušaukė visuotinį Bendruomenės susirinkimą. Senajai valdybai atsisitatinus, per labai dideles pastangas į naują valdybą sutiko įeiti Jadvyga Gasperienė, Vyt. Skaržinskas, Vladas Mockus, Stasys Druskis ir Kazys Šlyžys. Į revizijos komisiją įėjo Albinas Vlanagas, Aleksas Skaržius ir Vincas Skaržinskas.

Apgalėtina, kad vis mažiau narių teikiatsi ateiti į susirinkimus. Ir į šį metinį susirinkimą teikėsi ateiti vos 13 narių. Senieji jau sutingo o jaunimas, galima sakyti, į susirinkimus visai neina.

Per paskutinius 12 metų mūsų mieste nebuvo nė vienerių grynai lietuviškų vestuvių. Dauguma augstienų mokslus baigusiu tautiečių išvyksta į didesnius centrus, kur susiranda darbų ir pasilieka ten gyventi.

Naujoji valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. Vyt. Skaržinskas, sek. Vl. Mockus, išd. St. Druskis, parengimų vadovė Jadv. Gasperienė, narys Kazys Šlyžys. V. S.

St. Petersburg, Fla.

KLUBO ATSTOVŲ prie tarptautinės organizacijos SPIFFS ir toliau sutiko būti A. Karnius. Tarptautinis festivalis įvyks kovo 6-9 d.d. Bayfronte, kur lietuviai dalyvaus savo valgiais, meno paviljonu, choru ir tautiniais šokiais. Tautinių šokių grupę, kuri pasirodys Bayfronte tarptautinio festivalio metu, pradėjo savo repetitijas. Grupės vadovė yra S. Vaskienė. Repeticijos akompanuoja Č. Sodaiteienė.

P. AMERIKOS SOKĖJŲ GRUPE "Ažuolynas" ir vokalinis vienetas "Žibutės" kovo 16-17 dienomis atvyks pas mus ir duos koncertą klubo salėje.

KLUBO MOTERŲ DAINOS VIENTAS, kuriam vadovauja E. Rūks-telienė, vasario 27 d. klubo salėje ruošia savo pirmąjį koncertą 6 v.p. Po koncerto — kavutė, loterija ir šokiai.

JAV LB ST. PETERSBURGO APYLINKĖS rengtas koncertas įvyko sausio 16 d. Programą atliko solistė O. Pluškienė iš Filadelfijos, akompanavo Mrs. Margaret Douglas. Pranešėja buvo G. Jasinskienė. Apylinkės pirm. A. Grudys padėjo programos atlikėjoms ir vietė visus pasivašinti kavute, kurią paruošė apylinkės ponios.

LIETUVIŲ SV. KAZIMIERO MI-SIJOS komitetas sausio 20 d. mažojo klubo salėje sukvietė visu St. Petersburgie lietuviškų organizacijų pirmininkus ir aptarė šv. Kazimiero pamėgtą bei St. Petersburgu vyks-pu Larkino pagerbimą. Visi vienin-gai sutarė, kad š.m. kovo 4 d. rengi-gamas šv. Kazimiero pamėgtimas Holy Name šventovėje 1 v.p. iškil-mingomis pamaldomis, dalyvaujant vyskupui Larkin ir organizacijoms su vėliavomis. Po pamaldų — lietuvių klubo salėje iškilmingas vyskupo pagerbimas su pagerintais pietumis ir trumpa oficialia dailimi bei menine programa. Pietų kaina — \$5.00. Bilietai įsigijami iš anksto. Vietos prie stalų bus numeruotos. Be to, mažo-joje salėje bus kultūrinė parodėlė.

LIETUVOS VYČIŲ St. Petersburgu kuopos narių susirinkimas sausio 10 d. lietuvių klube vienbalsiai nu-tarė įsigyti narių aukomis kuopos vėliavą ir ją pašventinti šv. Kazimiero šventei. Vyčių kuopos valdy-bos ir komisijų vadovų posėdis, įvy-kęs sausio 19 d. prel. Balkūno bute, nutarė šv. Kazimiero iškilmes rengti kovo 2, sekmadienį.

LIETUVIŠKOJI RADIOJ VALAN-DELE, transliuojama iš WTIS radio stoties banga AM 1110 kiekvieną šeštadienį 12 val. 30 min. dienos me-tu, jau sulaukė vienerių metų sukak-ties. Valandėlės komitetas ir radio rėmėjų sambūrio valdyba patarnauja visoms organizacijoms bei pavie-niams asmenims.

ROMO KALANTOS ŠAULIŲ KUOPA turėjo metinį susirinkimą sausio 9 d. ir išsirinko naują valdy-bą. Antanas Gudonis — pirmininkas, Pranas Kraujelis — vicepirmininkas, Adolfas Aidukas — sekretorius, Kos-tas Staponkus — izdininkas, Irena Račinskienė — parengimų vadovė, Aniceta Miliauskienė ir Stasys Grušas — valdybos nariai. L. Z.

ALBINAS MARKEVIČIUS iš Santa Monikos Kalifornijoje, prekybininkas, visuomenininkas ir lietuviškos veiklos rėmėjas, sulaukęs 50 metų amžiaus ir 25-rių metų visuomenės veiklos

GRAŽI IR JAUKI VAKARONĖ

rengiama UŽGAVENIŲ proga

su blynais ir kitais lietuviškais skanėstais,

muzika ir šokiais

Vasario 19, antradienį, 7 v.v.,

Jaunimo Centre, Hamiltone

Visus maloniai

kviečiame atsilankyti.

KLK Moterų Draugijos

Hamiltono skyrius

Š.m. vasario 24, sekmadienį, 4 v.p.p., Hamiltono Jaunimo Centro salėje, 58 Dundurn St. N.,

Toronto lietuvių teatras "AITVARAS" vaidins V. Alanto 3-jų veiksmų komediją

"Saulėgrąžų sala"

Bilietai — \$4, studentams — \$2

Visus dalyvauti kviečia rengėjai:

Hamiltono lietuvių teatras "AUKURAS".

VASARIO 16 MINEJIMAS įvyks vasario 17, sekmadienį, 4 v.p.p., Scott Park gimnazijos salėje. Mišios 10 v.r. Prašome visas organizacijas dalyvauti su vėliavomis.

KLK Hamiltono valdyba

IŠ AUSTRALIJOS Anelė Kaminskaitė-Morkūnienė su savo vyrų 6 sa-valtes viešėjo čia pas savo tėvus ir gimines. Anelė, gyvendama Hamiltone, buvo veikli lietuvaite. Ji savo veiklą taip pat išvystė ir persikūlė įvynti į Australiją, įsteigė net lietuvių tautinių šokių grupę.

MEDZIOTOJŲ — ŽUKLAUTOJŲ KLUBAS GIEDRAITIS suruošė tradicinį "Žuikių balių" sausio 26 d. Jaunimo Centre. Šis renginys sutraukė daug žmonių. Meninę programą atliko solistai V. Verikaitis ir R. Strimaitis su akompaniatorium J. Gove-du. Čia buvo įteiktos ir taurės geriausiesiems Hamiltono šauliams bei medžiotojams. Svečiai pasivašino skaniai pagaminta briediena bei stumbriena ir linksmai pasišoko.

KVIECIU VISUS Hamiltono ir apylinkės tautiečius, mėgstančius dainą ir bažnytinį giedojimą, įsijungti į mūsų AV parapijos chorą. Dabartinis choras yra užsimojęs pagy-vinti ir praturtinti savo veiklą nau-jomis dainomis, naujomis giesmėmis ir suplanuotomis gastrolėmis ir kitas lietuvių vietoves. Mums dar

reikia daugiau naujų sopranų, altų, tenorų ir bosų. Žinau, kad yra čia daug mūsų lietuvių su gera balsine medžiaga, yra daug anksčiau dainavusių įvairiose choruose. Tad ateikite ir įsijunkite į jau dainuojančių eiles. Laukiame ir jaunosios kartos atstovų. Daina ir giesmė yra bendras visų dalykas, kur gali įsijungti visi, nežiūrint amžiaus skirtumo. Laukia mūsų išvykų pakvietimai. Jau turime pradėti ruošti ir 25-tai, sukaktu-viet Kanados Lietuvių Dienai, kuri šiemet įvyks Hamiltone. Repeticijos vyksta kas ketvirtadienį, 7.30 v.v. parapijos salėje.

Tad tikimės pamatyti jus greitai. Dariaj Deksnytė-Powell, choro dirigentė

MIRE PRANAS LESEVICIUS, kelis kartus buvęs išrinktas ir dirbęs keliose KLK Hamiltono apyl. valdybose, o taip pat ir kitose lietuvių organizacijose. Palaudojas vasario 6 d. Mississaugoje, lietuvių Šv. Jono kapinėse.

DU NAUJI PENSININKAI įsijungė į čia jau poilsiaujančių lietuvių būrį. Br. Sops ir St. Pilipavičius, išdirbę "Stelco" plieno įmonėje nustatę tarnybos laiką, vasario 1 d. paliko įmonę ir pradėjo pensininko dienas. Pirmasis ten dirbo metalur-giniame skyriuje, o antrasis — plieno roliavimo malūne. K. M.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadienis - ketvirtadienis nuo 10 iki 5 val., penktadienis nuo 10 iki 7 val., šeštadienis nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadienis uždarytas. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$14,000,000.

MOKAME UŽ: depozitus (P.C.A.) 6% sutaupus 12% term. depozitus 1 m. 12 1/4% term. depozitus 3 m. 11 1/2% pensijų fondo 11 1/2% IMAME UŽ: nekiln. turto pask. 13 1/2% asmenines paskolas 14%

CALGARY, ALBERTA

GUVERNATORIUS APIE LIETU-VA. Alberto provincijos gubernatorių Ralph-Gervin Steinhauer 1979 m. rugsėjo mėnesį pasitraukė iš savo pareigų dėl senyvo amžiaus. Jis gimė Albertoje, Morley indėnų rezervate 1905 m. birželio 8 d. Vėdė JAV gimusi Isabel Davidson, su kuria susipažino Alberto miestelyje Vilna (ten ji buvo mokytoja). Jis gerai supranta dabartinę Lietuvos būklę ir apie ją taip yra pasakęs:

"Laisvėje, žmogus kala likimą daugiausia savo nenaudai, bet vergijoje jo likimas yra kito žmogaus rankose, kuris nori jį beviltskai išnaudoti ir paskui jį numesti kaip nebereikalingą daiktą. Bet pavergtas žmogus visada įieško ypatingos progos pabėgti iš tos vergijos. Tą troškimą jis perduoda savo vaikų vaikams iki laisvės tampa tikrove".

Gubernatoriaus garbei surengtame visu etninių grupių festivalyje lietuvių įteikė jam knygą "Lithuanians in Canada".

KARIUOMENĖS ŠVENTE. 1979 m. lapkričio 24 d. KLK Calgary apylinkės valdyba surengė kariuomenės šventę su kuklia programa. Paskaitą skaityė inž. Kostas Astravas. Jis pasibrezė, kad mūsų kovos dėl antrosios Lietuvos laisvės vos prasidėjo: Turime stipriai ruošti aukoms tėvynės išlaisvinimui, kuris gali staiga priešt

mus atsiverti. Mes turime būti pasiruošę tai staigmenai.

Po K. Astravo kalbos sekė scenos montažas "Kovos laukais", paruoštas Kestūčio Dubausko ir atliktas jaunimo. Sviestas ir garsus padėjo tvarkyti Dovydas Dubauskas, Keven Bishop ir Blain Shield. Scenoje girdėjo tikri kovos garsai: patrankos, kul-kosvaizdai, matėsi sprogtamos svi-esos bei kulkosvaizdų ugnys. Po kovos aidų prie nežinomo kareivio kapo buvo paguldytas kritęs kovose karys, atneštas palydovu, apsiengusių vaidlių drabužiais. Prisilinkusi lietuvaite uždegė jį trispalve. Dalyviai: Lue Ulbinas — karys, Dovydas Dubauskas ir Keven Bishop — vaidilios. Audronė Šalkauskaitė — lietuvaite.

Tautinių šokių grupę, paruošta Julės Vyšniauskienės, gražiai atliko keletą šokių.

TRADICINIS NAUJŲ METŲ BALIUS buvo geriausias ir linksmiausias. Ray Valatkos dėka turėjome labai gerą muziką. Nemokamai duotas šampanas dar labiau pakėlė visų susirinkusių nuotaiką. Salė buvo pilna. Nuo skaniai padarytų sūnėnių stalai lūžė lūžo. Nemokamai išdalinti vamzdeliai, barškaliai, balionai ir kepurės triukšmingai užbaigė sėkmingą Calgary Lietuvių Bendruomenės 1979 metų veiklą. Pakeleivis

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JURNALISTAS MICHAEL NO-VAK, rašydamas apie Ukrainos nepriklausomybę, kuri jos neteko prieš 62 metus, dienraščiui "The Washington Star" sausio 29 d. laidoje, prisimeną ir kitas sovietų okupuotas tautas, tarp jų — Lietuvą, Latviją ir Estiją. Jis reiškia viltį, kad kada nors Sovietų Sąjunga turės atsakyti ne tik už Afganistaną, bet ir kitas kaimynines tautas, sudarancias ilgą sąrašą.

SIMAS IR GENE KUDIRKOS lankėsi Paryžiuje, kur Prancūzijos televizija sausio 22 d. rodė filmą apie S. Kudirkos pabėgimą ir surengė specialias diskusijas. Iš Paryžiaus įjėdu aplankė Vasario 16 gimnaziją, kur mokosi dukra Lolita. S. G. Kudirkos jau yra persikėlė į Kultūros Židinio administracijos patalpas Niujorke.

PLK. JONAS ŠVEDAS, gyvenantis Cicero, Ill., amžiaus 85 metų sukaiktis proga specialiu pobūviu buvo pagerbta V. Bikulčiaus svetainėje. Kun. J. Borevičiui sukalbėjus malda, sukaktuvininka sveikino: plk. K. Dabulevičius — samovėnų vardu, mjr. J. Vilutis — ravenorių kūrėjų, K. Milkovaitis — šaulių, K. Leonaitienė — birutičių, žentas inž. A. Čepėlas — giminii vardu.

PENSILVANIJOS TAUTYBIŲ REIKALŲ KOMISIJA specialiu savo potvarkiu sausio 10 d. įsteigė šios valstijos gubernatorių R. Thornburghas sostinėje Harrisburge. Oficialiame įsakio pasirašyme dalyvavo Pensilvanijos Tautinių Grupių Komisijos pirm. adv. A. W. Novasitis, ilgametis JAV LB krašto valdybos narys. Gubernatorius jį yra pasakyęs naujai įsteigtos komisijos direktorių tarybon.

VACLOVAS KLEIZA, vykdomasis PLB valdybos vicepirmininkas, ruošiasi keltonei į P. Ameriką. Šį mėnesį jis aplankys Argentinos, Brazilijos ir Urugvajaus lietuvių, dalyvaus jų rengiamuose Vasario 16 minėjimuose. Su tų kraštų bendruomenėmis V. Kleiza aptars lietuvių švietimo, kultūros bei politikos reikalus. Kelionės tikslas — užmegzti glaudžius PLB valdybos ryšius su kitose valstybėse gyvenančiais lietuviais.

ALEKSANDRO STULGINSKIO, antrojo nepriklausomos Lietuvos prezidento ir Sibiro kankinio, minėjimą planuojama surengti š. m. gegužės 4 d. Čikagos Jaunimo Centre. Tikimasi, kad iki to laiko bus išleista jo atsiminimų knyga.

Brazilija

ORGANIZACIJŲ IR KULTŪRINIŲ VIENETŲ posėdį sausio 18 d. Sao Paulo mieste, Šv. Kazimiero parapijos salėje, sušaukė Brazilijos Lietuvių Bendruomenės valdyba aptarti artėjančioms Vasario 16 iškilimėms. Be BLB valdybos ir tarybos, posėdyje dalyvavo: Brazilijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm. inž. A. Valavičius, Brazilijos Lietuvių Sąjungos vicepirm. J. Žvingela, Sv. Juozapo Katalikų Bendruomenės choro vadovas V. Tatarūnas, šios organizacijos atstovas P. Simonis, V. Anastazijos būrelis pirm. P. Žarkauskas, PLIAS Brazilijos skyriaus atstovas inž. N. Antanaitis, "Volungės" choro atstovė S. Saldytė, tautinių šokių ansamblio "Nemunas" pirm. J. Lukoševičius, skautų ir tautinių šokių grupės "Rūtėlė" vadovė E. Bacevičienė, "Mūsų Lietuvos" savaitraščio administratorius kun. S. Šileika, SDB. Nutarta Vasario 16 minėjimą surengti vasario 24 d. Jis bus pradėtas Mišiomis 3 v. p. p. V. Zelinio lietuvių šventovėje, tęsiamas oficialia dailimi 4 v. p. p. seselių pranciškiečių salėje ir užbaigiamas 7 v. v. kotteiliu Jaunimo Namuose. Meninės programos vadovu pakvies-tas V. Tatarūnas. Pagrindiniu kalbėtoju bus svečias iš JAV V. Kleiza, vykdomasis PLB valdybos vicepirmi-ninkas. Minėjimą kviečiamas Sao Paulo valstijos vicegubernatorius Jose Maria Marin ir du parlamento atstovai. V. Kleiza, į Sao Paulo atvykstantis su žmona vasario 21 d., susipažins su šio didmiesčio lietuvių, turės atskirus pasitarimus su jų organizacijomis.

URUGVAJUS MONTEVIDEO TELEVIIZIJA Kū-čių naklį transliuoja įvairių valstybių diplomatų sveikintimus su tų tautų meninių vienetų pasirodymais. Programos organizatoriai, susižavėję "Ažuolyno" atliktais tautiniais šokiais "Odeon" salėje, pakvietė ir lietuvius, nors Lietuva Urugvajuje neturi diplomatines savo atstovybės. Pradžioje Urugvajaus valdžia nenorėjo duoti savo sutikimo, nes Lietuva jį laikė Sovietų Sąjungos dalimi. Po atitinkamų žygijų tas sutikimas buvo gautas. Urugvajiečius pasveikino Lietuvių Kultūros Draugijos pirm. G. Mačanskas, o "Ažuolynas" programon įsijungė "Skeptinio" šokių. Apgailestaujama, kad Urugvajaus televizija dar neturi spalvotų laidų, kurios būtų atskleidusios mūsų tautinių drabužių grožį.

Australija

KLK KULTŪRINĖS TALKOS KOMISIJA, vadovaujama dr. J. Kriaučeliūno, S. Amerikos vasaros laikotarpį Australijoje surengs tautinių šokių kursų mokytojas paruošti. Šiuo reikalu į dr. L. Kriaučeliūną

kreipėsi Adelaidėje gyvenanti sol. G. Vasiliauskienė, įrodinėdama, kad mažiau išlaidų pareikalautų kursų vadovės atsiuntimas Australijon, negu kursantų pasiuntimas į JAV. Iš dr. L. Kriaučeliūno gautas pilnas pritarimas. Australijon atvyks kanadietė G. Breichmanienė, Hamiltono "Gyvataro" vadovė.

FOLKLORINIAME FESTIVALYJE SYDNEJIAUS OPEROJE birželio 7-16 d. d. dalyvaus šios lietuvių kolonijos tautinių šokių grupė "Gintaras", vadovaujama K. Kazoko. Jos choreografe yra A. Saudargienė, reikalingi festivalio tema — tautų legendos ir prietarai. Jų kiekviena grupė turės atskleisti būdingais savo šokiais, dainomis ir muzika. Savo programai "Gintaras" pasirinko senąjį lietuvių tikėjimą ir magišką kupolų žolijų galią. Kasmet vis labiau populiarėjančiame festivalyje dalyvaus apie 50 tautinių grupių.

Airiija

ROZINIO VAINIKA LIETUVAI organizuoja Krikščionių Bendruomenės Centras Dubline, vadovaujamas advokato G. O'Mahoney. Akcija buvo pradėta 1979 m. gruodžio 22 d. ir bus tęsiama iki š. m. vasario 16 d. Norima, kad žmonės iš vasario 16 įsipareigotų sukalbėti milijoną Rožinių Tas Lietuvai skirtas Rožinio vainikas radijo bangomis iš Dublino bus perduotas lietuvių tautai, kenčiančiai sovietinę okupaciją.

Sveicarija

WABERNO KULTŪROS DRAUGIJA sostinės Berno priemiestyje sausio 18 d. surengė baltiečių bičiulio Hans Rychnerio paskaitą apie Baltijos valstybes. Dalyvių susilaukta pilna didžiulė salė. H. Rychnieris paskaitą pradėjo nuo lietuvių, latvių ir estų kilmės, išryškindamas jų skirtingumą nuo slavų. Kalbėdamas apie baltiečių istoriją, jis ypač pabrėžė Didžiųjų Lietuvos Kunigaikštystės vaidmenį, stabdžiusį germanų veržimąsi į rytus ir mongolų antpuolį iš rytu. Po to kalbėjo apie trijų Baltijos respublikų laimėjimus nepriklausomybės laikotarpyje po I D. karo. Nušviėtą šis istoriką tragedija nacių Trečiojo Reicho ir komunistinės Sovietų Sąjungos gėdin-go suokalbčio dėka. H. Rychnieris taipgi supažindino klausytojus su dabartine baltiečių rezistencija, reikšdamas viltį, kad šios rytų tautos vėl atgaus nepriklausomybę. Paskaitininkui visų baltiečių vardu padėkojo dr. A. Gerutis, džiaugdamasis gausiais baltiečių bičiuliais Sveicarijoje. Tarp paskaitos dalyvių buvo ir Berno lietuvių su SLB krašto valdybos pirm. dr. A. Kušliu priekšakyje. Jie visi dėkingi H. Rychnieriui, kuris savo paskaitomis, raštais Sveicarijos spaudoje ir atskirais leidiniais daug prisidėjo prie Baltijos tautų laisvės pastangų išgarsinimo Sveicarijoje.

VALSTYBINIS SVEICARIJOS RADIJAS Vasario 16 transliuos specialią trijų valandų programą, skirtą Baltijos tautoms. Joje bus prisiminti skaudieji 1940 m. birželio įvykiai, kai sovietų kariuomenė okupavo Baltijos respubliką. Lietuviams, latviams ir estams bus skirtama po vieną valanda.

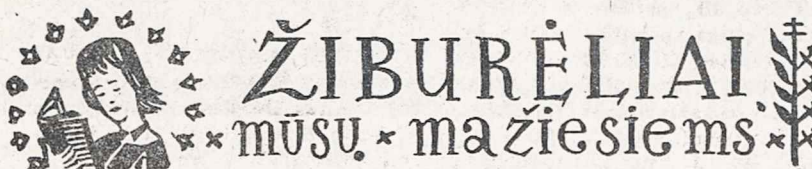
Vokietija

LIETUVIŲ KULTŪROS DRAUGIJA, vadovaujama pirm. dr. A. Plechavičiūtės-Veigel, savo metinį susirinkimą sukvietė 1979 m. gruodžio 1-2 d. d. Freudenstadte, pirminkinės bute. Draugija jungia lietuvių meno, literatūros ir švietimo darbuotojus. Apžvelgus metinę veiklą, naujono valdybą buvo išrinkti: dr. A. Veigel, Ivinskienė, kun. K. Senkus, Tenzdegolskis ir A. Palavinskas. Lai-kiniai pirmininko pareigas sutiko eiti A. Palavinskas, nes dr. A. Veigel šiuo metu yra per daug užimta tiesioginiais savo darbais. Pirm. pavaduotoju bus kun. K. Senkus, sek. — Ivinskienė, izd. — Tenzdegolskis. Posėdyje buvo nagrinėjamas E. Cinczo romanas "Raudono arklio vasara". Dr. J. Grinius skaitė paskaitą apie socialistinio realizmo literatūrą, pčiau paliesdamas J. Avyžiaus romaną "Chameleono spalvos".

</

Jaunieji Kanados lietuviai žaidimų metu vienoje iš savo sueigų Toronte

Rimukas Vasario 16 šventė

K. PARŠTYTĖ

— Rimuk, pradėk rengtis. Dar turime ir senelius paimti pakeliui į salę, — sušuko tėtė, besiruošdamas su mama į Vasario 16-tosios minėjimą.

Rimas, paaugęs berniukas, išėjo iš savo kambario labai susiraukęs.

— Tėtė, aš nenoriu važiuoti. Ten taip nuobodu. Man šoki patinka, bet tos kalbos tokios ilgos, aš nieko nesuprantu. O dar šiandien kaip tik per televiziją rodytų idomias sporto rungtynes. — Mama, praedama paklausė:

— Kaip gi nesupranti? Ar lietuvių mokyklų nieko neaiškino apie Vasario 16-tąją?

— Tai kas, kad aiškino. Kažkokie seni vyrai su barzdomis pasirašė kažkokį raštą daugiau kaip prieš pusę šimto metų. Jeigu žmonės tada džiaugėsi, gerai, bet kam man dabar kasmet kankintis ir važiuoti į tuos minėjimus?

Mama jau būtų jį subarusi, tačiau tėtė pašaukė Rimuką ir pasisodino prie savęs.

— Dar turime laiko, Rimai. Galime truputį pasikalbėti. Ar tu, Rimai, žinai, ką reiškia minėjimas?

Rimas, vis dar susiraukęs, pakraipė pečius.

— Minėjimas, — aiškino tėtė, — yra kilęs iš žodžio minėti; tai reiškia laikyti atmintyje, neužmiršti, švesti. Tu, pavyzdžiui, žinai, kad Kristus šioje žemėje gimė tik vieną kartą, labai, labai seniai. Tačiau mes tą Kalėdų dieną švenčiame arba minime kiekvienais metais, nes tas įvykis buvo nepaprastai svarbus. Tas pats ir su Vasario 16-tosios diena. Nors Lietuva tik vieną kartą atgavo nepriklausomybę, mes kasmet tą dieną švenčiame. Bet Vasario 16-tosios minėjimas kiekvienam žmogui yra svarbus.

— Kaip tai? — paklausė Rimukas susidomėjęs.

— O gi pasiklausyk, — tęsė tėvelis. — Tavo seneliai tą dieną prisimena savo namus Lietuvoje. Tu jau girdėjai lietuvių mokyklų, kad lietuviai ilgą laiką turėjo klausyti kitų žmonių, turėjo laikytis svetimų žmonių įvestos tvarkos. Bet pagaliau atėjo diena, kada jie atsikratė tų priešų ir pradėjo vėl gyventi kaip savuose namuose. Nors ta šventė yra džiaugsminga, tačiau tu turėt pastebėti, Rimai, kad seneliai kartais minėjime verkia. Jiems yra liūdna, nes jie taip pat prisimena, kad po trumpų laisvės metų jie vėl prarado savo namus ir turėjo bėgti nuo priešo. Jie žino, kad jie jau nebeamatys tų draugų ir giminių, su kuriais jie užaugo.

— O kodėl jūs važiuojat į minėjimą? — abejingai paklausė Rimas.

— Mes su mama važiuojame dėl kitos priežasties, — aiškino tėvelis. — Nors mes gimėm Lietuvoje, bet seneliai mus išvežė dar visai mažus. Mes Lietuvos beveik visai nebeatsimename, mes užaugom ir baigėm mokslus Kanadoje. Tačiau ir mums reikia ką nors atsiminti, Rimuk. Mes nenorime užmiršti, kad mūsų šaknys yra Lietuvoje, mes norime išlaikyti ryšius su jau nemirtingais tėvais ir giminėmis, kurie ten tebe gyvena. Mes juos visus sutikome, kai svečiavomės Lietuvoje

praėjusią vasarą. Mes juk tau apie juos pasakojom. Tu žinai, kad jie negali laisvai keliauti, kad jie negali sakyti ar rašyti ką tik nori, kad jie yra persekiojami už tikėjimą. Tu man pats sakei, kad anglų mokykloje turėjote diskusijas apie žmogaus teises, tad tu spranti apie ką mes kalbame. Vasario 16-toji mums primena, kad kova už laisvę nesibaigė su nepriklausomybės akto pasirašymu, kad žmonės dar ir šiandien kenčia. Gyvendami laisvame krašte, mes jaučiame pareigą jiems padėti.

— O ką aš minėjime galiu prisiminti? Aš ne Lietuvis gimiau, — atkirto Rimas.

— Tiesia, Rimai. Tu ne Lietuvoje gimai ir turbūt niekados ten negyvensi, — atsakė tėtė, — bet žmogaus teisių klausimas nesibaigia su Lietuva. Daugelyje pasaulio kraštų, kartais net ir mūsų krašte, Rimai, vyksta visokių neteisybių, kurios varžo žmonių laisvę. Jei tu nori užaugti geras krikščionis ir geras savo krašto pilietis, negali užsідaryti ir galvoti tik apie save. Tu turi matyti ir suprasti, kas darosi aplink tave. Jeigu tu leisai kitiems žmonėms prarasti savo teises, pats nebūsi vertas ir pats jais prarasi. Nežinau, ar tau viskas aišku, Rimai; bet kol kas užteks, kai nuvažiuos į minėjimą, pagalvosi apie vieną dalyką: jei Kanadoje gyvenimas būtų toks pat, koks jis yra Lietuvoje, tau iš viso būtų uždrausta turėti tokį pasikalbėjimą, kokį tu dabar turėjai su manim apie žmogaus teises. Ar tai būtų gerai, Rimai?

Kai atėjo laikas važiuoti, Rimas turėjo daug klausimų, tačiau jis juos atidėjo, žinodamas ir džiaugdamasis, kad jis su tėveliu gali betkada ir apie betką pasikalbėti, pasiginčyti, išsiaiškinti.

Rusai Kudirkos raštuose

Rašo Toronto Maironio mokyklos dešimto skyriaus mokiniai

Šiandien Kudirkos satyros reikšmė yra gyva ne tik knygose, bet ir pačiame gyvenime Lietuvoje. Rusai vis dar bando lietuvių paversti rusais, sunaikinti jų kalbą, religiją. Valdžininkai, atrodo, bijo ar nepasitiki savo valdžia, nes yra labai jautrūs betkokiai kritikai.

Nors Kudirka rašė jau prieš daug metų, jo suvokimas žmonių ir jų įpročių dar tinka šiom dienoms. Rusai gali bandyti visiškai sunaikinti Lietuvą, bet pagaliau jie nusmuks, "bevažiendami per savo darbo tiltus", ir, kol lietuviai liks ištikimi tautai, Lietuva negrius.

Leta Vaitonytė

Lietuvių gyvenimas dabartinėje Lietuvoje yra lygiai toks pat, kaip ir Kudirkos laikais. Kudirkos satyra "Lietuvos tilto atsiminimuose" tinka ir dabar, nes lietuviai yra rusinami ir persekiojami už savo tautinius ir religinius įsitikinimus. Lietuviai, kurie kovojo už Lietuvos laisvę ir už savo tikėjimą, buvo suimami ir ištremiami į Sibirą. Taip ir dabar yra. Laisva lietuvių spauda ir dabar yra draudžiama. Kas rašo, turi rašyti tik tai, ką komunistai jiems leidžia. Už atvirą žodį, už religinę spaudą lietuviai yra sodinami į kalėjimus.

Žmonės spausdina slapta ir siunčia į užsienį.

Rusai stengėsi tada ir dabar surusinti Lietuvą. Į Lietuvą atkelia daug rusų, verčia lietuvius kalbėti rusiškai. Kaip Kudirka rašė "Tilto atsiminimuose", rusai išima vienas lentas (lietuvis) ir pakeičia kitomis (rusais). Bet mūsų tauta atsilaikė tada prieš visus rusų spaudimus, ir dabar mes turime daug tvirtų patriotų, kurie drąsiai, nebijodami prarasti gyvybę, kovoja už Lietuvos laisvę ir tikėjimą.

Ramūnas Gotceitas

"Lietuvos tilto atsiminimus" galima palyginti su dabartiniu gyvenimu Lietuvoje ir taip pat su mūsų gyvenimu Kanadoje. Šis Kudirkos pasakojimas atspindi spaudos draudimo laikus. Rusai okupavo Lietuvą ir naikino mūsų kultūrą. Jie tą patį daro ir šiandien.

Siamo pasakojime tiltas simbolizuoja visą Lietuvos kraštą. Tiltas iš pradžių buvo drūtas, stiprus, kaip kadaise Lietuva. Tačiau rusai išnaudojo šį tiltą ir padarė jį silpną.

Aš manau, kad šis Kudirkos satyra turėtų būti labai įspūdinga lietuviams dabartinėje Lietuvoje ir taip pat Kanadoje. Tiltas buvo susilpnintas, apardytas, kaikurios dalys pakeistos, bet vistiek tiltas atlaikė. Mes taip pat turėtume nepasiduoti priešui. Visų lietuvių viltis turėtų būti negestanti.

Violeta Slivinskaitė

Savo raštuose Vincas Kudirka yra pasižymėjęs satyra. Tai yra išjuokimas žmogaus ydų, blogo gyvenimo būdo ar elgesio. Kudirkos pajukios taikiniai dažniausiai būdavo rusai, rusų valdininkai. "Lietuvos tilto atsiminimuose" rusai yra vaizduojami kaip savanaudžiai, norintys tik sau pelno pasidaryti. Net ir jų vardai yra tinkamai parinkti pagal jų charakterį. Jie bando surusinti bei supravoslavinti tiltą, kuris šioje satyroje vaizduoja pačią Lietuvą.

Tarptautiniai Vaikų Metai

Praeję metai buvo vadinami Tarptautiniais Vaikų Metais. Per tą laiką vaikai buvo daugiau įvertinti negu ankstesniais metais. Vaikai jaučiasi reikalingi ir privileijuoti.

Per tuos metus mes susipažinome su kitų kraštų vaikų padėtimi. Daugumas neturi ko valgyti ir gyvena labai vargingai. Tais metais Kanada, Amerika ir kiti kraštai priėmė daug pabėgėlių iš Vietnamo, jų tarpe ir vaikų.

Tarptautiniai Vaikų Metai turėjo labai didelį pasisekimą visame pasaulyje.

1980 metai bus Tarptautiniai Seimos Metai. Seimos ir visi supras, kad mes (vaikai) būsimie ateities darbų atlikėjai.

Dana Ciparytė, VIII sk. Hamiltonas

Pagarba didvyriams

Už pasiaukojimą tėvynei žmonės atsilgina didvyriams, juos pagerbdami, paminklus statydami. Jie žino, kad didvyriai jiems laimėjo laisvę.

Dėl gėbūmo kaikurie ir tėvynės, ir savo brolių atsižada. Jie už brolių kraujo praliejimą ir tėvynės atsižadėjimą būna baudžiami ne tik žmonių, bet ir Dievo. Už savo kaltę turi atlikti baisiausias bausmes. Ir juo didesnis nusikaltimas, juo didesnė bausmė.

Jonas Kareckas, X sk., Hamiltonas

SKAITYTOJAI PASISAKO

BUVAU NESUPRASTAS

Dėl ponios Balasaitienės korespondencijos "T2" 1979 m. 45 nr. ("Svečias aktualiais klausimais") noriu laiką paaiškinti, kad visuomenė nebūtų klaidinama. Manau, kad korespondentė nesuprato mano minčių, kuriomis pasidalinau su grupe Kleavelando lietuvių. Kad ji nesuprato, ką aš teigiau, tai matyti iš jos teigimų, kurie yra prieštaraujant tarp savęs. Vienas iš skaitytojų man rašė, kad iš to, kas ir kaip parašyta, yra visai aišku, jog aš tikrai nebūsiu tai sakęs.

Kalbėdamas apie popiežiaus aktyvumą, pastebėjau, jog jo didelis ir vis didėjantis populiarumas gąsdina Bažnyčios priešin, ir jie griebiasi jiems įprasto šmeižto bei niekinimo, kad neutralizuotų popiežiaus ir Bažnyčios įtaką pasaulyje. Prie šio pridūriau, jog mes iš savo pusės baiminamės, kad Kristaus Vietininko sveikata gali netesėti.

Girdint kaikiurių lietuvių baiminimąsi, kad popiežius, būdamas lenkas, galys lietuviams būti ne tik nepalankus, bet net pavojingas, pastebėjau, jog popiežius, kartą užėmęs Petro sostą, yra tik Kristaus Vietininkas, tik Bažnyčios Galva, o ne lenkas, lietuvis ar italas.

Dėl mūsų santykių su lenkais pabrėžiau, kad mes esame permaži įieškoti priešų; priešingai, privalome siekti turėti daugiau draugų, net ir pačių lenkų tarpe. Esu giliai įsitikinęs, kad privalome atmeti neapykantą, kuri juk yra nekreipščioniška, ir siekti gerumo, išsiaiškinti, susitarimu nugalėti neteisybę bei laimėti sau ir mūsų tautai bičiulių. Lenkų tarpe mes randame daug nuosirdžių bičiulių, kurie smerkia pasitaikančias neteisybes ir noriai mums padeda. Tie, kurie sąmoningai ar nesąmoningai kelia ir puoselėja santykiuose su lenkais neapykantą, o tokių yra, aiškiai kenkia mūsų reikalams, nors ir dedasi didžiais patriotais.

Yra kas džiaugiasi, kai mes ar tarp savęs pašėmę, ar kitus puolame ir niekiname. Yra, kurie kelia erzelį mūsų tarpe, nes tarnauja priešui, nes yra pardavę sąžinę už grašius. Tokių yra nemaža, ir jie rodo si esą didieji patriotai. Gaila, kad daugelis geros valios tautiečių leidžiasi suklaidinami ir prisideda prie kenkimo, užuot padėję mūsų šventiems siekimams matyti laisvą Lietuvą, užtikrinti teisingumą Seinų trikampio lietuviams.

Dėl Seinų lietuvių jau daugeliu atvejų esu pareiškęs savo nuomonę. Noriu dar kartą patvirtinti, kad gerai žinau, padėti Seinuose, kad lietuvių teisėti reikalavimai man buvo ir yra prie širdies. Juoba, kad pats esu iš to krašto kilęs. Jau 25 metai, kai, kiek galiu, stengiuosi Seinų lietuvių prašymus bei reikalavimus ginti. Pažanga padaryta. Nepasiekti pilnai, ko prašyta, bet šis tas laimėta. Lietuviška sielovada Lomžos vyskupijoje egzistuoja. Vyskupas leidžia lietuviškas pamaldas, pasirūpina tu-

rėti lietuviškai kalbančių kunigų, atnaujino Žagarių kaime koplyčią, kur vyksta lietuviškos pamaldos. Seinuose davė bažnytelę, kur lietuviai gali melstis sava kalba. Neleidžia į katedrą. Reikia turėti kantrybės. Prašyti, bet kultūringai, ramiai kalbant, o ne vien protestuojant. Vyskupas turi savo sunkumų. Atsiminkime, jog valdžia yra komunistinė. Esame persilpnę, kad galėtume laukti: durų neišlaušime, bet neretai galime jėgti pro užpakalines duris, pro zakristiją ar net pro langą. Būkime tiesūs ir apdairūs, kantrūs ir ištvermingi, atmeskime neapykantą, veikime su meile. Šis kelias veda į laimėjimus.

Kun. L. Tulaba

AK, TOS EKSKURSIJOS ...

Jonas Švogeris, matyt, turėjo progą peržvelgti ekskursijos iš anapus sarašą ir pastebėti bent tris nelietuviškas pavardes. Man niekas neleidžia net ir prie liudininkų dirstelti į ekskursantų sarašą — teko pasikliauti pačių atvykėlių-svečių teigimais. Jei būvau suklaidintas, tenka drįsti atprašyti ir J. Švogerį, ir visus kitus skaitytojus už pateiktą nevisai tikslią informaciją.

Al. Gimantas

LIETUVIŠKA MOKYKLĄ

Visi žinome apie mokinių mažėjimą lietuviškose mokyklose. Bet aš ne apie tai noriu pasidalinti savo pastebėjimais.

Mano sūnus (motina yra kanadietė; jis tik kelis lietuviškus žodžius moko) lanko mokyklą antri metai. Aš nesitikėjau jokių stebuklų per kelias valandas šeštadieniais. Pirmais metais keletą mėnesių vos prikalbėdavau važiuoti į mokyklą (daugiau kaip 20 mylių kelio). Berniukas turėjo visokių pastetisiminių nelenkų mokyklos, bet aš nenusileidau. Tada jis priprato ir be jokių išsukinėjimų važiuoja kiekvieną šeštadienio rytą.

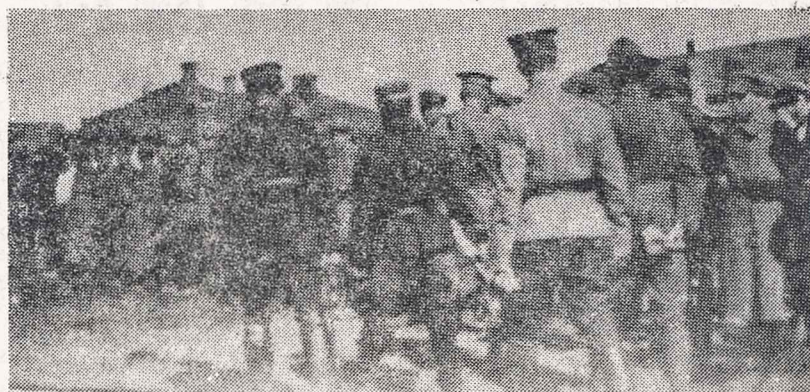
Anksčiau aš negalėjau jo priversti mokytis lietuviškai. Dabar kiekvieną penktadienio vakarą jis žino, kad turi mokytis ir ką nors paruošti iš lietuvių kalbos. Žinoma aš prižiūriu ir padedu. Pats vienas vargu ar jis ką nors padarytų. Siemet yra žymiai geriau, nes turime A. Rinkūno vadovėlį ir darbo sąsiuvinį.

Be to, pirmiau jis visai nesidomėjo Lietuva. Dabar jis paskaito straipsnius iš "Encyclopedia Lithuania", iš "Lituanus" arba pats klausia ko nors mane.

Turime pasižymėjusių žmonių, kurie suorganizuoja mokyklas, paruošia mokytojus bei vadovėlius. Nesistūti vaikų į mokyklą yra tikras liurbiškumas ir apsilėidimas.

Mūsų atvejį galima palyginti su kareiviais. Taikioje jie visi drausoliai, bet tik kovoje pasirodo, kas yra karys, o kas bailys. Laisvėje nereikėjo jokių pastangų lietuviškumui įrodyti. Kai Lietuva laisvės neteko, ir čia, ir Lietuvoje eina kova už lietuvišybę išlaikymą. Tuomet pasirodo, kas yra tikras lietuvis ir kas — tik šiaudinis lietuvis.

R. Bulovas

Kovose už Lietuvos nepriklausomybę 1920 metais: pirmasis batalijonas išėina į lenkų frontą. Nuotraukoje — krašto apsaugos min. plk. A. MERKYS, jo adjutantas kpt. MICHALAUSKAS ir du ryšių karininkai amerikiečiai

Lietuviai Čikagoje

K. A. SAULAITIS

VASARIO 16 GIMNAZIJOS rėmėjai, tėvų, buvusių mokytojų bei mokinių būrys sausio 27 d. susirinko išklausyti gimnazijai remti komiteto penkerių metų pranešimo, padėkoti p'rimininkai Onai Zailskienei ir sekretoriui Pranui Zailskui už kruopštų darbą bei išrinkti naujo komiteto. Įvairios vietovės nuo kun. B. Suginto laikų veikiantys būreliai, sudėdami po dolerį ar daugiau kas mėnesį, remia gimnaziją. Čikagos komitetas užsiima kitokia darbu: gimnazijos direktoriaus Vinco Nalkaus prašytas kalbina mokinius ir tėvus, renka stipendijų mectenatus ir renginiais telkia lėšas už mokslių, mokslo priemonės ir kitus projektus.

I naują Vasario 16 gimnaziją remti komitetą Čikagoje įteit sutiko buvusi viceprim. Elena Razmienė, komiteto valdyboje buvęs Donatas Bielskus; tėvai — A. Slazienė, V. Zalatorius, Danutė Žilevičienė ir p. Ambrozaitienė (iš Kalamazoo, Michigan); buvusios mokinės — Lilė Rekašitė ir Rūta Musonytė; buvusi mokytoja Danguolė Kvilytė. Pareigomis pasiskirstys vėliau. Nuo 1977 m. komiteto atstovė yra Alina Plechavičiūtė, kuri yra ir gimnazijos kuratorijos iždininkė.

Per penkerius metus Čikagos komitetas parūpino \$11,257 mokinių stipendijoms, parėmė gimnaziją kitais būdais, nors didžiausias gimnazijos rėmėjas yra BALFas, kuris kas mėnesį siunčia \$300. Komitetas lėšas surenka aukomis, loterija, dovanų paskirstymu ir kitais būdais. Pirm. O. Zailskienė pranešė, kad gimnazijoje šiais metais mokosi 62 mokiniai ir kad kovo mėnesį įvyks kuratoriaus suvažiavimas. Del sveikatos negalėdama šio mėgstamo darbo tęsti, pirmininkė dėkojo jai pavadavusiai E. Razmienei, visiems rėmėjams, BALFui ir ragino tėvus leisti savo vaikus į Vasario 16 gimnaziją.

Sausio 29 d. iš Čikagos į gimnaziją pusmėčiui išskrido Daina Kamantaitė.

METINIAME LIETUVOS DUKTERŲ DRAUGIJOS susirinkime sausio 27 d. paaiškėjo, kad 1979 m. ši šalpos bei globos organizacija lab-

darai išleido \$16,795.72, kurių 13,000 išteikta draugijos globojamiesiems asmenims. Nuolat globojamųjų buvo 19, retkarčiais susėlpta 15 asmenų, surengtos Kūčios keliose senelių prieglaudose; reikmenimis, maistu ir priežiūra aprūpinami vieni ar nebeapajėgūs lietuviai. Pirm. Emilija Kieienė pasidžiaugė, kad Seattle (Vašingtono valstijoje) senūnija tapo skyrimo ir kad į draugiją kasmet įstoja apie 60 moterų. Draugijos valdyba, turinti būstinę sen. Felikso Gurecko vardo namuose Marquette Parke, kartu su CETA programa parūpina darbus, socialinės draudos ar kitus dokumentus, tarpininkaudama valdžios įstaigose. Per dvejus valdybos kadencijos metus palaidoti šeši seimų neturinčius vyrai. Laidotuvių atveju pasirūpinama budėjimu, pamaldomis, palydėjimu į kapus ir paminkliu.

Ši šalpos organizacija lėšas surenka įvairiais būdais — dukart per metus rengia tradicinius balius, vasarą — gegužės Marquette Parke, loteriją; pardavinėja vartotus drabužius, gauna aukų iš pavienių asmenų ir nuolatinių rėmėjų.

APOLINARO BAGDONO kūrybos vakaronę sausio 18 d. surengė JAV LB Marquette Parko apylinkė, kurios pirm. K. Juskaits tarė įvadinį žodį. Aldona Grincevičienė dalyvis supažindino su A. Bagdono pirmąja ir trečiąja knyga. "Sutemus ugnys" — lietuvių kalba eilėraščių rinkinys, o "Medvigale pasaka" — antroji žemaitiška parašyta poezijos knyga (po pernai išleistos "Pruo gintara longa"). A. Bagdonas nuo mažens kuria eiles, laimėjo premijas, nors savo žodyje prisiminė nesėkmes. Poeta sveikino J. Zadeikis žemaitišką skaitybą. Mėnėję programą atliko kanklininkė Alyda Eitūtė ir Arūno Kaminsko akompanuojama Aldona Buntinaitė.

Paminklas jau pastatytas

Tikiuosi, kad daugelis jau yra matę, bent "Kario" žurnalo ir kitų leidinių nuotraukose, kaip įspūdingai atrodo Lietuvos Saulių Sąjungos Tremtyje pastatytas paminklas tautos didvyriui Romui Kalantai. Tai vienas įspūdingiausių tremties lietuvių pastatytų paminklų, kuris ilgiems laikams primins kaip mūsų broliai ir sesės aukojosi už Tėvynės laisvę.

Šis paminklas pastatytas gražiausioje ir erdviausioje Čikagos Sv. Kazimiero lietuvių kapinių vietoje, netoli administracijos pastato. Jau iš tolo galima pastebėti didingai ir dangų kylančias liepsnas, kurios savo prieglobstyje kaupia šešis įvairaus dydžio kryžius. Tie kryžiai įamžina kovotojų heroiką ir visus žuvusius už Lietuvos laisvę. Būtų gražu, kad kas metai bent vieną kartą prie jų susirinktų šauliai, kitos lietuviškos organizacijos, ypač mūsų jaunimas. Juk tai jų bendramžis atidavė savo jauną gyvybę už pavergtą Tėvynę.

Šio paminklo pastatymas LSST atsiėjo apie \$18.000. Sąjungos pirm. K. Milkovaitis yra kreipėsi į visuomenę ir organizacijas, prašydamas aukų, nes vieniems šauliams buvo perdidelė finansinė našta. Reikėjo pagalbos. Džiugu pranešti, kad visuomenė mūsų neapvydė: buvo surinkta stambi pinigų suma. Vis dėlto trūksta dar kelių tūkstančių dolerių. Todėl drįstame dar kartą priminti ir paprašyti, kas dar nėra aukojęs ar pamiršęs apie šį reikalą, prisidėti savo auka ir pagelbėti šauliams užbaigti šį didžiulį darbą. Saulių Sąjungos nariai visada padėdavo kitiems, dabar prašo pagelbėti jiems.

LSST centro valdyba yra numatiusi išleisti spalvotas šio paminklo nuotraukas. Aukos prašoma siųsti šiuo adresu: St. Anthony's Savings and Loan Association, Romas Kalanta Fund Acct. 0-30190-0, 1447 So. 49th Court, Cicero, Ill. 60650, USA.

Ap. Skopas

Balsuokite vasario 18 už Jesse FLIS

liberalų partijos kandidatą į federacinį Kanados parlamentą – buvusį mokytoją ir mokyklų vedėją, Toronto švietimo valdybos narį, daugiakultūrių reikalų rėmėją, gražiai pasireiškusį buvusiame Kanados parlamente ir gerai suprantantį tautinių grupių reikalus

Jesse FLIS pasisako už:

- energijos išteklį tvarkymą per "Petro-Canada" bendrovę
- gamtos turtų paskirstymą visiem kanadiečiams
- infliacijos kontrolę bei darbų plėtimą, o ne mokesčių didinimą
- kontrolę federacinių-provincinių lėšų sveikatos reikalams, kad nebūtų panaudotos kitiem dalykam
- kanadiečių vienybę, stiprią federacinę vyriausybę, pripažįstančią dviejų pagrindinių tautų tradiciją ir daugiakultūrį Kanados veidą
- už olimpiados iškėlimą iš Maskvos, protestuojant prieš sovietinę agresiją
- už etninėm grupėm palankią imigraciją

Jesse FLIS

liberal

PARKDALE HIGH PARK

Campaign Headquarters: 121 Roncesvalles Ave., Toronto, M6R 2K9 Tel.: 535-1200

Jei kas paklaustų, kam visa tai dabar prisimenu, greit atsakytiau, kad niekada nebuvau užmiręs savo degančių tėvų namų. Parako ir juodų degėsių kvapą, rodos, dar ir dabar jaučiu staiga apkurtusioje gerklėje, kai tik pakeliu akis į beržo viršūnę. Ir ten liepsnose, suanglėjusiais sparnais uždengęs savo lizdą, dar vis man tebedega gandrų, nesitraukdamas iš ugninio karščio kamuolio...

Bet po antro trenksmo, apipylusio žemėmis sodo medžius, aš jau buvau ant dulkėto kelio. O paskui ėjau tuo keliu ir ėjau.

Kai nyki tamsa apliejo žemę, sustojęs ilgai žiūrėjau į juodą naktį, kurios tamsoje jau buvo užgesusi paskutinė viltis...

— Kur aš einu? — klausiu pats save, sunkiai vilkdamas kojas.

— O gal tenai? — staiga sužiba juodojo tulumo žiburėlis. Nudžiugusi širdis ima plakti. Lygiai tokią pačią mirgančią šviesą iššvystdavau tulumoje, kai grįždavau į tėviškes namus. Lygiai toks pat šviesus spindulėlis, prasiveržęs per nakties tamsą, atbėgdavo manęs pasitikti į pamiškę. Ir dabar stumte stumia širdis į tą pusę, maldaudama ir kartodama: o gal tenai. Turi būti kur nors namai, kur atsigautų širdis. Ir pastogė, kuri bent trumpam sulaukytų žvarbų vėją, baigiantį draskyti viską, kas dar manyje liko švento ir gražaus...

Ir einu, suku tiesiai per laukus, įsiekodamas šitos užvėjos, nors gerai žinau, kad ne mano pasilgusiom akim tas spindintis žiburėlis tamsoje... O kai prasiveržiu per nakties tamsą prie žiburio šviesos, jis sudreba prieš pat akis ir užgesta, kaip ir beprasmiškas veltui kankinuos nemigo naktimis...

Stoviu dabar nusigandęs tamsoje prie svetimo kiemo vartų, kartodamas tą patį beprasmišką klausimą: ko aš čia atėjau? Ar gi galėsiu čia, nakties glūdomoje, sėdėti prie degančios ugnies, kur liepsnojo ir degė mano jaunystės ilgesys, kur žydėjo šviesūs pavasariai seklyčios lange ir svaigo vasaros naktys naktigoni dainoje...

— Kas čia mane atvedė? — Tai atšalę laimės pelenai ir

praėjusių dienų dulkės. Tai žiburėlis sidabrų kibirkštys iš ano išblėsusio ugniakuro, kurį jau sutrypė akmeninės likimo kojos su prakeiksmu užtrenkusios mano tėviškes namų duris...

— Atiduokit mano namus! — sušunko staiga sužeistos širdies balsu. Atiduokit mano saulėtekį šviesą ir vakaro žarų spindėjimą ežero gelmėje... Bet iš tamso išsitiesia juodos, ilgos rankos ir užspaudžia gerklę.

— Ko tu čia įsiekai vidury nakties? Ko šūkai prie svetimų vartų? — staiga prabyla žmogus tarpvartės šešėlyje. Jis rankoje laiko sunkų kirvį ir žiūri lediniu žvilgsniu, puolimui iškreipęs savo kaulėtus žandus.

Tikrai, ko aš čia įsiekau prie svetimų kiemo vartų? Ar ne skaudesnis šitas klausimas už kietą, ažuoliniu kotu kirvio smūgį?

— Aš neturiu namų, — išstumi pro siaurą lūpų plyšį.

— Tai tu vaikata... — ir ledinis žmogaus žvilgsnis, baimės išplėstas, kaip nusmailintas virbalas, įsiminga į veidą. Aiškiai pastebimai jis suspaudžia kirvio kotą ir kilstelė dešinę alkūnę, lyg pasitikrindamas savo puolimo poziciją.

Kur aš mačiau tokį klaukų, ledinį žvilgsnį žmogaus akyse? Jau atsimeinu... Prieš daug metų į mano tėvo kiemą atbėgo benamis šuo. Įkritusiais šonais, krauju pasrūvusiomis akimis, sulysęs ir išbadėjęs...

— Saugokitės, tai benamis šuo! O gal ir pasiutęs...

Nutrauktas virvės galas dar maskatavo po jo kaklu. Išsigančios gyvulėlis bailiai dairėsi, bėgdamas savo žvilgsniu į kiekvieno akis, įsmeigtas į jį. Atrodo, jis aiškiai suprato iš klaikaus mūsų žvilgsnio, kad visi, be išimties, turėjome ne tik teisę, bet ir pareigą paršti po jo kaklu akmenį...

Benamis šuo! Ir kodėl dabar jį prisiminiau. Kodėl dabar vietoje ano pasibjaurėjimo jaučiu smaugiantį gailęstį, lyg tas sunkus akmuo, kuris buvo parištas po jo kaklu, dabar gulėjo ant mano širdies.

Juk ir aš atėjau čia, prie svetimų kiemo vartų, įsiekoti to, ko įsiekė benamis šuo tada mano tėvo kieme... Ar gi sveti-

mos lūpos gali dar įpūsti užgesusią vilties ugnį ir svetima šalta širdis degti tavuoju ilgesiu?

— Sakai, neturiu namų. Lyg tu turėjai kada namus? — ištaria žmogus.

— Turėjau...

— Tai tu pardavei ir pragėrei... O kiek gavai? — žmogus lengviau atsidūsta ir nukreipia net savo aštrų žvilgsnį.

— Na, kiek?

— Trisdešimt sidabrinių grašų... — šypteliu nevykusiai.

— Tai juk nuodėmė... — išsigąsta jis.

— Už tai dabar atgailauju už tą sunkią nuodėmę. Išėjau dabar gąsdinti kitų, kaip šmėkla ir vaiduoklis be vietos.

— Tai tu numylėjai savo namų, jei taip pigiai pardavei, — jis bando nusišypsoti pro sukąstas lūpas. Bet tik nevykusiai, su panieka iškreipia savo veidą.

Tikrai, ar aš mylėjau savo namus? Į šį klausimą, eidamas keliu, šimtus kartų sau atsakiau, bet kodėl netikiu dabar pats savo atsakymu? Jei mylėjau, tai kodėl neatstojau kiemo tarpvartėje su kirviu rankoje, štai kaip šitas žmogus, akmenimis kumštėmis suspaudęs ažuolinį kirvio kotą? Kodėl taip naiviai pasitikejau savo teise gyventi, remdamasis kilniais įstatymais? Ar jie šiandien man dar ką reiškia?

— Nieko nereikia, — atsako žmogus už mane. — Parduoti taip pigiai namus ir paskui verksti už savo nuodėmę. Ar tu manai, kad šitas nusižeminimas tau bus vertesnis už mirtį?

— Galbūt ne, — sakau jam, pajutęs krūtinėje skausmą. — Bet kada tai supratau, jau buvo vėlu...

— Tikrai vėlu. — žmogus uždarė kiemo vartus. Dar valandėlį jis dėsė ir sukinėjosi, lyg abejodamas, ar verta dar ką nors pasakyti.

— Labanakt! — ištarė ir, žengęs kelis žingsnius, atsuko.

— Matai, nuodėmių padaro visi. Ir bausių! Bet kas už jas gailisi, tai dar nėra tikras vaikata... Ei, lisk čia į kluono šieną. Pagaliau pajusi pastogės brangumą ir kitą kartą taip pigiai jos neparduosi...

Atidareg kluono duris, staiga

sustojo ir atidžiai žiūrėjo į mano lietaipalį, kabantį ant rankos.

— O kam jis tau?

— Kelionėje pravartu. Ir lietus, ir vėjas...

— Tu per lietu niekur neisi. Stovėsi po lapotais medžiais, miške — po didele egle arba gulėsi įlindęs svetimoje pastogėje. Va, kaip ir šitą naktį. O aš turiu namus ir turiu eiti nuo ryto ligi vakaro, ar vėjas ar lietus...

Saulė tekant jau bėgu į laukus. Per visą dieną darbas veja darbą. Arti ir akėti, sėti ir pjauti. Pats matai, ar vėjas ar lietus, o ūkininko pėdos turi būti matomos jo laukuose... O tu neturi namų, ar tau ne vistic? Benamio žingsniai, kaip nukritusio lapo kelionė, lyg jam ne vistic, kas jį sumindžios... Dabar toks laikas.

Paniekinamai žiūrėjo į jo mažas akis, apšviestas drebančios šviesos.

— Zinoma, kam jis man, — pagaliau ištariau. — Neturiu namų, ir man jau nieko nereikia. — Padaviau jam apsiaustą.

— Už tai dabar gali čia išlėsti ligi pat aušros. O rytmetį dar atnešiu tau šviežio pieno...

Numetė čia pat ažuoliniu kotu kirvį ir uždarė duris... Išsitiesiau ant kvepiančio šieno. Aiškiai girdžiu, kaip daužosi širdis krūtinėje. Išplėtas akis žiūriu į juodą tamsą ir matau savo pavasarių saulėlydį, paskutinį ir jau nebegrįžtantį, ten toli toli, tokį kruviną ir juodą. Išky-la iš kapo tamsos balta motinos ranka ir moja...

— Sugrįžk, sugrįžk! — šaukia begarsės, užčiautos lūpos.

Smilkiniuose tvinstą kraujas. Lyg kalvis kūju ima daužyti galvą, kyla apmąstus viskam. Ne tik šiai pirmajai naktčiai be namų, bet ir ateinančiam rytojui, ir visam gyvenimui, kuris staiga ima darytis bevertis ir beprasmiškas. Bet žinau, kad ligi kraujo sukramtytos lūpos jau neatsvers pasakytų žodžių, prašančių atleidimo.

— Sudiev, sudiev... — kar-toju tik be prasmės. Tai laimingi tie, kurie gali verksti, sūriose ašarose bandydami paskandinti savo sielvartą. O aš dabar galvoju, kaip lengva užmušti, kai imi pavydėti miru-siems... (Nukelta į 7-tą psl.)

Kan. MIKALOJUS DAUKŠA ir garsioji jo verstinė knyga "Postilla", išleista 1599 m. Vilniuje. Šis piešinys paimtas iš dail. Antano Sakalio leidinio "Four Centuries of Vilnius University". Piešinyje — aiškiai išskaitomas tekstas

Blekaičio poezija "Rudens ritmu"

PR. NAUJOKAITIS

Išėjimas lietuvių gyvenime Jurgis Blekaitis yra daugiau žinomas kaip teatralas: režisiorius, straipsnių teatrinėmis temomis autorius ir kankurių poezijos kūrinių interpretatorius — kritikas (H. Radausko, A. Nykos-Niliūno). Su savais eilėrašiais retai tepasirodė. Pirmasis jo poezijos rinkinys "Vardai vandenims ir dienoms" išleistas 1954 m. Antras rinkinys "Rudens ritmu" išėjo 1979 m. Tai poetinėje biografijoje labai ilgas tarpas.

J. Blekaitis priklauso prie asmeninės uždarušios, siauros tematikos ir labai miglotos formos poeto. Pirmajame rinkinyje vyravo tamsos, nakties, pečių, mirties motyvai. Reikšnių trapumas, reikiamas daugiau liaudies įvaizdžių, mažai atspindžių paliko baltajai temai: vilčiai, tėviškes, prisiminimus, jaunystę, šviesiems sapnams.

Beveik ta pati tematika kartojasi ir antrajame rinkinyje. Rinkinys gana nemažas, turis 136 psl., suskirstytas į 7 skyrius. Tačiau skyriai nesudaro skiriamosios sienos: tos pačios nuotaikos, tie patys tikrovės atspindžiai eina per visus skyrius. Išrašau ilgesnį eilėraščių ištrauką, būdingą J. Blekaičio lyrikos turiniui ir formai:

... fabulos nebuvo.
Jos niekad nesti. Tik vaizdai. Veidai.
Tik nuotaika, kurioj paskesta akys.
Sapnuotos laimės šūkių saulėtumas.
Lietaus lašų, tartum drėgnų
sekundžių,
mus lydinčių keliu, toks graudus
ir lygus monotonas. Aš meluočiau.
Nebuvo nieko. Pažadai žvaigždiniai
išblės padangėje ir širdy. Buitis,
bemiegė raštininke, tau surinkus
likimą
pačiu smulkiausių smilčių petitu
ir irasys į knygą — jūrų dugną,
juoduojantį likimų pelenais.
(63 psl.)

Daugelyje J. Blekaičio eilėraščių yra epinio elemento, tačiau jis nesudaro nuoseklios fabulos. Kad ir saulėtoji atsiminimų nuotaikoj visada išryškėja elegiška gaida. Tarp praeities, dabarties ir ateities ištrinamos ribos, ir buities išrašomas likimas nuskandinamas į jūrų dugną.

Nors J. Blekaičio poezija rašoma eilėmis, net skirstoma posmais, bet eilės yra nerimotos, o ritmas labai laisvas, paremtas tik nuotaikos intonacija — kilimu arba atoslūgiu. Poeto santykis su tikrove nėra betarpiškas. Jo sieloje tėra realūs tikrovės atspindžiai: "plaukia pro mano sielą medžiai apvirę lyg atspindžiai vandeny, ne tiek matyti, kiek susapnuoti vaizdai". Ir pats poetas jaučiasi "ištirpsta kaip paryčio rūkas ir visos tikrovės tvirtovės tirpsta, kaip vaiko smėlio pilaitės ištvinsusio laiko bangoj". Toje laiko tėkmėje nebėra nei gimtųjų namų, nei gimtojo krašto, nei tų žmonių, kuriems nevalia nebūti. Iš to kyla tas visa apgaubiantis eleginis atspindys.

J. Blekaičio eleginės nuotikos dažnai yra prisisunkusios ilgesio: ilgisi laimingos vaikystės ("Šaričiū mišparai"), šviesios jaunystės, Nemuno melsvos srovės, Dzūkijos kalnelių, artimų žmonių. Gyvenimo tikrovė į sielą įspaudė daug skaudžių randų ir dėlto "skauda būti žmogum

Tavo žemėje. Tavo angelas mums nukirto sparnus, ir žaid-das nuo jo kalavijo niekad ne-gyja" (87 psl.).

Poeto žvilgsnis daugiausia nukreiptas į žemę ir į dangaus melnynę, bet augščiausiai to mėlynės jo sielos žvilgsnis beveik nesiveržia. Jis kartą prisipažįsta esąs agnostikas (65 psl.), tačiau Dievo reikalingumą jis jaučia, nes tik Dievas yra mūsų vienintelė prasmės viltis. Atrodo, nuoširdžiai meldžiasi:

Tad, jeigu tesi mūsų dvasinio alkio pagimdymas kilnus kūrinys,
mus be galo praaukęs,
— tapk, maldaujame, mūsų Kūrėju!
Parodyk, jog ne išradom — atradom Tave.
Ir mes, numalsinę savy beprasmybės baimę,
saugūs, kaip tėva laimėje vaikai,
savo rankomis Tau statysim gyvenimą
pagal mūsų atspėjimą, Tavo apreiškimą
šventąja ypatybe. (37 psl.)

J. Blekaičio poezija remiasi ne emocija, bet mintimi, galvo-jimu, į sielą įsiveržiančiais vaiz-dais. Tik skyrius "Septyni Ne-munai", atautas atsiminimais, turi daugiau emocinio elemen-to, gyvo jausmo. Iš Lietuvos peizažo į tremtį poetas išsinešė daug brangių dalykų:

Aš jos iš laiko gelmių pasisėmiau,
tarsi gyvo vandens ištremtoms dienoms.
Nepalikęs nė vėjo tykiausio dvelkimo,
nepabėręs pakrantės žvirgždo grūdėlių,
nepalijęs nei šaltiniuoto šlaito vėsos,
per jūras ir metų metus į tolimą kraštą
aš jos riekučiom išsinešiau,
mūsų vėjautos padangės. (97 psl.)

Poetas ilgisi tėviškes namų, nu-sikelia į senus kapelius, kur kry-žius ir koplytėlės globoja nuo arko nuvargusius, grublėtus prosenių rankas (96 psl.). Tas stiprus ilgesys tos šalies, kur plaukia septyni Nemunai, suku-ria tikrai nuoširdžius nostalginius poezijos posmus:

Grįžulo ratais aukštam danguje vainikuota,
Paukščių taku nužengusi žemėn,
kaip nuotaka,
tu pušimis puošni, ne palmėm, ne perlais.
Ne derliumi, tu daina išdidi ant smėlio kalnelių,
tu nemunais — ežerais sužiūrus graudžiai ir mišlingai,
prosenių numylėta, artojų ant rankų nešiota,
vargų varguolele.
Į tavo smėlį, motin, šiandien grįžtu širdimi.
Lūpomis puolu... (107 psl.)

Tos ištraukos yra iš geriausių šio rinkinio eilėraščių, nesunkiai suprantamų ir eiliniam poezijos mėgėjui. Tačiau daugumas J. Blekaičio eilėraščių yra sunkūs skaityti, nes perkrauti daugybe simbolinių miglotų įvaizdžių, o dar sunkesni suprasti dėl savo uždaru, labai jau asmeninio atžvilgio. Atrodo, kad J. Blekaičio poezijai įtakos darė prancūzių simbolistai ir A. Nykos-Niliūno poezijos uždaru-mas, įvaizdžiu asmeniškumas ir miglotumas. Iš Niliūno pasisko-linti ir kaikurie nuodėvėti ir ne-vykę šampai: klykianti tylą, klykianti nuojauta, klykiantis kraujas.

J. Blekaitis turi savo poetinį veidą, sugeba valdyti modernią eilėraščių formą. Jis stiprus ir itaigus tuose eilėraščiuose, kur išsivaduoja iš siauro asmeninių išpuščių ir atspindžių rato, kur išsilaivina iš dirbtinių miglotų metaforų ir prakalba ne-sausu mąstymu, bet gyva širdimi.

J. Blekaitis turėtų išsivaduoti iš jį užvaldžiusio hermetiško, klaidžiojimo miglotuose labirin-tuose. Juk tokių "Pavėluoto pa-vasario" eilėraščių, kaip "Tik-ras ženklas", "Tu vasaros nak-tį", "Medis tavo akimis", "Išva-kares", "Brahmiškas sudie" bei kiti, — ir didėmis pastan-gomis neišfruosi. Ką reiškia bučiuoti pėdas tiesiai, kuri už-muš? Kas tos žalsvos raudotojos liūtys, kas yra amžino nepavijimo bangos, grimziančios mūsų visų praradimų dugną? Gal poetas ir žino, bet eilinis poezi-jos mėgėjas įsiekio supranta-mesnių, prasmingesnių metafo-rų. Arba dar: ką reiškia rugsėjo medį prinkusi žvaigždė, išlais-vintas žvilgsnis, negyvenamas dvasios kampelis?

Atrodo, poetas tiesiog tyčio-mis aiškius vaizdus skandina miglotų žodžių tvane. Pavyzdžiui paimkime pirmąjį knygos eilė-raštį "Žemės daina". Visai aiški yra eilėraščių pradžia: "Neišdai-nuojamas, neišsakomas tėviškes grožis graudus — nenusakomas, kaip samany saulėje kvapas". O tolimesnės eilutės jau sunkiai išsifruojamos, tamsių miglų ap-gaubtos — visą eilėraščių nu-garmzdina į hermetišką auto-rius pasaulį. Vis dėlto antrasis rinkinys rodo poeto subrendi-mą, pagilėjimą.

Knyga išleista labai gražiai: kieti viršeliai, dail. Prano La-pės auksinis užrašas. Visa met-rika taip skamba:

Jurgis Blekaitis, RUDENS RIT-MU. Eilėraščiai. Chicago, 1979. Išleido Algimantas Mackaus Kny-gų Leidimo Fondas. Tiražas 600, 136 psl. Spaudė M. Morkino spaustuve Čikagoje. Kaina nepa-žymėta.

Yra ketveriopos Ontario mokesčių nuolaidos, kurios pagelbės jums apmokestinimo metu Ar turite teisę?

Jei esate Ontario gyventojas, turite teisę gauti Ontario mokesčių nuolaidas (Tax Credits) net ir tuo atveju, jei neturite apmokestinamų pajamų. Dėlto turite užpildyti violetinius Ontario mokesčių blankus ir išsiųsti kartu su užpildytais federacinių mokesčių blankais. Ontario blankai yra prijungti prie federacinių pajamų mokesčių blankų.

Nuosavybės mokesčių nuolaidos

Ši nuolaida yra skirta palengvinti savivaldybių ir mokyklų mokesčiams. Jei esate namų savininkas, kambarininkas arba nuomininkas, turintis nedideles pajamas, turite teisę į šią nuolaidą.

Pardavimo mokesčių nuolaida

Ši nuolaida, nustatoma pagal jūsų asmenines atskaitas, yra duodama,

jeigu nesate priklausomas nuo kito mokesčių mokėtojo.

Jei esate pensininkas, senatvės atskaita ("age exemption") padidins jūsų pardavimo mokesčių nuolaidą.

Pensininko mokesčių nuolaida

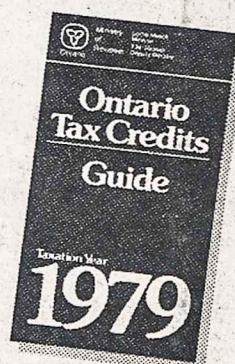
Duodama \$110 nuolaida kiekvienai porai arba asmeniui 65-rių metų amžiaus ar senesniui.

Mokestinė politinių duoklių nuolaida

Davėte savo duoklę grynais politinei provincijos partijai arba rinkiminės apylinkės organizacijai praėjusiais metais? Jei taip, galite gauti šią mokestinę nuolaidą.

Norintieji gauti pilnas detales arba "Ontario Tax Credit" knygeles nemokamai prašomi kreiptis į

daugiakalbį informacijos centras: metropoliniam Toronto 965-8470; 807-je kodo srityje prašykite telefono pareigūnę numerio Zenith 8-2000; visose kitose srityse 1-800-268-7121.

Arba rašyti: Ministry of Revenue Guaranteed Income and Tax Credit Branch Queen's Park Toronto, Ontario M7A 2B3

Lorne Maeck,
Minister of
Revenue.
William Davis, Premier

Mielam studijų dienų draugui

Dr. STASUI PACEVIČIUI

mirus,

žmoną, dukras, sūnų, brolių ir seseris nuoširdžiai

užjaučia —

Janina ir dr. Pranas Bagdai-Bagdanavičiai

Douglaston, N.Y.

Detroito lietuvių jaunimas, atlikęs pjesę "Sekminių vainikas" Klevelande š.m. sausio 26 d. JAM dėkoja rengėjų — JAV LB Ohio apygardos valdybos vardu dr. A. BUTKUS. Jo dešinėje vadovai — ST. SLIZYS, G. GOBIENĖ, J. PUSDESIRIS

BE NAMŲ Vytautas Tamulaitis

(Atkelta iš 6-to psl.)

Jau saulė tekėjo, kai atsidarė kluono durys.

— Tai vėl gali keliauti, — sako žmogus, laikydamas rankoje asotį pieno. — Na, išgerk ir lik sveikas... — bet jo akys staiga ismigo į sunkius mano kelionės batus.

— Net ir geležimi pakaustyti. Lyg tu kareivis... — ir kreiva šypsena rodo savo pageltusius dantis.

— Tai tu manai, kad man jų nereikia?...

— Žinoma, tokių tai tikrai nereikia. Daug geriau basam. Kam vilkti tokia sunkybė... O matai, prie darbo, po laukus, tai kas kita... Ar akmuo užsisis, ar rasto galas... Sunku tokiui rasti. Dabar toks laikas... Štai, imk mano lengvus vasaros batus. Tegu ir skylėti, bet tau kaip tik. Nekaista kojos kelionėje...

— Ne, — sakau, — nereikia. Eisiu geriau basas. Tikrai bus lengviau... — ir numetu jam batus.

— Tai išgerk už tai bent pieno, — nudžiugo jis. — Gali visą asotį...

— Ne, nereikia nė pieno, — sakau jam. — Man nieko nieko nereikia, nes neturiu namų ir esu tik nukritęs lapas gražiai žaliavusio medžio. — Praeinu pro jo ištįstą ranką su asočiu, peržengiu slenkstį ir pasuku tiesiai prie kelio, kur dulkių debesys jau gula ant pakelės medžių.

Vėl einu ir einu. Dabar einu jau basas ir be apsiausto. Tikrai lengviau... Kaip toli taip nueisiu. Galėjau sėstis po medžiu, bet galėjau eiti ir toliau. Niekas manęs nelaukė, niekas neragino skubėti į juodą nežinomą rytą.

* * *

Prie kelio arė žmogus. Rudenio saulėje kvėpėjo bulvienojų dūmai. Sustojau ir žiūrėjau, kaip du gražūs lininiai karčiai arkliai traukė plūgą. Lygiai tokie, kaip ir mano tėvo namuose... Negalėjau atitraukti akių, mintimis jau lėkdamas su savo sarčiai tėviškės keliu...

Žmogus staiga sustabdė arklus ir atsistodavo pailsėti. Šviestas jo antakiai buvo pakelti augštin ir smaila nosis kliuvo už žemeto delno, kai jis braukė nuo kaktos prakaitą. Neiškenčiau ir priėjau prie jo, norėdamas paglostyti arkliaus ranką ir vėl pajusti ištikimo gyvulio šilumą, kuri taip neatskiriamai pririša ūkininko vaiko širdį jau pirmuose žingsniuose.

— Kokie gražūs arkliai... — sakau pasisveikinęs.

Lyg nusigandęs jis žvilgtelėjo į veidą ir pasikišo po skvernų apteptą duoną, argi aš galėčiau kėsintis ją atimti. Lyg toks bailsus dabar buvo mano veidas? Jis žiūrėjo nenuleisdamas akių ir pagaliau nerangiai ištare:

— O kur tu eini?

— Neturiu dabar namų, tai einu vis toliau ir toliau. Nežinau kur sustosiu...

Jis nusigando tokio staigaus prisipažinimo ir ėmė judinti lūpas.

— Bet aš neturiu ko tau duoti...

— Man nieko nieko nereikia... O tu turi namus, ir tau visko trūksta.

— Taip, dabar toks laikas... — lengviau prakalba jis.

— Sustojau pasigrožėti tik tavo arkliais. Buvau ir aš ūkininko vaikas...

Nuolaidi šypsena perbėgo jo veidu.

— Tai sėsk. Va, ir užkasim kartu. — Didele ranka perlaužė

sumuštini. Kai mudu valgėva, jo akys nenukrypo nuo laikrodžio ant rankos. Pagaliau šyptelėjęs ištariu:

— Ar tu manai, kad jis man nereikalingas?

— Aš to nesakau, — nuleido jis akis, lyg susigėdęs. — Žiūriu, kad gražus. Dabar tokių sunku gauti... Žinoma, jei paroduotum, tai kita kalba. Man jis būtų labai reikalingas. Žinočiau kada pietūs ir kada mano sarčiams vakarienė... O tau, lyg svarbu kuri dabar valanda? Juk niekas tavęs nelaukia. Sau eini švilpaukdamas, ir laikrodį nežiūrėdamas, tik plaukiančius debesys lydėdamas. Nei tau rūpi pietų laikas, nei vakarienės. Ir pagaliau koks laikrodis parodytų tavo tuščiai prabėgančių valandų prasmę kelio dulkėse...

— Labai protingai tu kalbi, — sakau jam. — Žinoma, jis tau reikalingesnis. Kur aš turėčiau dabar skubėti, kad nepavėluočiau?...

Jis permėtė mane nustebusiu žvilgsniu, lyg netikėdamas žodžiais. Kai ištiesiau jam ranką su laikrodžiu, jis žiūrėjo valandėlę abejodamas, ar tik aš ne kvailys. Bet staiga pasilenkė ir skubiai ėmė mauti nuo kojos savo žemėtą batą...

— Juk tu basas!... Paimk, aš dar ir pinigų tau pridėsiu, — pakėlęs akis žiūrėjo. — Tik nedaug su savim turiu...

— Ne, ne, neimsiu, — sakau šypsodamas, — man nieko nieko daugiau nereik... — Žiūrėk, o gal norėtum ir švarko?

— Tai kaip čia dabar? Ar tu tik vienmarškinis nori eiti?

— Pats žinai, kad žmonės iš degančių namų ir nuogi išbėga, o nei sušala, nei kvailiais vadinami. Tik džiaugiasi godžiai rydami saulės džiaugsmą...

— Tai teisybė, tikra teisybė, — kartoja, slaptu žvilgsniu vis grįždamas prie mano švarko.

— Rankovės gal bus trumpokos, — pagaliau ištare po ilgos tylos. — Gal ir nebūtų išėginis, bet apie namus vaikščioti tai geresnio nereik...

— Tai paimk ir švarką, — skaudžiai ištariu.

— Bet kuo aš tau atsilyginsiu? — žiūri paglostyto gyvulio dėkingumu.

— Atsilyginsi... Gal kada nors atsilyginsi. Jei tik spėsi išbėgti iš savo degančių namų ne nuogas ir vienmarškinis...

— Paglostęs jo arkliaus uodegą. — O man? Man jau nieko nereikia. Gal tik sunkaus didelio ak-

mens po kaklu, kad nuskestų mano ilgesys, nerimas ir skausmas juodos upės gelmėje, kaip ir ano benamio šuns, veltui klaidžiojusio po svetimus kiemus...

Ir vėl einu keliu, nežinodamas nei kur jis veda, nei kur nueisiu. Tik seku sustojęs krįtantį nuo medžio šakos kiekvieną lapą ir žiūriu kas ji sumindžios... O paskui bėga kažkoks bailsus juodas šešelis ir vis kužda į ausį, klausdamas: "Ar tu tikrai turi teisę gyventi? Ar turėsi kada nors teisę džiaugtis ir šypsotis? Į ką tu atsiremsi, kad neįkristum ir nevilties praradę, jei begi tik per lūžtantį ledą ir tik pasityčiojimui rodai svetimiesiems savo širdgėlą, kuri juodu šešėliu uždegęs kiekvieną saulėtą dieną?... Atsakyk!"

— Ne, — ištariu garsiai. — Atsakysiu tik prieš amžinai užčiaupdamas lūpas.

Saulei leidžiantis atsistodu po medžiu, toliau nuo kelio. Gal čia ir nakvosiu. Kai sušalsiu, lįsiu ten toliau į šieno kupetą. Jau neisiu pas žmones. Neturiu ką daugiau galėčiau duoti. Gal ir pergeit išdalinau viską. Bet visiškai nesigailiu. Tik žiūriu į besileidžiančią saulę ir klausau bitės amžinosios dainos dūžgesio... O širdis rusena kaip durpė, jau be liepsnos, tik kantriai saugodama blėstantias žarijas tamsos gilumoje. O gal įptis dar lūpos ten gestancija ugnį, o gal ir suliepsnos ugnis, jei tik pelenai nebus atšalę...

Pagaliau išsiimu laikraštį. Antrame puslapyje, po stambia antrašte, žodis žodin skaitau: "Nuo tų benamių žmonių ne tik čia ankšta pasidarė, bet jau trūksta oro... Gelbėkite!... Uždusime..."

Užsiimu burną rankomis ir užčiaupiu kietai lūpas, kad pilni plaučiai kelio dulkių ir širdis pajustų, jog ne savo padangės tyru oru kvėpuoju.

Ar aš galėjau išsidėti į kelionės krepšį ir savo namų orą, ir savo padangės saulę? Bet jei būčiau ir išsidėjęs, ar nebūčiau šiandien išdalinęs tiems, kurie dar turėjo savo namus ir kuriems visko trūko?

O, kad tai būčiau žinojęs! Prasmingai ir ramiai dabar sau išlėčiau si, sukniubęs ant namų slenkščio su sunkiu kirviu rankose, laikydamas glėbyje tai, ką dabar liepsnos kamuolyje turi gandrą po savo suanglėjusiais sparnais...

Dr. Antanas Kučas, ARKIVYSKUPAS JURGIS MATULAITIS — MATULEVICIUS. Gyvosios krikščionybės apaštalas. Įvadą parašė kard. Antonio Samore. Leidėjas — Marian Fathers of St. Casimir Province, 6336 S. Kilbourn Ave., Chicago, Ill. 60629, USA. Išleista 1979 m., 592 psl.

Antanas Salys, RASTAI I. Bendrinė kalba. Redagavo Petras Jonikas. Išleido Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija, Piazza della Pilotta 4, Roma, Italy. Išleista 1979 m., 572 p.

LIETUVIŠ ZURNALISTAS, 1979 m. 8 nr., lapkritis. Lietuvių žurnalistas Sąjungos neperiodinis leidinys. Los Angeles, California.

SALTINIS, 1979 m. 5 (1336) nr. Tikybinės ir tautinės minties žurnalas, išleistas kas 2-ras mėnuos. Redaguoja kun. S. Matulis, MIC, VI. Slaitas, L. Svalkus. Administruoja J. Dubickas. Metinė prenumerata — 2 sv. (\$4). Adresas: 16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, England.

O.B.AUDRONĖ

Vasariai

Ateina ir pračina žiemos šaltos,
Nunešdamos vasarį
Ir niekur nebebūna toks sniegas
baltas,
Kaip tėviškėj,
Kur amžinai broliai savo žemę arė.

Ateina ir pračina speigas, pūgos,
Užkliudamos už Vilniaus bokštų;
Kai pradeda laukiniai vėjai
stūgaut —
Lyg amžinai laisva tėvynė trokštų

Galingu sakalu padangėmis
skraidyti —
Laisva.

Vasario šešioliktosios rytą
Trispalvę vėliavą
Ir baltą Vyti
Pajusti plakančią širdim —
Neužpustytą.

Ir visą Vasario šešioliktosios
dieną
Giedoti Viešpačiui saulėtais
rimais —

Sudėti po Jo kryžiumi nelaistvės
kryžių sieną —
Varpų skambėjimas kad gautų
Pavasaražančiais arimais.

1980

Vėjas

Stūgauja vėjas laukinis
Ažuolų nuogume,
Pušies viršūnėje rauda
Ir bėga paklaikęs
Smėlėta žeme,
Kur tavo pėda vakarykštė
Lietaus nuplauta,
Kur tavo gyvenimais krykštė —
Balutės vandens.

Kaip ašarai veidą nuplovus —
Kažko netekai,
Kažinkas nubėgo į tolius,
Lyg tu man sakai —
O, kaip tokį vėją priglausai
Laukinius plaukais? —
O būta žydėjimo gausiai
Ir saulų bėgiojimo
Krykščiant
Zieduotais takais.

Lyg priglaudai pėdą kiekvieną —
O kur jos?
Kur tu?
Tik vėjas,
Ir vėjas,
Šiandieną —
Ir nuplėšia stogą
Nuo tavo
Saulėtų rytų.

Šauksmas

Tiems, kurie mūs žemei
Laisvę sugrąžino,
Slama visos pušys
Tėviškės pušynų.

Tiems, kurie negrįžo,
Žemėn apsklojo —
Caudžia plačios girios,
Pilkalniai ir gojai...

Tiems, kurie užaugo,
Vargo nežinojo —
Vargo brolių šauksmas
Prie namų sustojo

Ir pasakė — ruoškis!
Turim gint tėvynę —
Kaip dar niekur niekas
Iki šiol negynė...

Ne žirgelis ristas,
Ir ne plieno kardas,
Ir nepabaltotas,
Ir ne žemę spardo —

Šaukiasi kiekvieno
Vargana tėvynė —
Kaip dar niekas niekur
Iki šiol negynė.

1980

Sniegas

Baltumėlis,
Lengvomėlis! —
Lyg iš pūko. —
Neatsikirsi
Nei kur žemė,
Nei kur smėlis
Balto rūko
Baltą skarą
Apsigobę
Susisuko.

Neatsikirsi,
Nei kur takas,
Nei kur laukas —
Viskas sukasi
Ir siautėja,
Ir plauko.

Neatsikirsi,
Nei kur būta —
Kur nebūta —
Pasislėpę
Ir azalia
Ir ruita.

Gal sumigo
Visos laimos,
Visos fėjos, —
Net prisiūdo
Voverytės,
Kaip šokėjos.

Zalio eglio
Viršūnėlės
Susiūbavo,
Palingavo,
Pasigavo
Zvaigždę baltą
Zvaigždę savo.

Džukė mergina ir vilnietis vyras, apsirengę tautiniais drabužiais. Iš dail. Tamošaitių leidinio "Lithuanian National Costume"

Algirdas Landsbergis, MUZIKA IŽENGNIANT Į NEREGETUS MIES-TUS. Novelės. Išleido "Ateitis" (17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075). Literatūros serija nr. 17. Spausdino "Lietuvių Enciklopedijos" spaustuė. Aplankas — Nijolės Palubinskienės. 1979 m., 127 psl. Kaina — \$6.

Pierre Charette, MES DIX ANNE-ES D'EXIL A CUBA. Editions internationales Alain Stanke Ltée. Montreal 1979, p. 249. Tai pergyvenimai Kvebeko laisvės kovotojo ir teroris-

to, pabėgusio Kubon ir po 10 metų grįžusio į tėvynę. Knygos leidėjas — lietuvių Stankės-Stankėvičiaus vadovaujama leidykla.

MŪSŲ SPARNAI Lietuvių evangelikų reformatų žurnalas. 1979 m. gruodis, 47 nr. Leidėjas — Lietuvos Evangelikų Reformatų Kolegija. Redaktorius — Jokūbas Kregždė, redakcinė komisija — Petras Bružas, Eugenijus Gerulis, kun. Stasys Neimanas, Jonas Palšis, Arvydas Ramonis. Administratorius — Jonas Palšis, 5718 So. Richmond St., Chicago, Ill. 60629, USA.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LIETUVIŲ FRONTO BICIULIŲ Niujorko sambūris ir "Darbininko" redakcija sausio 13 d. mažojoje Kultūros židinio salėje penktųjų mirties metinių proga surengė akademinį prof. Juozo Brazaičio prisiminimą. Iš tikrųjų ši sukaktis buvo 1979 m. lapkričio 28 d. Velionis pasižymėjo kaip talentingas pedagogas universitete, žurnalistas ir valstybininkas, vadovavęs laikinajai Lietuvos vyriausybei sovietų — vokiečių karo pradžioje. Paskaitą skaitė V. Vaitiekūnas, su J. Brazaičiu mokėsis Marijampolės gimnazijoje, dalyvavęs visuomeninėje bei politinėje veikloje. J. Brazaičio raštų ištraukoms P. Jurkus pasirinko Vaižgantui skirtą nekrologą, paskelbtą "Naujojoje Romuvoje". Užbaigai buvo parodytas kun. J. Kezlo, SJ, pagimintis garsinis filmas, iš kurio velionis gyvu žodžiu prabilo į minėjimo dalyvius. Pavasarį skaitytojus pasiekė J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė. J. Brazaičio "Raštų" I tomas, apimantis jo studiją apie Vaižgantą bei kitus senesniosios lietuvių kartos rašytojus. Leidėjas — J. Laisvė Fondas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Ši knyga bus papuosta dail. A. Sutkuvienės viršeliu. Leidėjai ragina skaitytojus ją užsiprenumeruoti iki vasario pabaigos, atsiuntiant \$13. Rinkos kaina bus augštesnė

Vokiečiai demonstruoja Bonnos mieste 1979 m. gruodžio 7-10 dienomis, protestuodami prieš žmogaus teisių pažeidimus Lietuvoje ir kituose Sov. Sąjungos pavergtuose kraštuose. Užrašas ant palapinės: "Žmogaus teisės visoms žemės tautoms. Mes baduojame už žmogaus teises" Nuotr. A. Viluckio

Universitete apsilankius

Toronto universitetas turi specialų skyrių "Community Relations", kuris palaiko ryšius su visuomene, ypač su etninėmis grupėmis. Š. m. sausio 29 d. minėtasis skyrius Massey kolegijoje surengė spaudos konferenciją, kurioje dalyvavo daugelio etninių laikraščių atstovai ("T2" atstovavo V. Matulaitis ir kun. Pr. Gaida). Taip pat jona buvo pakviesti ir kairiųjų un-to departamentų vadovai. "T2" atstovus pasitiko minėtojo skyriaus vadovė estė Mari B. Ricker, kuri atkreipė dėmesį į antrą laidą katalogo, apimančio universiteto bibliotekoje turimus leidinius apie Baltijos valstybes. Ji paruošė latvė Ziplans, lietuvaitė Jurgulytė-Mockuvienė ir kiti. Kataloge matyti gana daug lietuviškų leidinių anglų ir lietuvių kalbomis. Tik-tai kažin ar mūsų studentai anais leidiniais naudojasi?

Susirinkusius spaudos atstovus pasveikino un-to rektorius J. Ham. M. B. Ricker painformavo apie savo skyriaus veiklą, pabrėždama glaudžius ryšius su etninėmis grupėmis. Šio skyriaus dėka rengiamos įvairios paskaitos etninių grupių temomis. Paskaitas gali lankyti ne tik studentai, bet ir plačioji visuomenė. Lankymas yra nemokamas.

Istorijos profesorius R. Harney, Ontario istorijos draugijos pirmininkas ir etninių bei imigracijos studijų direktorius, kalbėjo apie savo srities darbą ir istorinės medžiagos telkimą. Jis pabrėžė, kad nuo turimos doku-

mentacijos priklausys būsima etninių grupių istorija. Dėlto esą svarbu jau dabar telkti atitinkamą medžiagą.

Informacinės tarnybos vadovė E. Wilson priminė, kad Toronto universitetas yra ir turistinė vieta, kurią lanko ekskursijos. Susidarius grupėi, duodamas atitinkamas vadovas, kuris išsita valandą aiškina bei rodo žinotinus dalykus.

Sios konferencijos proga buvo surengta įvairių leidinių paroda, dominanti etninių grupių atstovus. Pvz. buvo išstatytas suomių laikraštis, leistas 1932 m. Sudburyje, iliustruotas ir rašytas ranka. Jo vardas "Oras" (daigas).

Galimybėmis Toronto universitete, kur vengrai ir ukrainiečiai jau turi savo katedras ar skyrius, reikėtų susidomėti ir lietuviams, užmegzti glaudesnius ryšius su atitinkamom un-to įstaigom. Tai galėtų padaryti akademijų dr-ja, Lietuvių Tautodailės Institutas ir panašios mūsų organizacijos. Norintieji daugiau informacijų tesikreipia į Community Relations Office tel. 978-6564 (Mrs. Ricker) arba Information Services, 45 Willcocks St., Toronto, Ont. M5S 1C7. Tel. 978-2103.

Pajieškojimas

Albinas Ramanauskas ieško sesers Janinos Ramanauskaitės-Jocienės, kilusios iš Moliniskių kaimo, Lankeliskų valsčiaus. Prašome ją atsiliepti arba žinančius apie ją pranešti: A. Ramanauskas, 320 Caroline St. S., Hamilton, Ont., L8P 3M1, Canada.

Daugiakultūrė Kanada

Š. m. sausio 19 d. Toronto ukrainiečių federacijos salėje įvyko Kanados patariamiosios daugiakultūros tarybos Ontario srities posėdis. Pietų proga buvo pakviesta daugiau svečių iš įvairių etninių grupių. Kanados daugiakultūrių reikalų, pramogų ir sporto ministeris Steven Eugene Paproski pasakė programinę kalbą, kurios mintis čia pateikiame.

Dabartinė valdžia pripažįsta, kad etnokultūrinis įvairumas yra ryškus visoje Kanadoje. Tai įgalina kiekvieną individą būti kanadiečiu. Užtikrinama, kad nė viena kanadiečių grupė negali turėti didesnių teisių prieš kitas. Visos etninės grupės, kurios prisideda prie Kanados kultūrinės mozaikos, neatsizvelgiant į jų dydį, turi gauti moralinę ir materialinę valdžios paramą proporcingai jų norui išlikti.

Konservatorių partija pripažįsta daugiakultūriškumo realumą Kanados visuomenėje ir kviečia visus etninės kilmės kanadiečius dalyvauti valdžios nutarimuose, kurie juos liestų. Dabartinėje konservatorių valdžioje esą penki etninės kilmės (neanglų ir neprancūzų) ministrai.

Reikalingas daugiakultūrių reikalų institutas, kuris užtikrintų Kanados daugiakultūriš-

kumo tyrinėjimus ir informaciją. Tai būtų padaryta sekančio parlamento sesijoje.

Daugiakultūriškumas neturi reikšties tik etninės spaudos puslapiuose — ji turi pajusti visi Kanados gyventojai kaip kultūrinį lobį.

Si valdžia stengiasi užtikrinti paramą etninėms grupėms, kad jos galėtų vesti reikšmingą dialogą su Kanados valdžia, kad etninių grupių atstovai galėtų diskutuoti rūpimais reikalais su ministerių komitetu, kuriam pirmininkautų daugiakultūrių reikalų ministeris. Daugiakultūrių reikalų ministeris numato sudaryti etninių mažumų sekretariatą. Iš seniau egzistuoją patariamoji daugiakultūri taryba iš 100 skirtų narių, kurie atstovauja visos Kanados įvairumui. Ji jau išleido "Cultures Canada" žiniaraštį, kuris tarpininkauja tarp tarybos, Kanados gyventojų ir vyriausybės.

Si vyriausybė siekia, kad visi valdžios departamentai pripažintų daugiakultūriškumą ir dvikalbiškumą praktiniame gyvenime. V. M.

... opozicija prieš politinę priepaaidą, idėjinį terorą, dvasios išprievartavimą yra visai sveikintinas reiškinys. Nes tai parodo, kad tauta moraliskai dar yra sveika, kad jos pozityvios jėgos dar nepalaužtos ... J. ERETAS

Aukos Tautos Fondui

Hamiltono apylinkės 1979 m. piniginių vajuos aukotojų sąrašas

\$293,25: KLB Hamiltono apylinkės valdybos Vasario 16 minėjimo likutis.

\$200: DLK Algirdo šaulių kuopos valdyba, Hamiltono Lietuvių Namų akcinė bendrovė.

\$150: Hamiltono Lietuvių Koope-ratyvas "Talka".

\$100: KLB Hamiltono apylinkės valdyba.

\$75: Hamiltono Lietuvių Medžio-tojų-Zūklautojų klubas Giedraitis.

\$60: An. Povilauskas

\$55: F. Rimkus.

\$50: Al. Judd, Pr. Sakalas, J. Steiblys, A. Patamsis, P. Breichmanas.

\$45: V. Leparskas, J. Asmenavičius, J. G. Skaistys.

\$40: Ot. Stasiulis, Gr. Jasevičius, V. Januška.

\$35: L. Skripkutė, J. Deksnys, P. Kanopa, A. Obcarkis, G. Martišius, Z. Pulianauskas, V. Morkūnas.

\$30: E. Lengnikas, Juozas Stonkus, J. Naujokas, B. Grajauskas, K. Mileris, A. Liaukus, V. Agurkis.

\$25: prel. dr. J. Tadauskas, B. Milašius, Pr. Kežemėkas, J. Liaugminas, J. Bajoraitis, K. Gudinskas, P. Pleinys, S. Senkus, K. Deksnys, St. Pilipavičius, Hamiltono Lietuvių

Pensininkų Klubas "Rambynas".

\$24: P. Latauskas, J. Mažulaitis.

\$20: J. Pyragius, A. Kamaitis, B. Steponavičius, A. Mingėla, J. Dubinskas, dr. O. Valaitis, P. Bosas, M. Lazdūtis, M. Juodis, V. Narkevičius, M. Pikė, J. Lekutis, J. Pleinys, A. Gedrimas, S. Burdinavičius, J. Juozaitis, J. Bubnys, V. Kybartas, Kostas Meškauskas, P. Masy, P. Ročys, J. Tarvydas, P. Vaitonis, S. Rakšys, B. Venslovas, J. Gimbutis, A. Garkūnas, A. Jankūnas.

\$15: P. Lukošius, Z. Vainauskienė, S. Kalvaitienė, S. Kačinskas, J. Leščius, L. Borusas, P. Žulys, P. Gužas, E. Kronas, V. Perkauskas, V. Saulis, J. Tolys, E. Apanavičius, M. Repečka, H. Kairys.

\$10: P. Enskaitis, B. Pakalniškis, J. Svilas, J. Mačiukas, KLB Moterų Draugijos Hamiltono skyrius, J. Raguckas, A. Kybartas, dr. A. Gailius, A. Silinskis, V. Sakas, O. Kudžmėnė, F. Krivinskis, J. Miltenis, "Moshead Hotel", V. Kėžnaitis, J. Staras, L. Bacevičius, A. Lukas, A. Sukaitis, J. Astas, A. Stasevičius, G. Melnykas, J. Romikaitis, K. Kvedaras, J. Bučinskis, J. Sadauskas, F. Grigalius, P. Labuckas, L. Gutauskas, L. Ulbinas, F. Ankus, A. Juozapavičius, J. Stankus, I. Varnas, G. Paukštys, J. Adomauskas, J. Develkis, J. Stanaitis, J. Gimžauskas, A. Keliačius, S. Raupėnas, A. Muliuolis, M. Jonikas, J. Kristolaitis, V. Benušis, A. Verbickas, Z. Didžbalis, A. Jankauskas, P. Siūlys, F. Urbaitis, J. Vitenė, J. Kriaučiūnas, A. Erštikaitis, R. Bulovas, A. Petkevičius, V. Motiejūnas, Ribys, J. Dervaitis (St. Catharines).

\$6: J. Vengris, J. Sešgelis, J. Samušis.

\$5: Z. Čekauskas, A. Paulius, S. Bakšys, H. Rimkevičius, J. Saunorienė, J. Zukauskas, T. Sakalauskas, K. Mikšys, O. Mikšytė, D. Kriaučiūnas, V. Kezys, J. Kažukauskas, J. Klypas, J. Baran, E. Dirsienė, S. Bakaitis, K. Simaitis, C. Šarūnienė, P. Babinas, P. Zabarauskas, G. Vindašienė, K. Urbanavičius, J. Povilauskas, M. Šniuolis, F. Pajarskas, A. Budininkas, K. Milaševičius, B. Paulius, P. Zubas, S. Urbanavičius, E. Galinis, V. Adamonis, J. Visockis, J. Mikšys, V. Miškinis, A. Grybas, M. Stasevičius, M. Gudinskas, A. Silgalis, K. Rulys, S. Žvirblis, J. Vaina, S. Karalėnas, A. Mikalauskas, A. Vizgirda, K. Baronas, P. Rimkus, J. Stanius, A. Dudonis, J. Merkevičius, V. Apanavičius, P. Volungė, J. Zemaitis, P. Kareckas, B. Orvidas, D. Slavinskis, I. Vegis, P. Girnius, A. Vineris, P. Navickas, V. Kvedaras, P. Seirys, A. Prialgauskas, S. Dalius, K. Jurgelis, K. Bungarda, Dalia Jonikas, A. Navickienė, F. Ciparis, P. Lukošius, S. Bikinas, T. Falkauskas, L. Koperskis, K. Giedraitienė, S. Jankauskas, V. Svilas, Ed. Simon.

\$4: F. Vizbaras, J. Simaitis, P. Armonas.

\$3: J. Rudaitis, K. Čeliauskas, V. Rusinavičius, A. Godelis, A. Sarpalius, R. Petrauskas, A. Pusdešris, P. Rakauskas.

\$2: G. Palmer, V. Stabingis, J. Kurienė, C. Choromanskis, J. Sakalauskas, A. Gurgždys, V. Bagdonas, L. Klevas, J. Kažemėkas, M. Petkevičienė, L. Meškauskas, D. Kochanka, K. Blažaitis, M. Trumpickas, J. Banevičius, P. Kovelis, V. Bartininkas, A. Bilda, Seirienė, S. Elvikis.

Nuoširdi padėka visiems, parėmusiems mūsų laisvės kovą, taip pat piniginių vajuos rinkėjams — L. Borusui, St. Senkui, H. Rimkevičiui ir visiems atstovybės nariams.

A. Patamsis

Tautos Fondo Hamiltono apylinkės atstovybės pirmininkas

SAŽININGUMAS ATSAKINGUMAS LAISVĖ - DRAUGE VISIEMS

Šešis mėnesius pažangiųjų konservatorių partija valdė šį kraštą ATSAKINGAI ir SAŽININGAI. Tačiau reikia daugiau nei šešių mėnesių atitaisyti vienuolikos metų klaidom ir įgyvendinti ilgalaikę programą. Pažangieji konservatoriai nori tęsti savo darbą VISIEM KANADIEČIAM.

Joe Clark tiki į šalį su ateitimi mūsų vaikams, šalį, laisvą nuo liberalų — NDP skolų ir neužtarnautos socialinės labdaros.

Joe Clark tiki į šalį, kuri atlygina SAŽININGĄ DARBĄ. Jo biudžetas pripažįsta reikšmę sutuoktinio, kuris dirba šeimos versle. Biudžete palūkanos buvo sumažintos paskolomis smuikiams verslams. Buvo įvestos nuosavybės mokesčių nuolaidos pagelbėti namų savininkams. Šios antiinfliacinės programos šiandieną jau būtų įgyvendintos, jeigu ne Trudeau ir Broadbent. Pažangieji konservatoriai parodė, kad trumpalaikės augštesnės energijos kainos kontroliuotos Kanados energijos kainas ateityje. Kasdien

vis daugiau patiriame, kad tarptautinė rinka patvirtina, jog pažangiųjų konservatorių Kanados energijos planas yra pats SAUGIAUSIAS kelias aprūpinti energijos ištekliais visus kanadiečius ateityje.

Pažangiųjų konservatorių ĮSIPAREIGOJIMAS LAISVEI buvo greitas ir atsakingas. Kanados vyriausybė boikotuos olimpiadą, jeigu sovietinė kariuomenė nebus atitraukta iš Afganistano iki vasario 20 dienos. Mūsų išlaidos krašto gynybai buvo padidintos, VYKDANT ĮSIPAREIGOJIMUS Š. ATLANTO SĄJUNGAI. Clarko vyriausybė nutraukė pagalbą agresorių kraštams. Mes esame tvirtai pasiryžę drauge su savo sąjungininkais priešintis globalinei sovietų agresijai.

Tik per šešis mėnesius pažangieji konservatoriai nutiesė pamatus gerai, TVIRTAI ATEICIAI.

Darbas buvo tik pradėtas — leiskite jį tęsti.

Vasario 18 balsuokite PROGRESSIVE CONSERVATIVE

Lenkiškas Vilniaus vakaras

STEPAS VARANKA

Lenkų laikraštis Toronto "Głos Polski" 1980. I. 10 plačiai aprašė Toronto lenkų bendruomenės surengtą "Vilniaus vakarą". Jį surengė Rytų Žemių Sąjungos Toronto skyrius. Sąjungos skyriai yra, kur tik gyvena didesni lenkų telkiniai. Lenkų Rytų Žemių Sąjunga leidžia specialų nemažo formato biuletenį "Kresowiak". Pagrindinis jo tikslas — priminti ir įrodinėti, kad rytų žemės, ypač Vilnius ir Lvovas, ateityje grįš Lenkijos valstybei. Minimo leidinio politiką remia egzilinė Londono lenkų vyriausybė.

Toronto lenkų suruoštas "Vilniaus vakaras" įvyko 1979. XII. 2, pasibaigus lenkų kultūros savaitėi. Minėjimas buvo sujungtas su Vilniaus universiteto 400 metų sukaktimi. Jis buvo surengtas organizacijos Stowarzyszenie Polskich Kombatantow namuose. Dalyvavo žymūs lenkų dvasiškiai, emigracinės vyriausybės atstovai prel. F. J. Pluta, Kanados kombatantų veteranų ir lenkų kongreso pirm. M. Szczecinski, centrinio veteranų komiteto pirm. S. Falkowski, Toronto KPK atstovas Szeżesny Waldemar Zawadzki (jis aprašo laikraštyje "Głos Polski" savo atsiminimus iš tų laikų, kai buvo Lietuvoje internuotas

kaipo kariškis), Tautos Fondo Toronto skyriaus atstovas Z. Ciera, moterų federacijos pirm. W. Zalutynska, II lenkų korpuso (Anderso armijos) veteranų atstovai P. Pyzik, Armija Krajowa (pogrindžio armijos) skyriaus pirm. Sas-Korczynski, laikraščio "Związkowiec" red. S. Słodkowski ir kt.

Vakara rengėjų vardu pradėjo A. Budrewicz, Rytų Žemių S-gos Toronto skyriaus pirm. Jis savo kalboje pabrėžė Vilniaus ir jo universiteto reikšmę lenkų mokslui bei kultūrai. Tas kultūros židinys užgeso, kai tie žemės plotai buvo "atplėsti nuo motiniško krašto." Tų žemių troškimas tebesą gyvas širdyse tų žmonių, kurie buvo surišti su Vilniaus universitetu, Vilniumi ir lenkų kultūra. Išblaškytus po platus pasaulį lenkus esą jungia tų žemių meilė.

Vilniaus ir universiteto charakteristiką pateikė savo paskaitoje Jadwiga Jurkszus-Tomaszewska, Vilniaus universiteto absolventė, žinoma autorė, literatė.

Meninę programą atliko žinoma dainininkė Maria Dymek. Ji sugiedojo studentų himną "Gaudamus igitur" ir ariją iš operos "Halka". Jai akompanavo G. Placewicz. Zuzana Senderec-ka deklamavo Sofijos Bogdanowiczowos eilėraštį "Ziemia mi-

losci" (Meilės žemė), "Wilno w obłokach (Vilniaus debesyse) ir Ref-Reno — F. Konarskio "Usmiech Wilna" (Vilniaus šypseną). Renatka Kasprzyk, 12 metų amžiaus, pianinu paskambino Chopino nokturną, valsa ir Paderevskio menuetą.

Buvo rodomos skaidrės iš Vilniaus, apie kurias paaikškinimus teikė S. W. Zawadzski, Rytų Žemių S-gos Toronto skyriaus sekretorius.

Pabaigai žodį tarė H. Wellik, dekodamas rengėjams už lenkų kultūros savaitę. Po jo žodį tarė S. Wcislo iš Krokuvos, kuris gerai Vilnių pažino ir maršalo Pilsudskio "mielam miestui" šiltų žodžių nesigailėjo.

Kad šiandieną sovietų pavergtos valstybės turi vieną bendrą priešą, tai tiesa. Nugalėjus jį bendrom jėgom, kairios valstybės atgaus laisvę ir nepriklausomybę. Labai abejoju ar visos atgaus tai, ko trokštama. Išeivijos lenkai laikosi 1939 m. politikos ir prieškarinės konstitucijos. Jie nepripažįsta 1945. VI. 25 Jaltos nutarimų. Visur aiškiai pabrėžia, kad Vilnius ir Lvovas yra neatskiriamos Lenkijos dalys. Abejoju ar su lenkais "laimėti galima ir taikiai būdu". Be to, lietuviai iš lenkų nieko nenori laimėti — nori tik gauti tai, kas jiems istoriškai ir teisiškai priklauso.

Lietuvos Vietinės Rinktinės 313 batalijonas po kautynių su lenkų partizanais Ašmenoje 1944 m. balandžio mėnesį. Žuvusieji suguldyti kapinėse. Jie visi be batų — juos nuėmė lenkų partizanai

Vasario 18 balsuokite už ANDREW WITER pažangiųjų konservatorių kandidatą Parkdale - High Park apylinkėje

— 33-jų metų amžiaus ukrainietis profesionalas

— gerai pažįsta mūsų bendruomenių poreikius ir dėlto gerai atstovaus mums parlamente

— jis mano, kad olimpinį žaidynių Maskvoje boikotas reikalingas ir kad Kanados vyriausybė turi stipriai dalyvauti laisvojo pasaulio pasipriešinime komunistų agresijoms

— sieks įgyvendinti daugiakultūriškumo principus kaip konservatorių valdžios narys

WITER, Andrew

X

Kanadiečiai demonstruoja prieš Sovietų Sąjungos vykdomą tautų pavergimą š.m. vasario 9 d. prie Toronto miesto rotušės. Nuotraukoje matyti Lietuvos Vytis ir vėliava

Nuotr. J. Miltenio

Su laisvės šūkiu Vilniuje

Andžio Akstino pareiškimai amerikiečių laikraščiu

Amerikiečių laikraštis "Boston Herald American" 1980. I. 13 išspausdino reportažą "Lithuanian boxer fighting his way to Moscow", kuriame aprašo Andžio Akstino viešnagę Vilniuje 1977 m. Esą jo seneliai yra gimę Lietuvoje, tad ir jis norėjęs aplankyti tą šalį. Kaip boksininkas, pasižymėjęs šiame sporte Assumption kolegijoje, norėjo susipažinti su sportu ir Lietuvoje. Nuvykęs į Vilnių, nerado artimųjų savo giminių — jie buvo kažkur dingę, nes priešinę rusams. Aplankęs vieną šeimą, kurioje buvo du vaikai — vienas 14 metų, kitas — 5. Pastarasis buvęs nuvestas pas kaimyną, kad negirdėtų ką amerikietis pasakoją, nes vėliau pasako mokytojai, ir visa šeima turi nukentėti.

A. Akstinas vieną dieną nuėjęs į Vilniaus universitetą ir ten žaidęs futbolą su lietuviais, pasakojęs jiems apie Ameriką, kalbos laisvę, galimybę viešai kritikuoti valdžią. To vietiniai studentai negalėję suprasti. Sekančią dieną jis vėl nuėjęs į universitetą, apsirėngęs lietuviškų spalvų marškiniais — raudona, geltona, žalia (turėtų būti — geltona, žalia, raudona, Red.). Be to, ant marškininių buvo įrašas "Laisvė Lietuvai". Taip apsirėngęs Akstinas vaikščiojęs po Vilniaus universitetą ir dalinęs studentams lapelius "Atsimink Kalantą!"

Apie amerikietį tuojau susispietė būrys studentų ir sekė paskui jį. Netrukus atsirado ir milicijos pareigūnai, kurie nusivedė Akstiną į rektoratą ir apklausinėjo. Po to jį nuvežė į viešbutį kaip suimtąjį ir įsėkė niekur neišvesti. Akstinas betgi, apsirėngęs tais pačiais marškiniais, vėl išėjo į gatvę, kur buvo sučiuptas milicijos. Šį sykį jam buvo duota 30 minučių laiko susidėti lagaminą bei pasiruošti kelionei į Vilniaus aerodromą. Iš čia jis buvo nuskraidintas į Maskvą, kur laukė trys milicininkai. Jie nuvežė jį į labai nuošalų baraką (Akstinas manė, kad ten jį sušaudys) ir pradėjo tardyti, klausinėdami pavardžių asmenų, dalyvavusių jo "revoliucijoje". Sužinoję, kad tai jo vieno darbas, milicininkai nugabeno jį į aerodromą, įsodino į Frankfurtą (Vokietijoje) skrendantį lėktuvą ir pareiškė, kad jam niekad nebus leista atvykti nei į Sov. Sąjungą, nei į Lietuvą.

Po dviejų savaičių tais pačiais metais Vilniuje įvyko futbolo rungtynės tarp rusų ir lietuvių komandų. Jaunimas pradėjo mityti butelius ir rusus, ir šie pasitraukė iš aikštės. Penkiolikos tūkstančių minia pakilo ir pasileido žygiuoti gatvėmis, šaukdama "Kacapai".

Vėliau Akstinas sužinojęs iš savo draugų, kad jo lankymasis Vilniuje sukurstęs studentus

prieš rusus. Jis dabar norėtų ir vėl aplankyti savo draugus Vilniuje, parodyti savo solidarumą. "Ir po 35-rių metų žmonės ten priešinasi rusams visais galimais būdais. Jų ryžtas nė kiek nesumenkėjo. Ir aš norėčiau parodyti, kad taip pat nepasiduodu. Aš turiu ten sugrįžti ir sugrįžiu" — pareiškė Akstinas laikraščio atstovui Tom Horganui.

Bet kokių būdų? Juk Sov. Sąjunga jo neišleis. Akstinas tikisi patekti į JAV boksininku eiles ir tuo būdu nuvykti Maskvon, žinoma, jei iš viso amerikiečiai dalyvaus olimpiadoje. Dėlto Akstinas treniruojsi Broktoke. Iš profesijos jis yra draudos bendrovės tarnautojas, 29 m. amžiaus.

Bent šiuo metu neatrodo, kad jo planai išsipildys. M.

Iš prekybinio sovietų laivo "A. Serafimovičiaus" Vankuvero uoste pabėgo valytoja Y. Terechova ir krovinius tvarkęs pareigūnas A. Rijaguzovas. Imigracijos min. R. Atkey jiems davė laikiną leidimą pasilikti Kanadoje, kol bus suteiktos oficialios ateivių teisės. Vėliau paaiškėjo, kad šis pabėgimas nebuvo vien politinio pobūdžio, nes taip pat yra susietas su abiejų bėglių meile. Jie du nori susituokti, nors A. Rijaguzovas Sovietų Sąjungoje yra palikęs žmoną ir dukrą.

Keičiasi galvosena

Šeimos gyvenime kartais lūžta ir geriausi patriotai

ALEKSANDRA VAISIŪNIENĖ

Metai bėga, keisdami mūsų gyvenimą. Seniau nevienas tautietis, kol jo vaikai maži buvo, pasireiškėdavo visur kaip didelis patriotas, savo nuskriaustos tėvynės gynėjas, veiklus visuomenės veikėjas. Šiandieną jo nebeatome savųjų tarpe ir nebegirdime jo balso. Kodėl? Todėl, kad pasikeitė jo šeimyninė padėtis.

Šeimos galva nenumatė kokią didelę žalą padarys jam užaugę vaikai, neišmokę savo tėvų kalbos. Iš pradžių tėvai džiaugėsi, kad jų vaikas gabus, greitai išmoko svetimą kalbą. Vėliau pastebėjo, kad jų vaikas namie kalba pusiau sava, pusiau svetima kalba. Juo toliau, juo blogiau darėsi: vaikas tolimesnėse studijose visai mažai tekalbėjo lietuviškai ir pagaliau visai pamiršo tėvų kalbą. Be to, atsirado svetimi mokslo draugai, svetima draugystė. Toks jaunuolis pradėjo vengti bendrų mūsų tautiečių pobūvių, nepakankamas kalbos mokėjimas varžė įsigilinti į mūsų kūrybines vertybes, nes nemokėjo skaityti. Tėvai vis turėjo viltį, kad galų gale įvyks pasikeitimas ir gerąją pusę. Tiesa, pasikeitimas įvyko, bet į blogąją pusę — jų sūnus ar duktė sukūrė mišrią šeimą.

Tėvams teko pergyventi bent dvi rėkšias savo vaikų gyvenime pasikeitimo stadijas. Pirmoje stadijoje pastebėjo vaiko nemokėjimą tėvų kalbos, o antroje — pradėjo ginti savo vaikų lietuviškumą. Šeimos gyvenimas skilo: pusiau: turi toleruoti ant-
rają savo sūnaus pusę ir prieš savo norą dalintis viskuo su svetima šeima. Čia ir įvyko mūsų tėvų tragedija.

Toks tėvas bendruomenės veikloje prarado drąsą kalbėti taip, kaip jis kalbėdavo anksčiau, daug kur turi laviruoti, vietomis teisinti ir švelninti susidariusią nepalankią padėtį. Jis bijo kritikos, nes draugai gali priekaištauti. Tokie tėvai, kaip gyvenimo patirtis rodo, pradeda trauktis iš bendruomenės veiklos, užsidaro savo šeimoje ir siaurame draugų rate. Taip liko tėvo galvosena suvaržyta, paralyžuota. Nenoromis pradeda išbrauti svetima, visai priešinga jo galvojei nenuoširdi linkmė. Jo namuose renkasi mišrių tautybių draugai, kurių įtakoje ėmė formuotis naujas gyvenimo būdas. Mūsų tėvų toks gyvenimas išstūmė iš įprastinių vėžių ir pakeitė gyvenimo kryptį.

Mums tenka daug skaityti visokių pateisinių savo vaikų. Sako: nors jo vaikas nemoka gimtosios kalbos, bet galvoja lietuviškai. Bet tai tik priedanga, bandanti pateisinti tragišką savo šeimos padėtį. Mes puikiai žinome: jei nekalbame savo kalba, tai negalime ir galvoti lietuviškai, nes mums trūksta mūsų tautos šilumos, kuri yra mums prigimtas reiškinys. Gaila, bet šiandieną dar niekas negimė su dviguba meile širdyje ir jos nedalina dviem tautom.

Taip sparčiais žingsniais žengia mūsų gyvenimas į nutautimą, ypač mažose kolonijose — vis daugiau sukuriami mišrių šeimų. Mūsų tauta tiek priken-tėjo nuo svetimų priešų jungo, tiek mūsų brolių ir tėvų žuvo Sibiro sniegynuose už savo kalbos laisvės žodžio skleidimą, o šiandieną mes laisvėje niekieno nevaržomi savanoriškai viską prarandame.

Jauno mokytojo mirtis

Atsisveikinom su mokytoju a.a. Andriumi Supronu

1980 m. vasario 1 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje atsisveikinta su a. a. Andriumi Supronu. Netikėta ir staigi mirtis ištiko jį pačioje jaunystėje (gimė 1950. V. 24 Toronto).

Vaikystėje Andrius įsitraukė į lietuviškas organizacijas. Toronto "Vytyje" jis pradėjo pirmuosius krepšinio žingsnius, dažnai stebimas savo tėvo — sporto veterano Antano Suprono. Varžėsi Andrius ir kitose sporto šakose: irklavime, lengvojoje atletikoje. Lėdo ritulio komandoje, būdamas vartininku, tapo Toronto CYO lygos meisteriu.

Andrius buvo ir skautas, dalyvavo jūrų skautų veikloje. Gimnazijoje įkopė ir į ateitininkų būrelio valdybos eiles. Šv. Mykolo gimnazija Toronte buvo jo pirmoji vidurinė mokykla. Vėliau jis persikėlė į Kennebunkport, Maine. Trejus metus mokėsi šioje pranciškonų globojamoje gimnazijoje ir ją baigė 1969 m.

Augėtuosius mokslus Andrius pradėjo Čikagoje. 1974 m. jis baigė Guelpho universitetą Kanadoje humanitarinių mokslų bakaulauro laipsniu (B. A.). 1976 m. baigė Toronto mokytojų kolegiją pedagogikos bakaulauro laipsniu (B. Ed.).

Andrius mokytojavo Toronto katalikų mokyklose. Ruošėsi studijuoti nebylių kalbą, bet sutrukdė staigi mirtis.

Saltą vasario 1 d. rytą gausus būrys Andriaus draugų palydėjo jį į paskutinę poilsio vietą — Šv. Jono lietuvių kapines. Iš-

A. a. ANDRIUS SUPRONAS

kilmingų pamaldų metu Lietuvos Kankinių šventovėje jautrų atsisveikinimo žodį tarė kun. Aug. Simanavičius, OFM.

Nuleidžiant karstą, "Vyčio" pirm. J. Nešukaitis pareiškė užuojautą Andriaus Suprono motinai Filomenai, tėvui Antanui ir seseriai Taidai.

Laidotuvių dalyviai įnešė į Kanados Lietuvių Fondą stamboką sumą. Įnašas sudarytas Andriaus Suprono vardu. Išleis ramybėje! J. B.

* JAV VYSKUPŲ KONFERENCIJOS PIRM. ARKIV. JOHN R. QUINN pareiškė, kad jis didžiuojasi savo K. Bendrija dėl jos aiškaus pasisakymo kun. Hans Kuengo atveju. Tuos žodžius arkivyskupas specialiai panaudojo akistatai kun. Kueng žodžių, kad jis gėdijasis savo Bendrijos už tokį pasilgimą su juo.

"Paramos" kredito kooperatyvas

primena nariams, kad dabar yra pats laikas įdėti indėlius į R.R.S.P. (pensijų planą). R.R.S.P. indėliai, įdėti iki š. m. vasario 29 d., galioja 1979 metų pajamų mokesčių sumažinimui. "Parama" neima jokių mokesčių, įdedant ar išimant iš R.R.S.P. (pensijų plano).

Nuo š. m. kovo 1 dienos už R.R.S.P. (pensijų planą) "Parama" mokės 12% palūkanų už dieninį balansą.

Neturint tam planui pinigų, galima pasiskolinti "Paramoje" ir už paskolą mokėtus nuošimčius panaudoti kaip išlaidas mokesčiams sumažinti.

Naudokitės tuo planu "Paramoje". Tai dvigubas taupymo būdas:

- a. pinigų padėjimas ateičiai,
- b. sumažinimas mokėtinų pajamų mokesčių dabar.

Vedėjas

Padėka

A+A

KAROLIUI RUSINUI

staiga iškėliavus amžinybėn,

nuoširdžiai dėkojame kunigams — P. Ažubaliui, Pr. Gaidai ir J. Staškevičiui už maldas koplyčioje, atlaikytas šv. Mišias ir palydėjimą į kapines. Dėkojame kun. Pr. Gaidai už gražius atsisveikinimo žodžius šventovėje ir J. Karasiejui už tartą žodį kapinėse. Taip pat dėkojame sol. J. Sriubiškienei už jausmingą giedojimą šventovėje.

Nuosirdi padėka visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems už Velionies lankymą, dalyvavimą laidotu-vėse, už aukas šv. Mišioms, pareikštas užuojautas, atsiųstas gėles ir aukas "Tėviškės Žiburiams".

Jūsų visų nuosirdumas liks niekad neužmirštamam mūsų širdyse.

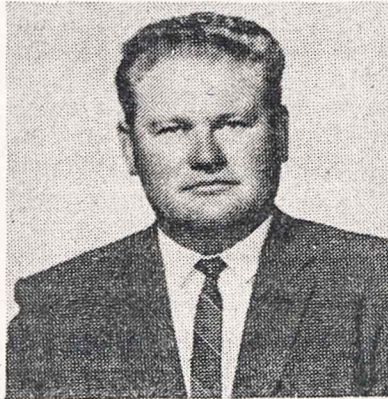
Aldona, Liuda ir Marius Rusinai

Jau suėjo vieneri metai, kai staigi mirtis atskyrė nuo mūsų mylimą vyrą ir tėvą

A+A

Zigmą Laurinavičių

1979 metų vasario 21 dieną.

Dievy, suteiki jam amžiną ramybę!

Šv. Mišios už Velionį bus atnašaujamos š.m. vasario 24, sekmadienį, 11 v.r., Lietuvos Kankinių šventovėje, Anapilyje, ir kitose šventovėse.

Prašome a.a. Zigmą prisiminti savo maldose.

Nuliūdę — žmona, sūnus, brolis, seserys ir kiti giminės

Mūsų bendro darbo ir bendrų idėjų kolegai, 1970-71 m.m. KLB Hamiltono apylinkės valdybos sekretoriui

A+A PRANUI LESEVIČIUI

užmigus Viešpaties ramybėje, nuosirdžiai pergyvename su jo žmona EUGENIJA bei artimaisiais skausmingą šio brangaus žmogaus netekimą —

K. Mileris
O. Stasiulis
M. Borusienė

J. Krištolaitis
L. Verbickaitė
K. Mikšys

MIELAM BROLIUI

A+A

KAZIUI SKREBIUI

Anglijoje mirus, jo šeimai, jo seseriai A. GAIDELIENEI su šeima, Lietuvoje broliui ir seseriai bei artimiesiems reiškiamame nuosirdžiai užuojautą —

A. B. Chamsitzis

VILHELMINAI SONDIENEI

mirus (Lietuvoje), jos sūnų VLADĄ SONDĄ su šeima, vaikaitį RIMVYDĄ SONDĄ su šeima ir artimuosius nuosirdžiai užjaučiu —

V. Kačergius

Montreal, Que.

A+A

broliui VALDŽIUI

Latvijoje mirus, mūsų mielai BIRUTEI DIRSIENEI, ERIKAI LUTMANIS ir jų šeimoms nuosirdžiausią užuojautą reiškia —

A. Augustinavičius
M. V. Miceika

M. B. Povilaičiai
A. K. Ratavičiai

O. J. Strodomskiai

A+A

EMILIJAI MATULEVIČIENEI

mirus, sūnui inž. V. MATULEVIČIUI, šeimai ir giminėms reiškia nuosirdžiai užuojautą —

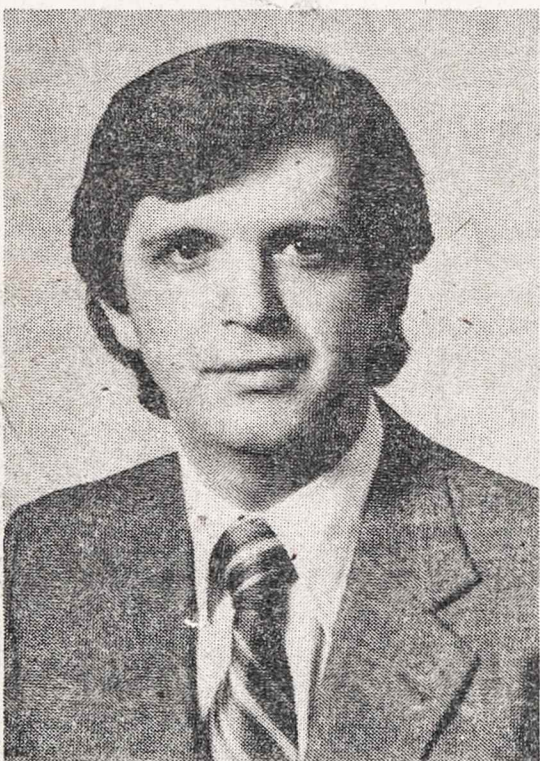
Korp! neo-Lithuania
Toronto skyriaus kolegos

RICHARD BORAKS

yra kilęs iš Rytų Europos

ir gerai supranta tų kraštų ateivių problemas.

Jis darbavosi kaip advokatas rinkiminėje Toronto Trinity apylinkė, kur gyvena daug etninių grupių. Dėlto jis pažįsta visų ateivių poreikius. Išstisęs penkerius metus jis rūpinosi Trinity apylinkės gyventojais. Tą darbą jis tęs ir Otavoje.

RICHARD BORAKS

yra 31 metų amžiaus advokatas, vedęs, kandidatuoja kaip pažangiųjų konservatorių atstovas į federacinį parlamentą š.m. vasario 18 dieną.

Studijavo Toronto universitete ir teisininkų mokykloje Osgoode Hall Law School.

Nuo 1975 m. dirbo kaip advokatas, atstovaudamas Trinity apylinkės ateiviams.

Daug laiko praleido, rūpindamasis išgauti ateiviams leidimus apsigyventi Kanadoje. Jis vyks Otavon su įsipareigojimu padidinti imigraciją, ypač iš Rytų Europos.

RIČARDAS REIKALINGAS JŪSŲ PAGALBOS
Vasario 18 balsuokite

Richard Boraks x

Platesnių informacijų teirautis pas Ričardą telefonu 536-3700

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

25.000 amerikiečių parašų, surinktų prie didžiųjų krautuvų ir kino teatrų Detroito bei jo apylinkėse. Tie susegti lapai sudarė 150 jardų ilgio juostą. Jie buvo įteikti min. pirm. J. Clarkui Peterboro miesto viešbutyje, Ontario provincijoje, kai jis juos atsisakė priimti rinkimiam vajui skirtoje salėje jo metu. J. Clarkas parašus priėmė ir už juos padėkojo visu kanadiečių vardu. Jų įteikimas buvo nufilmuotas ir parodytas Detroito televizijoje. Keleivinių autobusų bendrovė "Greyhound" visiems kanadiečiams pažadėjo specialius bilietus kelionei po JAV už \$99 — trečdali įprastinės kainos. Su tais bilietais galima bus keliauti ištisą mėnesį po JAV teritoriją nuo vasario 6 d. iki kovo 30 d. Klevelando radijo stotis WJW savo dėkingumą Kanadai nutarė pareikšti turistinių Ontario ir N. Skotijos valdinių skelbimų paskartojimu be jokio papildomo atlyginimo. Praktiškai tai reiškia \$4.000 dovaną. Stoties vadovas reiškia viltį, kad tie nemokami skelbimai minėtoms provincijoms parūpins daug turistų amerikiečių.

Dienraščio "The Toronto Sun" vyr. red. P. Worthingtonas vasario 5 d. laidoje palygino dvi Kanados ambasadas: Iranė 1979 m. ir Prahoje 1968 m. Jų laikysena buvo griežtai skirtinga krizės metu. Prasidėjus 1968 m. sovietų invazijai į Čekoslovakiją, Toronto dienraštis "The Telegram" tada P. Worthingtoną pasiuntė Prahon. Pasisamdęs taksį Vienoje, jis važinėjo Čekoslovakijos pasieniu, kol pagaliau surado sovietų kariuomenės neužimtą vietą perėjimo punktą ir buvo išleistas čekoslovakų sargybinių. Prahoje slapta informacija, atskleidžiančias tikrąjį invazijos veidą,

užsieniečiams žurnalistams teikė olimpinis čempionas E. Zatopekas, šachmatų didmeisteris L. Pachmanas, kovojantys už pasaulinį Sovietų Sąjungos pasmerkimą. Susisiekimas su Vakarų pasauliu buvo beveik visiškai nutrauktas. Vakariečiai žurnalistai kreipėsi į savąsias ambasadas, kur jiems buvo leista žinias perduoti ambasadų toliraščiais (teletype). Vienintelė išimtis buvo Kanados ambasada. Kai P. Worthingtonas paprašė jos paslaugų, buvo kreiptasi į Kanados užsienio reikalų ministeriją. Iš jos atėjo išakymas nepažeisti diplomatinį išpareigojimą ir nestatyti pavojų pačios ambasados. Nepadėjus net ir "Telegramos" leidėjo J. Bassetto kreipimasis į užsienio reikalų min. M. Sharpą. P. Worthingtonui pagalbos teko įieškoti Britanijos ir JAV ambasados. Jam ypač daug padėjo JAV ambasada, leidusi naudotis diplomatinio toliraščiu. P. Worthingtonas pastebi, kad tada prieš pusmetį valdžią buvo perėmusi min. pirm. P. E. Trudeau liberalų vyriausybė. Maždaug tiek pat laiko Kanadą buvo valdžiusi ir min. pirm. J. Clarko vyriausybė, kai amerikiečiai diplomatai pasiprašė pagalbos Teherano ambasadoje. Ji jiems buvo suteikta, nepaisant rizikos, kuri buvo nepalyginamai didesnė už leidimą pasinaudoti ambasados toliraščiu. Pasak P. Worthingtono, abiem atvejais Kanados ambasadoriai instrukcijas gavo iš dviejų skirtingų vyriausybių bei jų ministerijų pirmininkų. Jo rašinyje atsispindi dėkingumas JAV ambasadai Prahoje už kanadiečių žurnalistui suteiktą paramą. Dabar paslaugą amerikiečiams diplomatams padarė Kanados ambasada su min. pirm. J. Clarko sutikimu. Šį palyginimą išryškina P. Worthingtono rašinio antraštė "Dviejų ambasadų istorija".

Skautų veikla

• Vasario 16-tos iškilminga "Satrijos" ir "Rambyno" tuntu sueiga — vasario 3 d. Prisikėlimo par. salėje buvo gausi dalyviai ir idomi trumpa patriotinė programa. Išsiriaviusių su viešavimu skautų-čių akivaizdą įžodžio apeigos vadavo — jūr. skautams V. Keturakis, skautininkams B. Paliulytė. Į jūrų skautų — budžių eiles atėjo A. Stundžia, P. Petrauskas, E. Slapšys. Žalius skautininkų kaklaraiščius gavo jaunos draugininkės — D. Melnykaitė ir R. Pilipavičiūtė. Į vyr. vl. laipsnį pakeltas E. Punks. Visus atžymetuosius sveikino rajono vadovė s. L. Gvildienė ir susirinkusius kūrėjas-savonoris prot. A. Zubrys. Po sueigos tunti dalyvavo v. Mišios. Seselės ps. Ignės Marijošūtės paruoštas giesmės giedojų jaunimas ir kiti pamaldų dalyviai. Jos buvo labiau pagauančios ir susikaupimą skatinančios. Po Mišių kunigaikštienės Birutės dr-vės sesės visus vaizi- non kavute ir skanumynais.

• Jaun. skautų "Rūtos" dr-vės sueiga — vasario 27 d., 7 v.v., ev. liut. parapijos salėje.

• Prityrusių skautų Gedimino dr-vės sueiga — vasario 27 d., 7.30 v.v., Prisikėlimo salėje.

• Vasario 26 d., 7.30 v.v. — bendras "Satrijos" ir "Rambyno" tuntu vadijų posėdis Kaziuko mugės reikalui. Kaziuko mugę įprasta tvarka — kovo 2, sekmadienį, Prisikėlimo salėje.

• LSS vadovybės yra nutarta išleisti knygą "Mūsų skautybė". Rajonuose jau kuris laikas tam reikalui renkama medžiaga. Veikalas bus platus ir apims pastaruosius 30 tremties ir išėjimo metų. Veikalo leidimo komisijos posėdis įvyko vasario 9-10 d.d. Čikagoje. Jame dalyvavo v.s. Č. Senkevičius. Č. S.

• Susimastymo diena — vasario 21 d., 7 v.v., Gedimino menėje, Lietuvių Namuose.

ISKILIEJI SPORTININKAI

Annis Stukus — "Rugged Lithuanian", kaip sporto spauda mėgsta ji vadinti, Kanados sporte paliko giliai įmintas pėdas. Iškilus sportininkas, komandų vadovas (coach), organizatorius, radijo, spaudos, televizijos komentatorius ir pranešėjas. Jam pagerbti išteigta taurė, kuri kiekvienais metais įteikiama geriausia Kanados futbolo komandos vadovui. Šiais metais toji taurė atiteko Edmontono "Esquimaux" vadovui Hugh Campbell. Ją įteikė pats Annis Stukus.

"The Stukus Boys" — Annis, Frank ir Bill augo lietuvių Sv. Jono šventovės kaimynystėje — Gornvale gatvėje. Kanados futbolo istorijoje įrašytas įvykis, kai 1938 m. lapkričio 5 d. Toronto "Argonauts" po brolių "Stukus Boys" derinių įveikė Montrealį 58:13. Annis Stukus tais pačiais metais visoje lygoje iškovojo daugiausia taškų. Frank Stukus buvo 10-toje vietoje, Bill — vienuoliktoje.

Vitas Gerulaitis 1979 m. pasaulio geriausių teniso žaidėjų eilėje buvo ketvirtas. Jis taip pat buvo ketvirtas ir piniginiais laimėjimais: 1. Bjorn Borg — \$1,019,345, John Mc Enroe — \$701,340, Jimmy Connors — \$701,340, Vitas Gerulaitis \$424,515, Guillermo Vilas — \$374,195.

Robertas Yakobauskas ir jo partnerė Hoe Sue Park JAV-bių dailiojo čiuožimo pirmenybėse laimėjo VIII vietą. Dailiusis čiuožininkas JAV-se yra augstos klasės. Tai vertingas laimėjimas. Jie dalyvavo šokių varžybose.

Rūta Gerulitytė geriausių pasaulio tenisinių tarpų buvo 49-ta, JAV-bėse — 31-ma; A.S.

AUSROS ŽINIOS

Aušros vyrų krepšinio komanda laimėjo dvi rungtynes "Etobicoke Recreations League" pirmenybėse: sausio 29 prieš stiprią YMHA (žydų) komandą rezultatu 119:103. Pirmą puslaikį — 60:51. Sausio 31 d. laimėjo prieš stiprią estų komandą rezultatu 89:84. Pirmas puslaikis — 41:40. Aušros komandoje žaidė: S. Arlauskas, A. Abromavičius, V. Dementavičius, E. Norkus, K. Bartusevičius, R. Underys, R. Miečius, C. Dziubas.

Sekantį rungtynių tvarkaraštis: vasario 7 d., 7.30 v.v., Vincent Massey gimnazijoje Aušra — Drifters; vasario 12 d., 9 v.v., YMHA patalpose Aušra — YMHA; vasario 14 d., 7.30 v.v., Vincent Massey gimnazijoje Aušra — York; vasario 17 d. Prisikėlimo salėje vyrų draugiškos rungtynės prieš estus, K. S.

Vyrų šuoliuose į tolį vis labiau ima pasižymėti vilnietis A. Sabonis. Vilniaus meisto pirmenybėse jis nusoko 7 m 72 cm, Lietuvos taurės varžybose — 7 m 75 cm, tarptautinės lengvosios atletikos pirmenybėse Berlyne — 7 m 90 cm, pasiekdamas naują Lietuvos uždarytą patalpų rekordą. Šuolių varžybas Berlyne laimėjo R. Vokietijos sportininkas U. Lange su 8 m 9 cm rezultatu. A. Sabonis išsikovojo III vietą.

• FAKTAS, kad tremtis daugeli nublaskia ir nevaisingumą. Bet taip atsitinka beveik vien su mažai gabiais, kurie tik tirstos tautinės atmosferos dėka šiaip taip galėjo išsivystyti. Jei tokie, patekę svetur, ten nutyla, tai niekam iš to nuostolių nėra.

J. ERITAS

TRADE WINDS MOTEL
10300 Gulf Boulevard, Treasure Island
St. Petersburg, Florida 33706, USA
Tel. (813) 360-0490
Savininkė RŪTA KRAUČIONAITĖ,
Kanados lietuvaitė, kviečia tautiečius atsilankyti.
Motelis gražiai įrengtas, vėsinami kambariai ir butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas baseinas, vieta "barbecue", balto smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

AL GARBENS
REAL ESTATE LTD.
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepia, skambinkite 489-1543.

Alfonsas Garbenis jums sąžiningai patarnaus parduodant ar perkant nekilnojamą turtą, tvarkant mortgičių reikalus, įkainojant namus ir t.t.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.
NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS
UŽ PARDAVIMĄ.

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:	IMA:
12 % už 6 mėn. term. indėlius	13½ % už asm. paskolas
11½ % už 1 m. term. indėlius	13 % už mortgičius
10 % už 3 m. term. indėlius	15 % už perversio kreditą
12 % už pensijų ir namų planą	(line of credit)
11½ % speciali taup. sąsk.	
10 % už taupymo s-tas	
6 % už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 25 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta sutaupydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9
Tel. 533-5454

FLORIDA REAL ESTATE
Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apstatymai • Kondominijai • Nuomojimas
Angelė E. Karnienė
REALTOR • BROKER • NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Prityrę specialistai su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

STEPHAN'S FURS
406 Roncevalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncevalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Turime lietuviškų skilandžių, sūrų ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimiama telefonu • Nemokamas pristatymas •

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta
482 Roncevalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
Telefonas 531-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5
FILTOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

R. CHOLKAN & CO. LTD. REAL ESTATE
ISLINGTON - EGLINTON rajone puikus 6 kambarių vienaauštis; visai nauji kilimai, užbaigtas rūsys, 2 prausyklos, garažas su privačiu įvažiavimu; tuojau galima užimti. Turim dar keliolika namų tame pačiame rajone.
PRINCE EDWARD DR. - BLOOR, dviejų aukštų 6 kambarių atskiras namas, kvadratinio plano, užbaigtas rūsys, garažas su privačiu įvažiavimu.
BABY POINT rajone, 6 kambarių atskiras namas, moderni virtuvė, užbaigtas rūsys, kvadratinis planas, 2 prausyklos, dvigubas garažas, prašoma kaina \$89,900.
JANE - ANNETTE, 6 kambarių mūrinis namas; alyva šildomas; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kaina tik \$59,900; skubus pardavimas.
INDIAN ROAD - HIGH PARK, palikimas, 7 kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, 2 prausyklos, vandeniu-alyva šildomas; dvigubas garažas.
SCARLETT ROAD - LAMBTON SQUARE, 6 kambarių bendranamis (condominium) — "penthouse"; 2 prausyklos, centrinis vėsinimas-šildymas; didžiulis balkonai; vaizdas į golfo aikštyno pusę, puikus vaizdas.
SOUTH KINGSWAY, 6 kambariai bendranamyje (condominium), 2 prausyklos, plaukiojimo baseinas, pirtis ir t.t.; arti susisiekimo bei krautuvų.
NEMOKAMAS ĮKAINOJIMAS.
2336 Bloor Street West — Tel. 763-5555
PRANAS KERBERIS ANTANAS GINIOTIS
namų 239-5923 namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas
999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 17 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:		
Pirmadieniais 10 - 3	term. indėlius 6 mėn.	12 %	
Antradieniais 10 - 3	term. indėlius 1 metų	11½ %	
Trečiadieniais uždaryta	term. indėlius 2-3 metų	10 %	
Ketvirtadieniais 10 - 8	pensijų	12 %	
Penktadieniais 10 - 8	taupomąją s-tą	10 %	
Šeštadieniais 9 - 1	spec. taup. s-tą	11½ %	
Sekmodieniais 9.30 - 1	depozitų-čekių s-tą	6 %	
	DUODA PASKOLAS IŠ:		
	asmenines	13½ %	
	mortgičius	13 %	

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir piniginės perlaidos. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncevalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTVUVA (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus: A. Blūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechaniniai
* taisymai. * Sniegines ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Simons TELEVISION
Savininkas — V. SIMINKIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.
Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų televizijas
bei "stereo" aparatus. Turime lietuviškų plokštelių ir suvenyrų.

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn
prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen
gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

THE PORTRAIT GALLERY
Lietuvis fotografas Petras Žemaitis,
Specialistas portretų, vestuvinių ir vaikų nuotraukų. Įrėminimai
ADRESAS: 31 King Street, Weston, Ontario (Market Place)
Tel. 249-3177, po 6 valandos vakaro 248-9564

SPORTAS

SPORTAS VISUR

TORONTO SACHMATININKAI
LN Vytauto D. menės balkone gruodžio 16 d., įvyko simulas, kuriame mūsų žymusis P. Vaitonis žaidė vienas prieš 15 LN klubo narių (Abromaitis, Baranauskas, Basalykas, Gacionis, Gaurys, Genčius, Jurcevičius, Mačur, Kuzmickis, Sabaliauskas, Sakalinis Stalioraitis, Stuoopsis, Urbonas, Miniota). P. Vaitonis laimėjo simulantą santykiu 14:1. Po pusę taško laimėjo Sakalinis ir Stuoopsis, sužaidę partijas lygiomis. Šios žaidynės užtruko daugiau kaip 5 val. Nuo paties metu LN posėdžių kambaryje vyko Toronto miesto ir jo apylinkių šachmatininkų turnyro tęsinys, kuriame dalyvavo mūsų šachmatininkai — Galinaitis, Brakas, Ramanauskas ir Ramonis. Šios varžybos bus užbaigtos šiais metais.

SUKAKTUVINĖS ŽAIDYNĖS DRETROITE
Trisdešimtiosios S. Amerikos lietuvių krepšinio ir tinklinio žaidynės, rengiamos SALFASS, įvyks Detroito (pranešime nenurodyta data, Red.). Sausio 13 d. sudarytas organizacinis komitetas. Pasitarime dalyvavo ir SALFASS pirm. Pr. Berneckas. Komitetas pasiskirstė pareigomis: pirm. Liuda Rugienienė, registраторius Andrius Butkūnas, leidinio red. Irena Sventickaitė, salių nuomos, viešbučių informacijos ir trofėjų pareigūnė Rita Matveikaitė, lėšų telkėjas Vytautas Rugienius, išd. Juozas Orentas, linksma vakario rengėjai Alfonsas Kaspūtis ir Vytautas Petrulis, informacijos pareigūnai Jonas Urbonas ir Alfonsas Vėlavičius. Žaidynių pravedimu rūpinsis Edis Kaspūtis ir Linas Mikulionis.

OLIMPINĖ KRONIKA
Senovės graikų olimpiados buvo taikos, idealizmo ir moralinės jėgos simboliai. Jos buvo laikomos augštoje pagarboje ir išliko nepalietos per ilgus šimtmečius. Tokiais pačiais siekliais buvo akurtos ir modernių laikų olimpinės žaidynės. Tačiau vis dažniau ir plačiau šių laikų olimpiados panaudojamos kaip politinis ginklas, siekiant nieko bendro su sportu neturinčių laimėjimų. Artėjant Maskvos olimpiadai visas olimpinis sąjūdis vėl atsideri pavojuje. Maskvos olimpinės žaidynės bus galima pasiekti keliaujant tikrai grupėmis. Jokie nukrypimai nebus leidžiami. Keliaujantiems iš Kanados buvo pažadėtos ekskursinės kelionės: savaitė Maskvoje ir išvykos į žymesnius Sov. Sąjungos miestus. Vėliau, be jokių paaiškinimų, buvo atšaukta išvyka į Taliną, kur vyks buriavimo varžybos. 1979 m. lapkričio mėnesį staiga buvo atšauktos išvykos į Taškentą ir Samarkandą. Pasizūrėjus į žemėlapi viskas paaiškėjo — abu miestai yra maždaug 100 mylių nuo Afganistano sienos. Varžybų žiūrovams buvo pažadėti tik 4-5 bilietai, tačiau be pasirinkimų norimai sporto šakai. Daugelis ste-

bėtojų gyre olimpinis pastatus ir įrengimus, tačiau vakariečiams išvykos į Maskvos olimpinės žaidynės daugeliu atveju gali tapti nemažu nusivylimu.

Žiemos olimpinės žaidynės pradėtos Lake Placid, N.Y., — vasario 13. Si vietovė yra apie 100 mylių nuo Montrealio ir 70 — nuo Cornwall. Vos 3.000 gyventojų miestelis turėjo įvairių sunkumų, tačiau viską pavyko sėkmingai išlyginti, išskyrus sniego stoką. Pažymėtina, kad pirmosioms žaidynėms 1932 m. taip pat trūko sniego, kuris pasirodė tik prieš pat žaidynių atidarymą.

Lake Placid olimpinės žaidynės žada daug idomių ir augšto lygio varžybų. Ypač idomu bus sekti porines dailiojo čiuožimo varžybas. Dėl olimpinio aukso varžysis amerikiečiai Tai Babalonis — Randy Gardner ir Irina — Alexander Zaicev. Idomiu momentu žada naujausia sensacija Kanados šuolininkas su slidėmis Steve Collins. Penkiolikis metų olijbay indėnas paskutinėse rungtynėse Thunder Bay laimėjo pirmą vietą su šuoliais 110,5 ir 117 m. Kanados olimpinė ledo ritulio komanda neseniai įveikė čekus 6:3. Gal ir čia susilauksime staigmenos. Žiemos žaidynėse, nežiūrint kas atsitiks, dalyvaus apie 190 rusų sportininkų, kurių vadovos pareikšė, jog jie sporto su politika nemaišo. A. S.

SPORTAS LIETUVOJE

Sajungines "Darbo rezervų" draugijos džiudo imtynių varžybas Panevėžyje laimėjo Rusijos respublikos rinktinė. Lietuvos atstovams, trenerio Juozas Vėlavičius. Žaidynių pravedimu rūpinsis Edis Kaspūtis ir Linas Mikulionis.

Augsčiausios moterų krepšinio lygos antrosios pirmenybių ratas buvo užbaigtas šešias dienas trukusiomis kovomis Vilniuje. Šioje lygoje Lietuva atstovauja Vilniaus "Kibirkštis" komanda, pernykštėje spartakadoje laimėjusi sidabro medalį. Po antro pirmenybių rato, visoms komandoms sužaidus po 22 rungtynes, "Kibirkštis" atsideri VI vietoje, bendrame 12-kos komandų sąraše. Sidabro medalininkės tai menokas laimėjimas, bet kibirkštietės pateko į pirmąjį šešetuką, kuris dabar Rygoje kovos dėl prizinių vietų. Trenerio A. Gedimino teigimu, pradinis sunkumų šiose pirmenybėse kibirkštietės susilaukė dėl naujų jaunų krepšininkių įjungimo komandon. Jos dabar jau spėjo susiausti ir neatsilieka nuo pagrindinių žaidėjų. Balgminėms varžyboms Rygoje komandos išsirikiovia šia tvarka: I. Rygos TTT — 22 taškai, II. Maskvos srities "Spartakas" — 18, III. Maskvos Cask — 17, IV. Maskvos "Dinamo" — 14, V. Sverdlovsko "Uralmašas" — 11, VI. Vilniaus "Kibirkštis" — 10. Taigi, pagrindiniame šešetuke vilnietės yra paskutinėje vietoje.

Konferencija krikščionių žydų santykių klausimu rengiama kovo 9 ir 10, sekmadienį 7.30 v.v. ir pirmadienį 8 v.v., Toronto universiteto Sv. Mykolo kolegijoje, Brennan Hall auditorijoje. Konferencijos tema: "Holo-caust reikšmė žydams ir krikščionims". Iš žydų pusės kalbės filosofijos profesorius Toronto universitete rabinas dr. Emil Fackenheim, iš krikščionių — religijos profesorė iš JAV dr. Eva Fleischner. Konferencijos rengėja "Christian-Jewish Dialog" organizacija ir kitos. Kaina už kiekvieną sesiją — \$5.00. Registracijos terminas — kovo 4 d. Telefonas informacijai — (416) 364-3101.

Juozas Tamulionis, "TZ" skaitytojas bei rėmėjas, atnaujindamas savo prenumeratą, paaukojo "TZ" \$17.00 ir pratęsė "TZ" prenumeratą oro paštu Vandai Balutis Venecuėjoje.

Anapilio knygynas, kuris veikia kiekvieną sekmadienį po 10 ir 11 v.r. pamaldų, gavo daug naujų knygų ir plokštelių. Vasario 17, sekmadienį, knygynas veiks visą dieną.

Toronto ateitininkų tėvų komitetas "T. Žiburiams" paaukojo \$50; KKK Moterų Draugijos Lietuvos Kankinių par. skyrius paaukojo taip pat \$50.

"The Toronto Star" 1980. II. 2 išspausdino visą puslapį užimančią informaciją apie įvairias Toronto tautybes ir jų pavadinimą "Cavalcade of Cultures". Iš viso ten suminėta 20 tautybių ir kiekvienai jų duota tipiška nuotrauka. Baltiečiai paminėti vienoje grupėje, kuriai atstovauja mergaitės nuotrauka. Apie baltiečius sakoma, kad 1948-1951 m. laikotarpyje Kanadon imigravo jų 90.000, kurių 35.000 apsigyveno Toronte. Lietuvių šiame mieste esama 17.000, latvių — 8.000, estų — 10.000. Pastarieji esą telkiasi High Parko srityje, o latviai ir lietuviai — rytiniame Toronte. Gaila, kad paskelbta labai jau klaidinga informacija, liečianti skaičius ir apsigyvenimo sritis. Šio rašinio autoriai — Liane Heller ir Joe Serge. Tame pačiame "Star" numeryje yra išspausdintas ir kitas Liane Heller rašinys "The new Metro — home of 56 languages". Jame rašoma daugiau apie praeities imigrantų problemas.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju už man suruoštą pobūvį 80-tojo gimtadienio proga savo dukroms Irenai ir Danutei bei jų šeimoms. Nuoširdus ačiū Vl. Pūtviui šaulių kuopos pirmininkui S. Jokūbačiui bei šeimai už gėles ir visiem visiem atsilankusiems, palinkėjusiems geros sveikatos ir įteikusiems brangią dovaną.

Lieku visuomet dėkinga — Elena Dambrauskienė

Rinkimai į Kanados parlamentą — vasario 18 d. Visi lietuviai turėtų pasinaudoti savo pilietine teise ir dalyvauti balsavime. Kandidatų visoje Kanadoje yra labai daug, ir šiame laikraštyje neįmanoma apie juos visus informuoti. Atkreipti dėmesį į tuos kandidatus, kurie skelbiasi šiame laikraštyje. Tai rodo jų domėjimąsi lietuviais. Lietuviai iš savo pusės turėtų domėtis ir jais.

Visų pirma minėtinas yra prof. Romas Vaštokas, liberalų partijos kandidatas Hastings-Fontenac, Ont., apylinkėje. Ten lietuvių nėra, tačiau savieji tautiečiai Toronte ir kitur gali padėti jo rinkiminiam vajui lėšomis (žiūr. atsišaukimą ir skelbimą 11 psl.). Primintina, kad stambesnės aukos tam tikslui gali būti nurašomos nuo pajamų mokesčių.

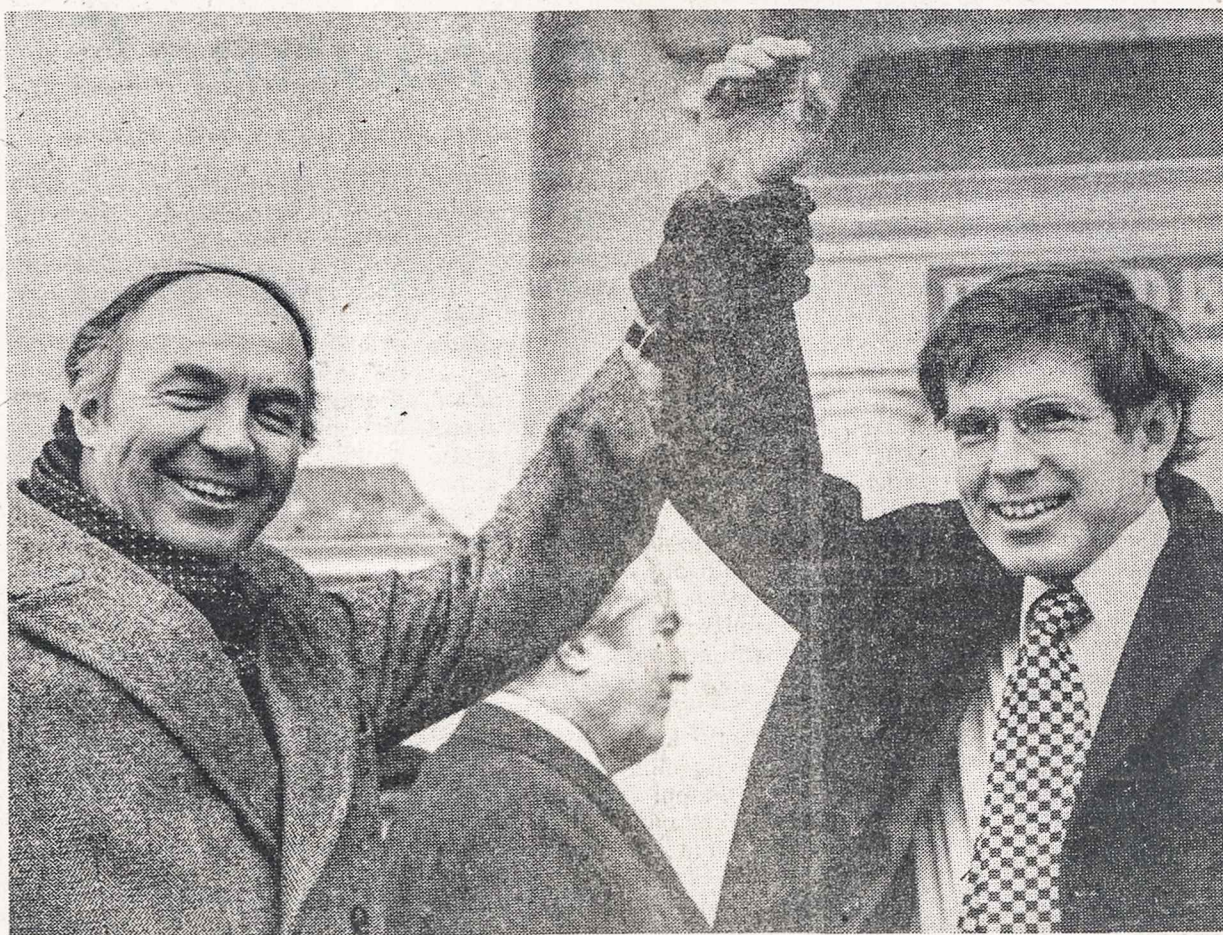
Toronto Trinity apylinkėje kandidatuoja Richards Boraks, pažangus konservatorius. Jis yra R. Europos žmogus, advokatas, gerai pažįstantis ateivių poreikius (žiūr. skelbimą 9 psl.).

Toronto Parkdale-High Park apylinkės kandidatas yra liberalų partijos atstovas Jesse Flis, jau gražiai pasireiškęs buvusiam Kanados parlamente. Jis yra mokytojas, dirbęs ne tik mokyklose kaip jų vedėjas, bet ir švietimo vadovybe, kur rūpinosi etninio kalbų mokymu viešosiose mokyklose ir aplamai daugia kultūriais reikalais (žiūr. skelbimą 5 psl.).

Toronto Parkdale-High Park apylinkėje taip pat kandidatuoja pažangiuji konservatorius atstovas Andrew Wite, ukrainietis, profesionalas, gerai pažįstantis ateivių problemas (žiūr. skelbimą 8 psl.).

"Atžalyno" žinios. Sausio 20 d. įvyko metinis šokėjų tėvų susirinkimas, kuriame buvo išrinktas naujas komitetas. Pirmajame posėdyje sausio 31 d. jis pasiskirstė pareigomis: pirm. V. Dauginis, vicepirm. P. Dovidaitis, ižd. G. Morkūnienė, sek. A. Podsideckis; parengimų komisija: P. Sturmas, A. Drešerienė ir J. Bubulienė; tautinių drabužių priežiūros komisija: J. Vitkūnienė, mokyt. S. Underytė; nariai: J. Greičūnas, S. Maciauskas. Revizijos komisija: p. Jurėnas ir p. Lelis. Posėdis aptarė "Atžalyno" išvykas vasario 16 d. į Otavą, kovo 8 d. į Bostoną ir balandžio mėn. pabaigoje metinį "Atžalyno" koncertą.

JEIGU GERI IR GALI GERTI — "TAVO REIKALAS", JEIGU NORI NUSTOTI — "MUSŲ". Ateik į lietuvių AA (Alcoholic anonymous) grupės susirinkimą. Susirenkame kiekvieną trečiadienį 119 Mimico Avenue (Royal York Road ir Mimico Avenue kampas) 7.30 v. vakaro. Skambinkit 487-5591. (Skelb.).

Prof. ROMAS VAŠTOKAS (dešinėje), Kanados liberalų partijos kandidatas į federacinį parlamentą nuo Hastings-Fontenac, Ontario, rinkimines apylinkės, su buvusiu finansų ministru D. Macdonaldu

Lietuvis į parlamentą

Dr. Romas Vaštokas antrą kartą yra išrinktas Kanados liberalų partijos kandidatu Hastings-Fontenac rinkiminėje apylinkėje į Kanados parlamentą, kurio rinkimai įvyks 1980 m. vasario 18 d. Praėjusiose rinkimuose 1979 m. gegužės 22 d. R. Vaštokas pralaimėjo nedideliu balsų skaičiumi. Šį kartą jis tikisi laimėti. Dabar reikalinga finansinė parama sėkmingam rinkiminiam vajui paremti. Perna veiks R. Vaštoko Fondo Komitetas š.m. vasario 6 d. turėjo pasitarimą ir nutarė prašyti paramos iš lietuvių visuomenės.

Komitetas per pirmąjį vajų surinko \$6000.00, ir aukotojai gavo oficialų pakvitavimą, pagal kurį atsiskaitydami 1979 m. pajamų mokesčius atgaus iki 75% įmokėtos ir fondų sumos. Šiais metais rėmėjai-aukotojai, įmokėję įnašus į R. Vaštoko

Fondą ta pačia tvarka, atgaus tokią pat dalį, atsiskaitydami mokesčius už 1980 metus.

Fondo komitetas neremia jokių politinių partijų, nei liberalų, nei konservatorių, bet ryžtasi paremti lietuvių, kurio išrinkimas būtų didelis ir reikšmingas lietuvių laimėjimas. Kviečiame lietuvių visuomenę paremti aukomis ir išrašytus čekius "R. Vaštoko Election Fund" vardu siųsti šiuo adresu: R. Vaštoko Fondo Komitetas, 555 Willard Ave., Toronto, Ont. M6S 3S1 arba įmokėti į šio vardo sąskaitą Nr. 6150 "Paramos" kredito kooperatyve Toronte.

R. Vaštoko Fondo komitetas

PADEKITE IŠRINKTI 1980 METŲ VASARIO MĖNESIO 18 DIENĄ PIRMĄ LIETUVIŲ Į KANADOS PARLAMENTĄ

dr. Romą Vaštoką

- Rinkiminiam vajui paremti reikalinga finansinė parama.
- Rėmėjai už įnašus iki \$100 atgaus 75%, atsiskaitydami 1980 m. pajamų mokesčius.
- Čekius rašyti "R. Vaštoko Election Fund" vardu ir siųsti šiuo adresu: R. Vaštoko Fondo Komitetas, 555 Willard Ave., Toronto, Ont. M6S 3S1 arba įmokėti į sąskaitą Nr. 6150 "Paramos" kredito kooperatyve.

ROMO VAŠTOKO FONDO KOMITETAS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

PRANEŠA,

kad metinis narių susirinkimas įvyks š.m. kovo mėn. 2 d., sekmadienį, 3.30 v. p. p., parapijos salėje, 1021 College St., Toronto, Ontario. Narių registracija prasidės 3 v. p. p.

Ta pačia proga primename, kad norint gauti atleidimą nuo 1979 m. pajamų mokesčių už įnašus į pensijų sąskaitas, juos reikia įnešti iki š.m. vasario mėn. 29 d. Už šią sąskaitą nuo š.m. kovo mėn. 1 d. bus mokama 12%. Palūkanos užskaitomos už kiekvieną išlaikytą dieną ir prirašomos du kartus į metus — birželio 30 ir gruodžio 31 d. d. Tai ne tik geras būdas susitaupyti atečiai, bet kartu ir sumažinti pajamų mokesčių valdžiai už 1979 metus. Neturint laisvų pinigų arba jų trūkstant, galima tuoj pat mūsų kooperatyve jų pasiskolinti ir padaryti įnašą į šią sąskaitą. Daugelyje atvejų visa tai sutvarkyti galima dar tą pačią dieną. Užsikite ir pasiteiraukite.

VALDYBA

ISNUOMOJAMAS švarus, ramus butas II aukšte, Jane-Bloor rajone, nuo š.m. kovo 1 dienos. Trys kambariai, virtuvė ir prausykla. Prie gero susisiekimo ir parduotuvių. Švartem, nerūkantiems asmenims — vienas arba dviem. Tel. 763-1332.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS, virtuvė ir atskira prausykla. Skambinti telefonu 536-4968 Toronte.

DABAR YRA GERAS LAIKAS užsakyti naujas ir atnaujinti jūsų pūkines antklodes (kaldras) ir pagalves bet kokio dydžio ir rūšies. Tel. 787-9021 Toronte.

REIKALINGAS nuolatiniam darbiui stalius, galintis dirbti prie mašinų ir varstoti. Skambinti dienos metu tel. 677-9430 Mississaugoje.

PARDUODAMAS pusantų metų senumo 3-jų miegamųjų vienaaukis namas su dideliu medžiais apaugusiu sklypu, Wasaga Beach. Iš akmenų statytas židinis. Statant turėta mintyje energijos taupymas. Namas statytas pagal užsakymą ypatingai gerame lietuvių gyvenamame rajone. Savininkas išsikelia ir turi parduoti. Skambinti tel. (416) 823-4950 Mississaugoje, tarp 8.30 v.r. ir 4.30 v.p.p. savaitės dienomis, arba tel. (705) 429-2198 vakarais ir savaitgaliais.

JIESKOME europiečiams perkėjams apartamentų, komercinių pastatų ir ūkių. Skambinkite arba rašykite Vaciuvi Žiūri (įstaigos tel. 416-233-3323, namų — 416-221-3305), c/o Frank Barauskas Ltd., Realtor 3828 Bloor St. West, Islington, Ont. M9B 1K8

KANADOJE GYVENANTIS vidutinio amžiaus pasiturintis, bevalkis našlys vedybų tikslu ieško apie 45 metų amžiaus rimtos, gero būdo, malonios gyvenimo draugės. Laišką su trumpa autobiografija ir dabar darytą nuotrauką siųsti "T. Žiburių" adresu, aiškiai pažymint "Antanui". Atsakysiu į kiekvieną laišką.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVICIENE. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvos Namus. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI. Baliai, vestuvės, sužadėtuves, rengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

HOME INCOME TAX

10% NUOLAIDA PENSININKAMS
2290 Bloor St. W. Du bloklai i vakarus nuo Runnymede
Tel. 769-4558

Visais kelionių reikalais kreiptis:

V. BAČENAS
A. KARKIENĖ
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Anapilio žinios

— Šį savaitgalį švenčiame Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 62-ąją sukaktį. Vasario 17, sekmadienį, 11 v. r., iškilmingos pamaldos, kuriose organizacijos dalyvaus su vėliavomis.

— Pelenų Diena (pradžią Gavėnijos) — vasario 20, trečiadienį. Tą dieną pamaldos — 7.30 v. vakaro.

— Tikinčiosios Lietuvos Diena — kovo 2, sekmadienį. Speciali rinkliava paremti tikintiesiems Lietuvoje šioje parapijoje bus kovo 9 d.

— Parapija susitarė su kita autobusų bendrove dėl maldininkų atvežimo 11 v. pamaldoms sekmadieniais nuo Islington požeminio stoties. Autobusas kas sekmadienį nuo Islington požeminio išvyks 10.20 v. r., o iš Anapilio — 12.30 v. p. p.

— Parapijos skoloms mokėti auksko \$500 (\$3.500): katalikių moterų šios parapijos skyrius; \$120: V. Mikšys; po \$100: E. J. Čuplinskis (prisiminimui a. a. Jono Matulionio), V. Čuplinskienė, J. M. Vaskevičius.

— Pirmosios Komunijos parapijos vaikų iškilmės įvyks balandžio 27, sekmadienį.

— Pamaldos: šį sekmadienį, 10 v. r., už a. a. Gutauskienę, 11 v. už a. a. Jurgį Rekešį ir už a. a. V. P. Butkevičius.

Lietuvių Namų žinios

— LN sekmadienį popiečių šeiminkė S. Simonaitytė-McBride atsisakė iš šeiminkės pareigų. Nuo vasario 17 d. popiečių aptarnavimą perims buv. šeiminkė J. Bubulienė.

— LN narė V. Čuplinskienė Toronte Lietuvių Namams paaukojo \$100.

— Sausio 28 d. LN narys Jonas Vaitkus buvo sunkiai sužeistas prie Lietuvių Namų pravažiuojančio automobilio. Sulaužytos kojos ir dešinė ranka. Paguldytas Sv. Juozapo ligoninėje.

— LN biblioteka atidaryta ketvirtadieniais nuo 4 iki 5 v. p. p., sekmadieniais nuo 12 iki 1 v. p. p.

— Sausio 27 d. Toronte Lietuvių Filatelistų Draugija turėjo Lietuvių Namuose susirinkimą, kuriame svarstė pašto ženklų parodos reikalus. Paroda, pavadinta LITHPEX III, įvyks LN Karaliaus Mindaugo menėje kovo 29 ir 30 d. d.

— Nauji Lietuvių Namų nariai: L. Jakaitis, imok. \$100, P. Čiurlis, imok. \$100, J. Sedaravičius, imok. \$50. S. U. įnašą papildė iki \$100 V. Kurpytė ir P. A. Kurpis įnašą papildė iki \$75, L. Dailydaitė — iki \$40.

Mažosios Lietuvos Draugijos moterys vasario 19, antradienį, rengia savo tradicinį šiuopinį Prisikėlimo parapijos salėje. Bus skani, visų mėgstama vakarienė, turtinga loterija ir meninė programa. Dalyvaus muziko V. Verikaicio vadovaujamas vyrų choras "Aras" su nauja programa — Pradžią 7 v.v. Kaina, įskaitant vakarienę — \$7.00.

Valdyba

Pietų Amerikos lietuvių jaunimo koncertas Toronte bus kovo 8, šeštadienį, 7.30 v. v., Central Tech auditorijoje. Programą atliks tautinių šokių grupė "Ažuolynas" iš Urugvajaus ir dainos vienetas "Zibutės" iš Argentinos. Bilietų kaina: \$7, 6, 5, 4. Jie gaunami lietuvių informacijos būstinėje 1613 Bloor St. W. (V. Dauginio įstaigos patalpose); tel. (416) 534-1444, sekmadieniais — L. Namuose ir parapijose.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Šį sekmadienį, vasario 17 d., švenčiame Lietuvos nepriklausomybės atgavimo 62-ąją sukaktį. Mišios — 11.30 v. r., kuriose dalyvauja organizacijos su vėliavomis. Oficialus mišias — Anapilio salėje 4 v. p. p.

— Ateinantį sekmadienį, vasario 17, pirmosios Komunijos pamokų nebus.

— Tikinčiosios Lietuvos Diena bus minima kovo 2, sekmadienį. Tai diena skirtos specialios Mišios, per kurias bus daroma rinkliava religinei Lietuvos šalpai.

— Ruošiasi tuoktis Arūnas Sabaliauskas su Domenica Acton.

— Parapijos susirinkimas — kovo 16 d., po 11.30 v. r. Mišių, Parodų salėje. Bus sudaryta nominacijų komisija, kuri parinks kandidatus į parapijos tarybą. Sarašas galės būti papildytas ir susirinkime. Visi kviečiami dalyvauti.

— Tautos Fondas rinks aukas ateinantį sekmadienį, vasario 17, prie mūsų šventovės durų.

— Metinė parapijos vakarienė — kovo 23 d., 5.30 v. p. p., mūsų salėje. Bilietai jau platinami. Stalai numeruoti.

— Organizuojasi nauja grupė vardu "Rekolekcijos namuose". Prašom atkreipti dėmesį į šį dvasinio atsilaujinimo būdą. Suinteresuoti skambinkite į kleboniją ar seselėm.

— Jau nupirkta naujas pianinas, Vokiškos "Feurich" firmos. Sumokėta \$12,500.00. Iki šiol surinkta pianinui pirkti \$11,506.00. Pianinui pirkti auksko: A. D. Puterai \$100, Z. J. Mažonai \$50, J. N. Simkai \$40, F. B. Stirblai \$40, A. B. Kerniai \$30, J. Vėta \$25.

— Mišios šeštadienį 8 v. už Petronelę Simanavičienę, užpr. vaikai, 8.30 Gyvojo Rožinio Dr-jos intencija, užpr. valdyba, 9 v. už Jurgį Smolskį, užpr. J. Smolskienę, 9.30 už Valentiną Valaitienę, užpr. M. Valaitis, 10 v. už Mariją ir Joną, užpr. M. Pečiulienę, 10.30 už Kazimierą Mačiulevičienę, užpr. vyras; sekmadienį 8 v. už Antaniją Dubinkienę, užpr. O. M. Remeikos, 9 v. už Antaną Balnį, užpr. E. G. Kuchalskiai, 11.30 Lietuvos laisvės intencija, 7 v. už Aušrą Sapjonytę, užpr. D. A. Nausėdai.

Toronto "Gintaro" 25-čio koncertas įvyks gegužės 24, šeštadienį, Anapilio salėje. Jame dalyvaus iš Montrealio "Gintaras" su pilnu liaudies instrumentų orkestru. Ansamblio 25-čio proga ruošiamas gausiai iliustruotas leidinys, kurį redaguoja V. Matulaitis. Leidinio išleidimas pareikalaus nemažų išlaidų. Gintariečiai, vadovybė ir tėvų komitetas ieško rėmėjų, galinčių ir norinčių padėti tai įgyvendinti, paaukojant po \$100. Už tai bus įteiktas leidinys ir du garbės bilietai į koncertą bei pokylis su vakariene. Štai pirmieji rėmėjai: dr. E. Birgolas, V. ir dr. A. Dailydės, I. ir V. Dauginiai, G. ir H. Lapai, P. ir V. Melnykai, J. ir H. Paukščiai, O. ir H. Skrebūnai, D. ir H. Steponaičiai, J. ir A. Trinkūnai, A. ir dr. A. Valadkos, dr. A. ir dr. S. Kazlauskai, A. ir dr. R. Karkos, V. Siminkevičienė. Dėkojame jiems ir laukiame daugiau. "Gintaro" veiklą paremė, P. Gulbinskas \$20, KKK Moterų Lietuvos Kankinių parapijos skyrius \$25, "N. Lietuvos" spaudos baltaus rengėjų komitetas Toronte \$50. Nuoširdžiai dėkojame. Ačiū J. Zenkevičienei, kuri sutiko būti ansamblio korespondente.

Vadovai

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR
DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESHERIS ir A. MIKSIENE
Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p., Narys "Better Business" Biuro

FIVE STAR TRAVEL

3830 B BLOOR STREET WEST • ISLINGTON, ONT.
Telefonas 233-5871

Kelionės grupėms ir paskiriems asmenims į visus pasaulio kraštus (ir Lietuvą).
Teirautis nuo 11 v.r. iki 7 v.v.
E. CEELEN — I. DREŠERIENE

INSURANCE
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

"Paramos" kredito kooperatyvas ieško BUHALTERIO (ACCOUNTANT)

turinio patyrimo banko operacijose. Prašymus, nurodant patyrimą, mokslą ir t.t., siųsti:

PARAMA (TORONTO) CREDIT UNION LTD.
c/o S. Grigaliūnas, Manager,
1573 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A6

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

- Apartamentai
- Prekybos pastatai
- Raštininių pastatai
- Ūkiai
- Žemė
- namų telefonas

VACYS ŽIŽYS (416) 221-3305
Istaigos (416) 233-3323

DRAUDA
BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Inž. VYTAUTAS KAMANTAS, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkas. Jis pasakys pagrindinę kalbą Vasario 16 minėjime Torontе-Mississaugoje, Anapilio salėje, vasario 17, sekmadienį, 4 v.p.p. Pranešimą apie opiuosius dabarties klausimus jis padarys vasario 16, šeštadienį, 7.30 v.v., Toronto Prisikėlimo par. Parodų salėje

Vasario 16 Torontе

Šešiasdešimt antroji Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktis Torontе bus iškilmingai minima vasario 17, sekmadienį. Rytą visose lietuvių šventovėse bus pamaldos, kuriose organizacijos dalyvaus su vėliavomis. Dienos metu "Tėvynės prisiminimų" radijo pusvalandis 1.30 v.p.p. duos specialią programą. Iškilmingas aktas įvyks Anapilio salėje 4 v.p.p. Pagrindinę kalbą pasakys PLB pirm. inž. V. Kamantas. Meninę dalį atliks vyrų choras "Aras" ir jaunimo ansamblis "Gintaras". Apvlinkės valdyba stengiasi, kad šiemetinis minėjimas būtų trumpas. Pasamdytas specialus autobusas Torontо tautiečiams, neturintiems automobilių. Jis išvažiuos nuo Lietuvių Namų į Anapilį 3 v.p.p. ir grįš po minėjimo.

Vasario 15, penktadienį, 8 v. v., Prisikėlimo salėje KLB krašto valdyba rengia priėmimą kiltatūčiam svečiam su menine programa.

Vasario 16, šeštadienį, 12.30 v. p. p., prie Torontо miesto rotušės — Lietuvos vėliavos pakėlimas. Lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti.

Vasario 16, šeštadienį, 2.30 v.p.p., iš kabelinės televizijos stoties "Maclean-Hunter Cable TV" bus transliuojama speciali Vasario 16 programa, kurioje Ontariо premjeras tars įvadinį žodį.

Kūrėjai-savaroniai Lietuvos nepriklausomybės šventėje vasario 17, sekmadienį, 11.30 v.r., organizuotai su vėliava pamaldose dalyvaus Prisikėlimo šventovėje. Renkasi salėje 15 min. prieš pamaldas. Tą pačią dieną, 4 v.p.p., iškilmingas šventės minėjimas bus Anapilio salėje, kur savaroniai dalyvaus su savo vėliava. Pamaldose ir minėjime kviečiami savaroniai su šeimomis gausiai dalyvauti.

Vasario 24, sekmadienį, 3 v. p.p., Lietuvių Namuose šaukiamas skyriaus narių visuotinis, metinis susirinkimas, kur bus svarstomi svarbūs veiklos reikalai. Kviečiame visus skyriaus narius dalyvauti. Kaip nepriklausomybės šventės minėjimo, taip ir visuotinio skyriaus susirinkimo reikalu atskiri kvietimai nariams nebus siunčiami.

Kūrėjai-savaroniai Torontо skyriaus valdyba

VI. Pūtvių šaulių kuopa vasario 17 d. Lietuvos nepriklausomybės šventės pamaldose 11 v. r. dalyvaus organizuotai su vėliava Lietuvos Kankinių šventovėje.

VASARIO 16-SIOS DIENA bent mintimis nusikelkime į tėvynės laukus, aplankykime laisvės kovotojų, kankinių, partizanų kapus, kuriais nuklota visa Lietuvos žemelė. Pagerbkime jų nekaltą kraujo auką, atiduotą už Lietuvos laisvę.

Ivertinkime savo brolių ir sesių pavergtoje tėvynėje sunkią kovą už Dievą ir Bažnyčios garbę, už Lietuvos laisvę, už žmogaus teises.

Padėkime jiems, aukokime Tautos Fondui Lietuvos laisvės reikalams. Vasario 17, sekmadienį, bus renkamos aukos Tautos Fondui prie visų lietuviškų parapijų šventovių. Anapilyje (prie įėjimo salėje nebus leidžiamos dežutės) ir Lietuvių Namuose.

Broli, sese lietuvi, visi, kas tik gali, už mylimą šalį aukokime Lietuvos laisvę.

Antanas Firavičius,
Tautos Fondo Torontо atstovybės pirmininkas

Ontariо premjeras sveikina

Iš Ontariо premjero William Davis "Tėviškės Žiburių" redakcijoje gautas sveikinimas lietuviams Vasario 16-sios proga. Čia pateikiame jo vertimą.

"1980 m. vasaris. Ontariо gyventojų ir vyriausybės vardu malonu man perduoti nuoširdžius sveikinimus lietuvių bendruomenei. Švenčiančiai Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo metines.

Sios jūsų suakties minėjimas atkreipia visų kanadiečių dėmesį į milijonus žmonių pasaulyje, kurių laisvė buvo sunaikinta, o jų teisės pažeistos. Mes Kanadoje turime pajusti reikala nuolat budėti, kad būtų apsaugoti bei išlaikyti demokratiniai principai, kuriais mes gyvename ir galbūt perdažnai jų nebranginame.

Ta proga siunčiu kiekvienam iš jūsų nuoširdžiausius linkėjimus prasmingai švesti šią metinę šventę ir kartu dėkoju už daugiariopus reikšmingus jūsų įnašus per daugelį metų stiprinant Kanadą.

William G. Davis"

PLB pirm. inž. V. Kamantas vasario 16, šeštadienį, 7.30 v. v., Prisikėlimo Parodų salėje padarys visuomenei pranešimą apie dabartines lietuvių veiklos problemas. Pranešimą rengia ir visus dalyvauti kviečia KLB krašto valdyba.

KLK Centras savo posėdyje sausio 28 d. Prisikėlimo par. patalpose aptarė visus reikalus, susijusius su Tikinčiosios Lietuvos Diena, kuri kasmet rengiama pirmajai kovo sekmadieni. Siemet ji bus kovo 2 d. Visose lietuvių katalikų šventovėse bus laikomos ta intencija pamaldos ir renkamos aukos Lietuvos tikintiesiems padėti per religinę šalpa. Visi klebonai prašomi tą dieną organizuoti atitinkamas iškilmes. Taip pat minėtame posėdyje buvo aptartas dalyvavimas pamaldose už Lietuvą kovo 30, sekmadienį, 2.30 v.p.p., Torontо katalikų katedroje, kur pamokslą pasakys kardinolas Carteris. Tuo būdu bus paminėtas Lietuvos priespaudos keturiasdešimtmetis.

A.a. Andriaus Suprono atminimui vietoje gėlių A. ir J. Kužmarskiai paaukojo "TZ" \$20.00.

A. a. Karolio Rusino atminimui vietoje gėlių laidotuvių paaukojo \$10 "T. Žiburiams" Liucija ir Feliksas Kurkuliai iš Ročesterio.

"Laisvę visom tautom!"

[spūdinga sovietų pavergtų tautų demonstracija, kurioje dalyvavo apie 2000 asmenų.]

Torontе veikiantis septynių sovietų pavergtų Europos tautų komitetas ryšiumi su sovietų įsiveržimu į Afganistaną vasario 9 d. surengė demonstraciją prie miesto rotušės Nathan Phillips aikštėje.

Jau prieš 2 v. p. p. iš visų pusių pradėjo telktis įvairių tautų demonstruotojai nešini antisovietiniais plakatais. Atėjus laikui pradėti demonstraciją, aikštėje pasirodė būrys organizuotų komunistų, nešantis raudoną vėliavą, prosovietinius plakatus ir garsiai šaukiantis. Jis atkreipė visų dėmesį, nes nebuvo žinoma, kad bus ir priešinga demonstracija. Staigiai įgelti pavergtų tautų demonstracijos dalyviai (jų dalis) puolė prie žygiuojančių komunistų būrio, ėmė plėšyti jų plakatus ir vėliavą, kurią ten pat sudegino. Užpulti komunistai ėmė gintis ir įvyko keli apistumdymai. Iš abiejų pusių keletas žmonių nukentėjo, kaikurie buvo suimti, bet vėliau paleisti. Iš lietuvių daugiausia nukentėjo mokytoja Antonija Petruilienė: jai vienas komunistų demonstruotojas vėliavos ar plakato kotu sužeidė smilkinį. Už tai ji labai pagarsėjo: ją rodė televizija, o laikraščiai įdėjo jos nuotrauką.

Praėjus šiam sankirčiui, prsidėjo pavergtų tautų demonstracija, kurioje gausu buvo dalyvių (apie 2000) ir plakatų. Sugiedojus Kanados himną, pranešė L. Leivato pakviestas invokacija sukalbėjo kun. Blasius Jaschko, SJ, atstovavęs Torontо kardinolui Carteriui. Pirmuoju prabilo pavergtų tautų komiteto pirm. dr. Lukks, latvis. Jis išvardino sovietų pavergtas tautas ir kvietė pasmerkti Sov. Sąjungą. Pagrindinę kalbą pasakė

Kanados užsienio reikalų ministrė Flora MacDonald, drąsiai pasisakydama prieš tautas pavergiančią sovietų politiką, žmogaus teisių pažeidimus, Sacharovo ištėrimą, pabrėždama reikalą boikotuoti olimpiadą Maskvoje.

Opozicijos vado P. E. Trudeau vardu kalbėjo parlamento narys B. Kaplan, liberalų partijos narys. Kiek švelnesniu tonu nei Flora MacDonald ir jis pasmerkė sovietinę agresiją bei plečiamą tautų vergiją. Taip pat perskaitė P. E. Trudeau telegramą. Ontariо vyriausybės vardu kalbėjo min. T. Wells, taip pat gana stipriai pasisakydamas prieš tautų pavergimą ir pritarė užsienio reikalų ministrės linijai.

Energingai kalbėjo Ontariо opozicijos vadas S. Smith. Pradžioje pasisakė esąs kilęs iš Lietuvos, 6 metų atvežtas S. Amerikon. Jo seneliai sakydavę: "Niekad nepasitikėk rusais". Vėliau įsitikinęs, kad jų tiesa. Rusai pasirodė esą klastingi tautų ir žmonių pavergėjai. Helsinkio aktas esąs bevertis, nes sovietai jo nesilaiko, suėmė beveik visus Helsinkio grupės narius. Dėlto sovietus reikia visais būdais smerkti, įskaitant ir olimpiados iškėlimą iš Maskvos.

Socialistų partijos ir jos vado E. Broadbento vardu kalbėjo Ontariо parlamento atstovas Duktas, kilęs iš Lenkijos. Trumpa kalba jis taip pat pasisakė prieš agresinę sovietų politiką.

Torontо miesto vardu žodį tarė miesto valdybos narys Eggleton, prisidėdamas prie jau kitų kalbėtojų pareikštų minčių.

Afganistaniečių atstovas išreiškė padėką už moralinę pa-

ramą jo gimtojo krašto žmonėms, kurie pateko į sovietinę priespaudą.

Pagaliau pasirodė sovietų mokslininko Sacharovo žmonos vaikai — Tatjana Jankelevič ir Aleksej Semenov (A. Sacharovas jiems yra tėvis), atvykę iš Bostono. Jie buvo gyvi liudininkai sovietinės priespaudos, kuri slėgia ne tik daugelį kraštų, bet ir pačią rusų tautą.

Daugiau kaip pusantros valandos trukusi demonstracija baigėsi, o televizijos ir spaudos reporteriai skubėjo į savo būstines. Jau 6 v. v. Torontо televizija rodė žiniose demonstraciją, kurioje ryškiai matėsi Lietuvos Vytis, vėliava, plakatai. Visa Kanada girdėjo stiprius antisovietinius užsienio reikalų ministrės pareiškimus. Demonstracijos vaizdai buvo parodyti televizijoje net iš dviejų stočių (5 ir 9) ir per 11 v. v. žinias. "TZ" korespondentas iš Winnipego sekančią dieną pranešė, kad tą televizijos programą matė ir Winnipegas. Tai rodo, kad ši demonstracija buvo plataus masto, pasiekė daugumą Kanados gyventojų. Prie to daug prisidėjo komunistų klaida, t. y. jų demonstracija, norėjusi pakenkti mūsiškei. Išėjo betgi priešingai — įvykęs sankirtis labai išpopuliarino pavergtų tautų demonstraciją.

Didžioji Torontо spauda rašė apie demonstraciją pirmuose puslapiuose. Kiek mažiau dėmesio teikė jai "The Globe and Mail" pirmadienio laidoje. "The Torontо Sun" sekmadienio laidos pirmajame puslapyje įdėjo didelę spalvotą nuotrauką, kurioje ryškiai matyti A. Petruilienė, V. Petruilis, policija ir keli demonstruotojai. Vietinės radi-

Kanados užsienio reikalų ministrė FLORA MACDONALD kalba sovietų pavergtų tautų demonstracijoje Torontе vasario 9 d. Nuotr. J. Miltenio

jo stotys taip pat pranešė apie demonstraciją.

Ši sykį gausiai dalyvavo ir lietuviai, jau įsidrąsinę išeiti į gatves su plakatais ir su ryžtu

kovoti už tautų laisvę. Jų būtų galėję dalyvauti daug daugiau, jeigu ne vietinio pobūdžio parengimai savose salėse tą dieną ir kiti reikalai. Mt.

MONTREALQUE

VASARIO 16 MINEJIMAS įvyks vasario 17, sekmadienį, 3 v.p.p., Verdune, 6100 Champlain Blvd., mokyklos auditorijoje, o ne Plateau salėje, kaip anksčiau buvo skelbta. Šia sale nebuvo galima pasinaudoti dėl streiko.

— AV šventovės priekinės sienos mozaika, vaizduojanti Aušros Vartų Mariją, sutrukinėjo ir reikėjo visai nuimti. Dabar taisoma siena, o vėliau bus atnaujintas ir paveikslas.

Sol. Gina Čapkauskienė, prieš išskridama į Europą koncertuoti, vasario 3 d. Aušros Vartų šventovėje Mišių metu pagiedojo "Ave Maria" ir "Panis Angelicus."

Po pamaldų AV parapijos choras klebonijoje suruošė atsisveikinimo vaišes. Su soliste Gina choro vardu atsisveikino vadovas sol. Antanas Keblys, palinkėdamas jai sveikatos ir sėkmės už Atlanto. Choras sol. Ginei sugiedojo linkėjimus sėkmingos ir laimingos kelionės. Solistė pareiškė didelę padėką.

Prie choristų puikiai paruoštų vaišių, taurės vyno ir stiprios kavos dalyviai ilgokai dalinosi mintimis apie lietuvišką daną be gesmę. A. A.

Komunistinė Lietuvių Literatūros Draugija čia beveik nieko. Sausio 19 d. įvyko metinis jos narių susirinkimas. Draugijos išdinkimas L. Kisielius, tas pareigas einantis jau per 40 metų, pranešė, kad už šiuos metus nario mokesčių sumokėjo apie 30 narių. Apie skaitytųjų vėjų komunistų laikraščiai "Laisvė", kuris leidžiamas Brooklyne, JAV-se, pranešimą padarė P. Kisieliene. Esą montrealiečiai užima ketvirtą vietą. Skaitytųjų skaičius sumažėjęs — vieni mirė, kiti nebegali skaityti dėl senatvės, treti atsisakė atnaujinti prenumeratas. Vajuje daugiausia pasidarbavo J. Urbanavičius ir P. L. Kisieliai, talkinami B. Kvetinsko ir J. J. Vilkelių Neatsiradus naujų kandidatų į valdybą, palikta senoji rankų plėtimu, būtent: J. Urbanavičius, L. Kisielius, P. Kisielius, A. Morkevičius ir E. Morkevičienė. Nutarta suruošti kuopos pietus pas J. S. Čičinskus. Pirmininkui J. Urbanavičiui padarius įvadą, diskutuota dabartinė pasaulio politika. L.

— Mirė Jonas Astrauskas, 58 m. amžiaus. Velionis, prieš išeidamas į pensiją, tarnavo Montreale policijoje, kur buvo išsitarėvęs jau kapito- no laipsnį. Paliko liūdinčią žmoną Albina, dirbančią įvairiose parapijos organizacijose, ir sūnų Petrą.

— Šiais metais parapijos chorui vadovauja kun. Maurice Milox. Jis yra vienuolis, atvykęs iš Prancūzijos į Kanadą prieš dvidešimt metų. Jis profesorauja. Jo dėstomasis dalykas — prancūzų kalba. Nors turime labai gerą maestro, bet mums trūksta stipresnių moterų balsų. Ar nekeista — svetimačiai ateina mums į pagalbą, o patys lietuviai neįsijungia. Pareigos įsijungti į lietuviškos parapijos palaikymo darbą. K. J.

Aušros Vartų parapijos žinios

— Vasario 16 pamaldos — vasario 17, sekmadienį, 11 v.r. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis.

— Vasario 19 d., 2 v.p.p., "Rūtos" klubo nariams Užgavėnių popietė. Vasario 13 d. klubo pobūvyje kalbėjo L. Markauskas apie pajamų mokesčius.

— Šeštadieninė mokykla dėl vietos mokyklų streiko naudojasi AV par. sale ir kitomis patalpomis.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LTAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamasis s-tas 6%	Asmenines 15%
Taupomasis s-tas 12%	Nekiln. turto 14.5%
Pensijų planas 12.25%	Čekių kredito 16.5%
Term. ind. 1 m. 11.75%	Investicines nuo 15.5%
Trumpal. term ind. iki 13%	

Duoda nemokamą gyvybės draudą iki \$20,000 už taup. s-tos sumas. Nemokama gyvybės drauda iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemont Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

Mažosios Lietuvos
Moterų Draugijos

tradicinis

ŠUPOINYS

vasario 19, antradienį, 7 valandą vakaro,
Torontо Prisikėlimo parapijos salėje

lėjimas — \$7.00 (su vakariene)
Idomi programa, turtinga loterija, baras
Visus dalyvauti maloniai kviečia — RENGEJOS

Visus maloniai kviečiame atsilankyti į

Torontо vyru choro "ARAS"

KONCERTA

Kovo 2, sekmadienį, 6 valandą vakaro,

Torontо Lietuvių Namuose, Karaliaus Mindaugo menėje

PROGRAMOJE: vyrų choras "Aras",
sol. V. Verikiaičio ir
sol. R. Strimaičio duetai.

Akompanuoja muz. Stasys Gailevičius

lėjimas — \$4.00. Bilietai gaunami pas choristus, L. Namuose ir visose parapijose sekmadieniais.

Choro valdyba